

ΠΑΝΕΠΙΣΤΗΜΙΟ
ΔΥΤΙΚΗΣ ΑΤΤΙΚΗΣ
UNIVERSITY OF WEST ATTICA

**ΠΡΟΓΡΑΜΜΑ ΜΕΤΑΠΤΥΧΙΑΚΩΝ ΣΠΟΥΔΩΝ:
ΔΗΜΟΣΙΑ ΔΙΟΙΚΗΣΗ-ΔΗΜΟΣΙΟ ΜΑΝΑΤΖΜΕΝΤ.**

ΔΙΠΛΩΜΑΤΙΚΗ ΕΡΓΑΣΙΑ:

Η Αρχή Καταπολέμησης της Νομιμοποίησης Εσόδων από Εγκληματικές Δραστηριότητες. Το καθεστώς οργάνωσης και λειτουργίας της Αρχής – Ιδίως οι αρμοδιότητες της Αρχής για την πρόληψη, τον εντοπισμό, τον έλεγχο και την εν γένει καταπολέμηση της ροής παράνομων εσόδων.

The Anti-Money Laundering Authority. The organization and functions of the Authority – In particular, the powers of the Authority to prevent, detect, disrupt, and in general to combat illicit financial flows.

Φοιτήτρια Μεταπτυχιακού: **Βασιλική Γούση**

ΑΜ:2170

Επιβλέπων Καθηγητής: **Απόστολος Μάνθος**

Αθήνα, Μάρτιος 2023

ΔΗΛΩΣΗ ΣΥΓΓΡΑΦΕΑ ΜΕΤΑΠΤΥΧΙΑΚΗΣ ΕΡΓΑΣΙΑΣ

Η κάτωθι υπογεγραμμένη Γούση Βασιλική του Αλεξάνδρου, με αριθμό μητρώου 2170 φοιτήτρια του Προγράμματος Μεταπτυχιακών Σπουδών Δημόσια Διοίκηση – Δημόσιο Μάνατζμεντ του Τμήματος Διοίκησης Επιχειρήσεων της Σχολής Διοικητικών, Οικονομικών & Κοινωνικών Επιστημών του Πανεπιστημίου Δυτικής Αττικής, δηλώνω ότι:

«Είμαι συγγραφέας αυτής της μεταπτυχιακής εργασίας και ότι κάθε βοήθεια την οποία είχα για την προετοιμασία της, είναι πλήρως αναγνωρισμένη και αναφέρεται στην εργασία. Επίσης, οι όποιες πηγές από τις οποίες έκανα χρήση δεδομένων, ιδεών ή λέξεων, είτε ακριβώς είτε παραφρασμένες, αναφέρονται στο σύνολό τους, με πλήρη αναφορά στους συγγραφείς, τον εκδοτικό οίκο ή το περιοδικό, συμπεριλαμβανομένων και των πηγών που ενδεχομένως χρησιμοποιήθηκαν από το διαδίκτυο. Επίσης, βεβαιώνω ότι αυτή η εργασία έχει συγγραφεί από μένα αποκλειστικά και αποτελεί προϊόν πνευματικής ιδιοκτησίας τόσο δικής μου, όσο και του Ιδρύματος.

Παράβαση της ανωτέρω ακαδημαϊκής μου ευθύνης αποτελεί ουσιώδη λόγο για την ανάκληση του πτυχίου μου».

Επιθυμώ την απαγόρευση πρόσβασης στο πλήρες κείμενο της εργασίας μου μέχρι ..... και έπειτα από αίτηση μου στη Βιβλιοθήκη και έγκριση του επιβλέποντα καθηγητή.

Η φοιτήτρια

Βασιλική Γούση

Περίληψη

Η παρούσα διπλωματική εργασία επικεντρώνεται στη μελέτη της νομιμοποίησης εσόδων από εγκληματικές δραστηριότητες στην Ελλάδα και σε διεθνές επίπεδο. Επίσης, κάνει λόγο εκτενώς για την ανεξάρτητη "Αρχή Καταπολέμησης της Νομιμοποίησης Εσόδων από Εγκληματικές Δραστηριότητες" (Greek-fiu), η οποία είναι ο εθνικός μηχανισμός για την αντιμετώπιση της νομιμοποίησης εσόδων από εγκληματικές δραστηριότητες στην Ελλάδα.

Η Αρχή (Greek-fiu) συμβάλλει στην επίτευξη σταθερότητας και ασφάλειας τόσο στη δημοσιονομική όσο και στην οικονομική πολιτική. Ο ρόλος της είναι να αναγνωρίζει, να αναφέρει και να ερμηνεύει παράνομες συναλλαγές, να συλλέγει πληροφορίες και να συνεργάζεται με τις αρμόδιες αρχές με γνώμονα πάντα την πρόληψη και την καταπολέμηση της νομιμοποίησης εσόδων από εγκληματικές δραστηριότητες. Με αυτόν τον τρόπο, η Greek-fiu συνεισφέρει στην προστασία του νομικού συστήματος, την αποτροπή εγκληματικών δραστηριοτήτων και την αποκατάσταση της νομιμότητας στην οικονομία.

Η διπλωματική εργασία πραγματεύεται τις μεθόδους και τα μέσα που χρησιμοποιούνται για τη νομιμοποίηση εσόδων από εγκληματικές δραστηριότητες, τις συνέπειες αυτής της διαδικασίας στην οικονομία και την κοινωνία, καθώς και τους τρόπους με τους οποίους η Greek-fiu επιδιώκει να αντιμετωπίσει αυτό το πρόβλημα. Η έρευνα περιλαμβάνει επίσης παραδείγματα από τη διεθνή εμπειρία και συγκρίνει τις πρακτικές που ακολουθούνται σε άλλες χώρες για την αντιμετώπιση της νομιμοποίησης εσόδων από εγκληματικές δραστηριότητες.

Συνολικά, η διπλωματική εργασία στοχεύει στην κατανόηση του προβλήματος της νομιμοποίησης εσόδων από εγκληματικές δραστηριότητες και στην ανάδειξη της σημασίας της Greek-fiu ως μέσου για την πρόληψη και την καταπολέμηση αυτής της παράνομης δραστηριότητας στην Ελλάδα.

Στην αρχή της παρούσας διπλωματικής εργασίας θα γίνει μια αναφορά στον ορισμό της νομιμοποίησης εσόδων από εγκληματικές δραστηριότητες. Παρουσιάζεται ιστορική αναδρομή σχετικά με την αντιμετώπιση του σε διεθνές επίπεδο. Αναφέρονται λεπτομερώς οι ρυθμίσεις και οι οδηγίες που έχουν γίνει. Γίνεται ανάλυση του νόμου Ν.4557/2018 και το νομοθετικό πλαίσιο που ισχύει στη χώρα μας. Στη συνέχεια υπάρχει αναφορά για τις ποινικές κυρώσεις που προβλέπονται σχετικά με το νόμο που εφαρμόζεται στις περιπτώσεις ξεπλύματος.

Γίνεται αναλυτική παρουσίαση σχετικά με τις αρμοδιότητες και τις εξουσίες της Αρχής καταπολέμησης της νομιμοποίησης εσόδων από εγκληματικές δραστηριότητες, η οποία όπως έχει γίνει αναφορά ανωτέρω είναι και η πλέον αρμόδια Αρχή για την καταπολέμηση μαύρου χρήματος, της χρηματοδότησης της τρομοκρατίας και ελέγχου των δηλώσεων περιουσιακής κατάστασης. Ιδιαίτερη έμφαση δίνεται και στην Γ Μονάδα της Αρχής και στον νέο ψηφισθέντα νόμο 5026/2023 σχετικά με τις Δηλώσεις Περιουσιακής Κατάστασης που καταργεί τον 3213/2003 όπου ίσχυε μέχρι πρότινος.

Λέξεις Κλειδιά: εγκληματικές δραστηριότητες, νομιμοποίηση εσόδων, προστατευόμενο έννομο αγαθό, Αρχή Καταπολέμησης

Abstract

This thesis focuses on studying the money laundering of proceeds from criminal activities in Greece and on an international level. It also extensively discusses the independent "Authority for Combating Money Laundering and Terrorist Financing" (Greek-fiu), which serves as the national unit for combating the laundering of proceeds from criminal activities in Greece. The Greek-fiu contributes to achieving stability and security in both fiscal and economic policies. Its role is to identify, report, and analyze suspicious transactions, collect information, and collaborate with the relevant authorities in preventing and combating the laundering of proceeds from criminal activities. In this way, the Greek-fiu contributes to the protection of the legal system, the prevention of criminal activities, and the restoration of legitimacy in the economy. The thesis examines the methods and means used for money laundering from criminal activities, the consequences of this process on the economy and society, and the ways in which the Greek-fiu seeks to address this issue. The research also includes examples from international experience and compares practices followed in other countries to tackle money laundering from criminal activities. Overall, the thesis aims to understand the problem of money laundering from criminal activities and highlight the importance of the Greek-fiu as a means of preventing and combating this illegal activity in Greece. First, reference is made to the definition of money laundering. A historical review is presented on how it has been dealt with at international level. The regulations and directives that have been established are detailed. There is an analysis of the law N.4557/2018 and the legislative framework in force in our country . Then there is a reference to the criminal sanctions provided for in relation to the law applicable to cases of laundering.

A detailed presentation is given on the competences and powers of the Anti-Money Laundering Authority, which, as mentioned above, is the most competent authority for combating illicit money, terrorist financing and the control of asset declarations. Particular emphasis is also given to the Authority's Unit C and to the newly adopted Law 5026/2023 on Asset Declarations which repeals 3213/2003 where it was in force until recently.

Keywords: criminal activities, money laundering, legitimization of proceeds, protected legal asset, Authority for Combating

Πρόλογος – Ευχαριστίες

Με την παράδοση της παρούσας εργασίας και κλείνοντας ένα όμορφο κεφάλαιο του Προγράμματος Μεταπτυχιακών Σπουδών «Δημόσια Διοίκηση-Δημόσιο Μάντζιμεντ», θέλω να ευχαριστήσω τους ανθρώπους που με βοήθησαν να ολοκληρώσω επιτυχώς τις σπουδές μου.

Αρχικά, θέλω να εκφράσω τις θερμές ευχαριστίες μου εξαιρετο Διευθυντή του Προγράμματος, τον Καθηγητή Δημήτριο Στράνη καθώς και όλους τους διδάσκοντες καθηγητές του Προγράμματος για τις πολύτιμες γνώσεις και την άψογη συμπεριφορά τους για όλο αυτό το χρονικό διάστημα.

Ένα πολύ μεγάλο ευχαριστώ στον επιβλέποντα καθηγητή μου κ. Απόστολο Μάνθο για την εμπιστοσύνη που μου έδειξε για την συγγραφή της.

Οι συμφοιτητές μου αξίζουν ένα μεγάλο ευχαριστώ καθώς ήταν τα πρόσωπα που μου έδιναν δύναμη να συνεχίσω στις δύσκολες απαιτήσεις της καθημερινότητας μου. Τέλος, ένα μεγάλο ευχαριστώ αξίζει στα παιδιά μου Παύλο και Ράνια και στον σύζυγό μου Αριστοτέλη, για την υπομονή και την στήριξη τους σε αυτό το δύσκολο εγχείρημα που επέλεξα. Αφιερώνω την εργασία μου στους γονείς μου Αλέξανδρο και Ουρανία Γούση για την άμεση συμβολή και υποστήριξη τους.

Τέλος ένα πολύ μεγάλο ευχαριστώ στον Διευθυντή της Α Μονάδας της Αρχής και στον Επικεφαλής Προϊστάμενο της Γ μονάδας για τον πολύτιμο χρόνο που διέθεσαν, καθώς επίσης και για την προθυμία και τη βοήθεια που μπου προσέφεραν, δινοντάς μου σημαντικά στοιχεία και και εξηγώντας μου αναλυτικά κάποια απαιτούμενα νομικά στοιχεία. Χωρίς τη συμβολή και την κατανόησή τους θα ήταν αδύνατη η παρακολούθηση των διαλέξεων του Προγράμματος.

Αθήνα Μάρτιος 2023

Πίνακας περιεχομένων

Περίληψη	3
Abstract	5
Κεφάλαιο 1ο: Εισαγωγή - ξέπλυμα χρήματος	14
1.1 Νομιμοποίηση εσόδων από εγκληματικές δραστηριότητες.....	15
1.2 Ιστορική αναδρομή «	16
1.3 Διεθνές νομοθετικό πλαίσιο – Νομοθετικό πλαίσιο για την καταπολέμηση της νομιμοποίησης εσόδων από εγκληματικές δραστηριότητες.....	17
1.4 Η Σύμβαση της Βιέννης (1988)	19
1.5 Οι Συστάσεις της F.A.T.F.	21
1.6 Ευρωπαϊκό νομοθετικό πλαίσιο- Εισαγωγή.....	24
1.6.1 Η Σύμβαση του Συμβουλίου της Ευρώπης (Σύμβαση Στρασβούργου 1990).....	25
1.6.2 Η 1η Οδηγία 91/308 της Ευρωπαϊκής Οικονομικής Κοινότητας.	26
1.6.3 Η 2η Οδηγία 2001/97 του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου και Συμβουλίου	28
1.6.4 Η 3η Οδηγία 2005/60 του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου και Συμβουλίου	29
1.6.5 Οδηγία 2015/849 του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου και Συμβουλίου	30
1.6.6 Η 5η Οδηγία 2018/843 του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου και Συμβουλίου	31
1.6.7 Η 6η Οδηγία 2018/1673 του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου και Συμβουλίου	33
1.7 Ελληνικό νομοθετικό πλαίσιο- Εισαγωγή.....	34
1.7.1 Το άρθρο 394Α του Ποινικού Κώδικα	34
1.7.2 Ο Νόμος 2331/1995	35
1.7.3 Ο Νόμος 3424/2005	37

1.7.4	Ο Νόμος 3691/2008	38
	Κεφάλαιο 2ο: Ο νέος Νόμος για την πρόληψη και την καταπολέμηση της νομιμοποίησης εσόδων από εγκληματικές δραστηριότητες.....	41
2.1	Κατηγοριοποίηση και διεύρυνση των βασικών αδικημάτων.....	41
2.2	Βασικό αδίκημα και νομιμοποίηση εσόδων από εγκληματικές δραστηριότητες	42
2.3	Η παραγόμενη από το βασικό έγκλημα περιουσία	44
2.4	Το προστατευόμενο έννομο αγαθό	45
2.4.1	Το έννομο αγαθό του ξεπλύματος είναι διαφορετικό από εκείνο του βασικού αδικήματος	46
2.4.2	Το έννομο αγαθό του ξεπλύματος ταυτίζεται με αυτό του βασικού αδικήματος	48
2.5	Η θέση της νομολογίας	48
2.5.1	Παράδειγματα αποφάσεων Αρείου Πάγου.....	500
2.6	Η θέση του Έλληνα νομοθέτη.....	554
	Κεφάλαιο 3 ^ο : Οι ειδικές υποστάσεις της νομιμοποίησης εσόδων από εγκληματικές δραστηριότητες	55
3.1	Η ειδική υπόσταση της επιδίωξης.....	57
3.1.1	Η αντικειμενική υπόσταση	57
3.1.2	Η υποκειμενική υπόσταση	58
3.2	Η ειδική υπόσταση της συγκάλυψης	58
3.2.1	Η αντικειμενική υπόσταση	58
3.2.2	Η υποκειμενική υπόσταση.....	59
3.3	Η ειδική υπόσταση της κτήσης Η' κατοχής.....	59
3.3.1	Η αντικειμενική υπόσταση	59
3.3.2	Η υποκειμενική υπόσταση.....	60
3.4	Η ειδική υπόσταση της τοποθέτησης Η' διακίνησης εσόδων στον χρηματοπιστωτικό τομέα	61

3.4.1	Η αντικειμενική υπόσταση	61
3.4.2	Η υποκειμενική υπόσταση	62
3.4.3	Η ειδική υπόσταση της σύστασης οργάνωσης ή ομάδας δύο τουλάχιστον ατόμων για τη διάπραξη μίας ή περισσότερων από τις πράξεις που αναφέρονται στις περιπτώσεις α έως και δ του άρθρου 2 παρ. 2 του Ν. 4557/2018 και της συμμετοχής σε τέτοια οργάνωση ή ομάδα.	63
3.4.4	Η ειδική υπόσταση της απόπειρας διάπραξης, της υποβοήθησης, της υποκίνησης, της διευκόλυνσης ή της παροχής συμβουλών σε τρίτο για τη διάπραξη μίας ή περισσότερων από τις πράξεις που αναφέρονται στις περιπτώσεις α' έως και δ' του άρθρου 2 παρ. 2 του Ν. 4557/2018	64
3.5	Οι ποινικές Κυρώσεις.....	65
3.6	Επιβαρυντικές περιστάσεις	65
3.7	Πλημμεληματικές μορφές τέλεσης του αδικήματος	67
Κεφάλαιο 4 ^ο : Η Αρχή καταπολέμησης της νομιμοποίησης εσόδων από εγκληματικές δραστηριότητες.		69
4.1	Σκοπός και συγκρότηση της Αρχής Καταπολέμησης.....	70
4.2	Οι τρεις Μονάδες της Αρχής Καταπολέμησης	71
4.2.1	Α' Μονάδα Διερεύνησης Χρηματοοικονομικών Πληροφοριών... ..	71
4.2.2	Β' Μονάδα Χρηματοοικονομικών Κυρώσεων	72
4.2.3	Γ' Μονάδα Ελέγχου Δηλώσεων Περιουσιακής Κατάστασης.....	74
4.2.4	Συγκρότηση Γ' Μονάδας.....	75
4.3	ΥΠΟΧΡΕΟΙ ΣΕ ΔΗΛΩΣΗ ΠΕΡΙΟΥΣΙΑΚΗΣ ΚΑΤΑΣΤΑΣΗΣ	76
4.3.1	Υποχρέωση υποβολής Δ.Π.Κ.	76
4.3.2	Ειδικά ελεγκτικά όργανα	77
4.3.3	Υποχρέωση ηλεκτρονικής καταχώρισης κατάστασης υπόχρεων προσώπων και επίλυση αμφισβητήσεων	78
4.3.4	Χρόνος υποβολής της Δ.Π.Κ.	79
4.3.5	Ατομικά στοιχεία και χρόνος αναφοράς της Δ.Π.Κ.	80
4.3.6	Περιουσιακά στοιχεία που περιλαμβάνονται στη Δ.Π.Κ.	80

4.3.7	Τρόπος υποβολής.....	81
4.3.8	Μη εμπρόθεσμη υποβολή δήλωσης.....	82
4.3.9	Δήλωση Οικονομικών Συμφερόντων (Δ.Ο.Σ.).....	83
4.3.10	Τεχνικές ρυθμίσεις υποβολής Δ.Π.Κ. και Δ.Ο.Σ. και οργανωτικά μέτρα για την ασφάλεια της επεξεργασίας.....	84
4.4	ΕΛΕΓΧΟΣ Δ.Π.Κ. ΚΑΙ Δ.Ο.Σ.	85
4.4.1	Επιτροπή Ελέγχου.....	85
4.4.2	Συντονιστής ελέγχων	85
4.4.3	Είδη και προϋποθέσεις ελέγχων	87
4.4.4	Διαδικασία ελέγχου.....	88
4.4.5	Ελεγκτικές δυνατότητες της Επιτροπής Ελέγχου	89
4.4.6	Δημοσιοποίηση Δ.Π.Κ.....	90
4.5.	ΠΟΙΝΙΚΕΣ ΚΥΡΩΣΕΙΣ	91
4.4.7	Δήμευση.....	91
4.4.8	Παράλειψη ηλεκτρονικής καταχώρισης	92
4.4.9	Παράλειψη υποχρέωσης	92
4.4.10	Παράβαση καθήκοντος εχεμύθειας	93
4.4.11	Παρακώλυση ελέγχου και άρνηση παροχής στοιχείων στην Επιτροπή Ελέγχου	93
4.4.12	Απαγόρευση δημοσιοποίησης	94
4.4.13	Μη υποβολή ή υποβολή ανακριβούς δήλωσης.....	95
4.4.14	Παραβίαση υποχρέωσης γνωστοποίησης.....	95
4.4.15	Δέσμευση και απαγόρευση εκποίησης περιουσιακών στοιχείων.....	96
4.5	Εξουσιοδοτικές διατάξεις.....	97
4.6	Γενικά οι εξουσίες της Αρχής Καταπολέμησης και των επιμέρους Μονάδων της.....	98
4.7	Η δέσμευση περιουσιακών στοιχείων από τον Πρόεδρο της Αρχής.....	99
	ΕΠΙΛΟΓΟΣ.....	101

ΒΙΒΛΙΟΓΡΑΦΙΑ	102
<i>Ελληνική Βιβλιογραφία</i>	102

Συντομογραφίες στην Ελληνική γλώσσα

ΑΡΧΗ	Αρχή Καταπολέμησης της Νομιμοποίησης Εσόδων από Εγκληματικές
ΑΚΕΝΕΔ	Αρχή Καταπολέμησης της Νομιμοποίησης των Εσόδων και της
ΑΑΔΕ	Ανεξάρτητη Αρχή Δημοσίων Εσόδων
ΔΟΣ	Δήλωση Οικονομικών Συμφερόντων
ΕΕ	Ευρωπαϊκή Ένωση
ΕΚ	Ευρωπαϊκό Κοινοβούλιο
ΕΚΤ	Ευρωπαϊκή Κεντρική Τράπεζα
ΕΣΔΑ	Ευρωπαϊκή Σύμβαση των Δικαιωμάτων του Ανθρώπου
ΗΠΑ	Ηνωμένες Πολιτείες της Αμερικής
ΚΠΔ	Κώδικας Ποινικής Δικονομίας
ΜΧΠ	Μονάδα Χρηματοπιστωτικών Πληροφοριών
ΝΔ	Νομοθετικό Διάταγμα
ΝΠΔΔ	Νομικό Πρόσωπο Δημοσίου Δικαίου
ΝΣΚ	Νομικό Συμβούλιο του Κράτους
ΟΗΕ	Οργανισμός Ηνωμένων Εθνών
ΟΟΣΑ	Οργανισμός Οικονομικής Συνεργασίας και Ανάπτυξης
ΠΚ	Ποινικός Κώδικας
ΤτΕ	Τράπεζα της Ελλάδος
ΦΕΚ	Φύλλο Εφημερίδας της Κυβερνήσεως
ΞΧΧΤ	Πρόληψη και καταστολή της νομιμοποίησης εσόδων από εγκληματικές δραστηριότητες

Συντομογραφίες – Ακρωνύμια στην Αγγλική γλώσσα

AML/CFT Anti-money Laundering-Combating the Financing

EGMONT SECURE web Egmont Group

FATF Financial Action Task Force

FIU Financial Intelligence Unit

Κεφάλαιο 1ο: Εισαγωγή - ξέπλυμα χρήματος

Η ΑΚΕΝΕΔ αναμένεται να παίζει ένα καθοριστικό ρόλο στην παγκόσμια προσπάθεια για την αντιμετώπιση της συγκεκριμένης παράνομης συμπεριφοράς και τη διασφάλιση της οικονομικής ασφάλειας. Ως αυτόνομος φορέας, η ΑΚΕΝΕΔ έχει εκτεταμένες αρμοδιότητες και εξουσίες, με στόχο την παρακολούθηση, τον έλεγχο και γενικότερα την αντιμετώπιση της ροής παράνομων εσόδων που πηγάζουν από εγκληματικές δραστηριότητες. Ο σκοπός της ΑΚΕΝΕΔ είναι να αντιμετωπίσει την πρόκληση της νομιμοποίησης εσόδων, η οποία αναφέρεται στη διαδικασία με την οποία παράνομα αποκτηθέντα χρήματα μετατρέπονται σε νόμιμα, καθιστώντας δυσκολότερη την ανίχνευση της προέλευσής τους. Η ροή παράνομων εσόδων αποτελεί σημαντική απειλή για την οικονομία, την ασφάλεια και την ευημερία της κοινωνίας, καθώς συνεισφέρει στη χρηματοδότηση εγκληματικών ενεργειών. Το "ξέπλυμα χρήματος" αποτελεί μια ιδιαίτερα σοβαρή παγκόσμια απειλή για την οικονομία, την ασφάλεια και την κοινωνία γενικότερα. Αναφέρεται στη διαδικασία καθαρισμού ή "λούσιμου" των παράνομα αποκτηθέντων κερδών, προκειμένου να φαίνονται νόμιμα και να μπορούν να ενσωματωθούν στην κανονική οικονομία χωρίς ύποπτες ενδείξεις.

Οι πηγές παράνομων εσόδων που χρησιμοποιούνται για το ξέπλυμα χρήματος προέρχονται από διάφορες εγκληματικές δραστηριότητες, όπως οι ναρκωτικά, η απάτη, η διαφθορά, η λαθρεμπόριο ανθρώπων και οι παράνομες εμπορικές δραστηριότητες. Το ξέπλυμα χρήματος επιτρέπει στους εγκληματίες να απολαμβάνουν τα κατακτημένα παράνομα κέρδη. Επιπλέον, το ξέπλυμα χρήματος έχει αρνητικές επιπτώσεις στην οικονομία, καθώς συμβάλλει στη διαταραχή της αγοράς και τη δημιουργία αθέμιτου ανταγωνισμού.

Για να αντιμετωπίσει αυτό το πρόβλημα, η Αρχή Καταπολέμησης της Νομιμοποίησης των Εσόδων και της Χρηματοδότησης της Τρομοκρατίας (ΑΚΕΝΕΔ) έχει αναλάβει σημαντικό ρόλο στην πρόληψη, τον εντοπισμό, τον έλεγχο και γενικότερα την καταπολέμηση της ροής παράνομων εσόδων. Η ΑΚΕΝΕΔ διαθέτει εξειδικευμένο προσωπικό και χρησιμοποιεί προηγμένα εργαλεία και τεχνολογίες για να ανιχνεύει και να ελέγχει τις παράνομες δραστηριότητες. Οι αρμοδιότητες της ΑΚΕΝΕΔ περιλαμβάνουν τη συλλογή πληροφοριών, τη διεξαγωγή έρευνας και ελέγχου, τη συνεργασία με άλλες αρχές και οργανισμούς, καθώς και τη δικανική παρέμβαση. Η ΑΚΕΝΕΔ συνεργάζεται επίσης με διεθνείς οργανισμούς και ενισχύει τη διεθνή συνεργασία για την ανταλλαγή πληροφοριών και την κοινή δράση κατά της

νομιμοποίησης εσόδων από εγκληματικές δραστηριότητες. Επιπλέον, η ΑΚΕΝΕΔ εκπονεί και υλοποιεί στρατηγικές και προγράμματα για την αποτροπή και την καταπολέμηση της νομιμοποίησης εσόδων από εγκληματικές δραστηριότητες. Ένα σημαντικό εργαλείο που χρησιμοποιεί η ΑΚΕΝΕΔ είναι η χρήση χρηματοοικονομικών μέσων και εργαλείων, όπως οι οικονομικές έρευνες, οι χρηματοοικονομικές αναλύσεις και οι διαδικασίες έλεγχου των λογιστικών και τραπεζικών εγγραφών. Η ΑΚΕΝΕΔ λοιπόν με διάφορους τρόπους επιδίδεται σε έναν αγώνα εντοπισμού των οικονομικών εκείνων στοιχείων που θα προδώσουν την ύπαρξη εσόδων από παράνομες δραστηριότητες και έτσι θα ξεκινήσει μια διαδικασία αποκάλυψης των ατόμων που έχουν συμμετοχή στην εν λόγω παράνομη διαδικασία ξεπλύματος βρώμικου χρήματος.

1.1 Νομιμοποίηση εσόδων από εγκληματικές δραστηριότητες

Η νομιμοποίηση χρήματος είναι η διαδικασία με την οποία τα παράνομα αποκτηθέντα χρήματα ενσωματώνονται στη νόμιμη οικονομία με τρόπους που τα καθιστούν νόμιμα και δυσκολεύουν τον προσδιορισμό της παράνομης προέλευσής τους. Ο σκοπός της νομιμοποίησης χρήματος είναι να δημιουργηθεί η εντύπωση ότι αυτά τα χρήματα προέρχονται από νόμιμες πηγές, όπως επιχειρηματικές επιτυχίες ή επενδύσεις. Οι εγκληματίες που δραστηριοποιούνται σε διάφορους τομείς, όπως ναρκωτικά, εμπορία ανθρώπων, απάτη, λαθρεμπόριο, διαφθορά κ.λπ., εξασφαλίζουν σημαντικά κέρδη από αυτές τις παράνομες δραστηριότητες. Για να χρησιμοποιήσουν αυτά τα χρήματα χωρίς να προκαλέσουν ύποπτες ενδείξεις, χρησιμοποιούν διάφορες τεχνικές. Οι κύριες μέθοδοι νομιμοποίησης χρήματος περιλαμβάνουν τη χρήση νομικών εταιρειών για τη δημιουργία εμπορικών δραστηριοτήτων, την αγορά ακινήτων ή άλλων περιουσιακών στοιχείων, την έκδοση ψευδών εγγραφών και τη διενέργεια τραπεζικών συναλλαγών μεταξύ πολλών τραπεζών.

Η ΑΚΕΝΕΔ λαμβάνει μια σειρά μέτρων για την πρόληψη της νομιμοποίησης εσόδων από εγκληματικές δραστηριότητες. Το πρώτο οφέλος είναι ότι προωθεί την εκπαίδευση του κοινού και των σχετικών αρχών σχετικά με τις τεχνικές νομιμοποίησης εσόδων και τη σημασία της πρόληψής της. Επιπλέον, παρέχει κατευθυντήριες γραμμές και πληροφορίες σχετικά με τους κανόνες συμπεριφοράς και τους νόμους που αφορούν την αναγνώριση και την αποτροπή της νομιμοποίησης εσόδων. Επιπλέον, η ΑΚΕΝΕΔ συνεργάζεται με άλλες αρχές επιβολής του νόμου, τις τραπεζικές ρυθμιστικές αρχές, διεθνείς οργανισμούς και άλλα ενδιαφερόμενα μέρη για την ανταλλαγή πληροφοριών

και τη συνεργασία στον αγώνα κατά της νομιμοποίησης εσόδων. Η συνεργασία διασυνοριακά είναι μεγάλης σπουδαιότητας για την αναγνώριση και την αποτροπή διεθνών δικτύων νομιμοποίησης εσόδων.

Επιπλέον, η ΑΚΕΝΕΔ προωθεί τη χρήση εργαλείων και τεχνολογιών για τον αυτόματο εντοπισμό και ανάλυση συναλλαγών που μπορεί να συνδέονται με τη νομιμοποίηση εσόδων. Προηγμένες αναλυτικές τεχνικές και αλγόριθμοι μπορούν να χρησιμοποιηθούν για να ανακαλύψουν συστηματικά συνδέσεις και μοτίβα στις χρηματοοικονομικές συναλλαγές που υποδηλώνουν τη νομιμοποίηση εσόδων. Τέλος, η ΑΚΕΝΕΔ εργάζεται για τη δημιουργία και προώθηση νόμων και κανονισμών που θα διευκολύνουν την καταπολέμηση της νομιμοποίησης χρημάτων που προέρχονται από παράνομες δραστηριότητες.

1.2 Ιστορική αναδρομή

Στο σημείο αυτό της παρούσας εργασίας είναι σημαντικό να δώσουμε ένα σύντομο ορισμό της έννοιας της «Νομιμοποίησης εσόδων από εγκληματικές δραστηριότητες (ξέπλυμα βρώμικου χρήματος)⁴». Πιο συγκεκριμένα, με την έννοια αυτή όταν την χρησιμοποιούμε κατά κύριο λόγο θέλουμε να αναφερθούμε σε μια διαδικασία νομιμοποίησης⁵ κυρίως μέσα από το χρηματοπιστωτικό σύστημα των εσόδων που προέρχονται από κάθε παράνομη εγκληματική δραστηριότητα. Ειδικότερα, ξέπλυμα χρήματος είναι εκείνη η διαδικασία σύμφωνα με την οποία μπορεί να μην γίνει φανερή η παράνομη προέλευση κεφαλαίων και φυσικά μπορούν και να αλλάξουν τα προσωπικά τους στοιχεία οι εγκληματίες. Ουσιαστικά φαίνεται ότι τα χρήματα αυτά αποτελούν προϊόν νόμιμων ενεργειών και με αυτόν τον τρόπο μπορούν οι ιδιοκτήτες τους να τα χρησιμοποιήσουν είτε σε νόμιμες είτε σε παράνομες επενδύσεις.

Βέβαια αυτή η μέθοδος ξεκίνησε από τα εγκληματικά στοιχεία κυρίως αμερικανικής καταγωγής, οι οποίοι με σκοπό να αποφύγουν την εμφάνιση της προέλευσης των χρημάτων που προέκυπταν από την πώληση του παράνομου αλκοόλ,

---

⁴ Ο όρος νομιμοποίηση εσόδων από εγκληματικές δραστηριότητες υπάρχει σε πολυάριθμα νομοθετικά κείμενα με την διακριτή ονομασία «money laundering

⁵ Money laundering is the process by which one conceals the existence, or illegal source, illegal application of income and then disguises that income to make it appear legitimate», President's Commission on Organized Crime, The cash connection, Washington D.C., 1986, p. 7

προσπαθούσαν να βρουν τρόπους για να νομιμοποιήσουν αυτά τους τα έσοδα και για αυτό τον λόγο δεν ήταν λίγοι αυτοί που αγόραζαν επιχειρήσεις πλυντηρίων ρούχων. Με την ψήφιση του νόμου «Bank Secrecy Act»⁶, με άλλα λόγια σταμάτησε να υπάρχει το λεγόμενο τραπεζικό απόρρητο καθότι πλέον οι υπάλληλοι ήταν υποχρεωμένοι να τηρούν αρχεία και αναφορές για την πραγματοποίηση τραπεζικών μεταφορών ή ακόμα και για την αγορά μετρητών αξίας άνω των 10.000 δολαρίων (ημερήσιο συνολικό ποσό), γραμματίων ή μεταφορών σε ξένο νόμισμα.

Με την σύσταση που έκανε το Συμβούλιο της Ευρώπης τονίζόταν ουσιαστικά η ανάγκη να αναλάβει ο τραπεζικός τομέας ουσιαστικότερες πρωτοβουλίες και μεγαλύτερες ευθύνες για την αντιμετώπιση του προβλήματος. Το Ηνωμένο Βασίλειο το 1986 είναι η πρώτη ευρωπαϊκή χώρα που έλαβε μέτρα και ένα έτος αργότερα το 1987 ακολούθησε η Γαλλία. Ο όρος «ξέπλυμα βρώμικου χρήματος» αρχικά έκανε την εμφάνισή του σε νομικό κείμενο και συγκεκριμένα σε μια απόφαση των Αμερικανικών δικαστηρίων, η οποία εξεδόθη το έτος 1982 και ουσιαστικά ρύθμιζε την κατάσχεση εσόδων προερχόμενων από ναρκωτικά

1.3 Διεθνές νομοθετικό πλαίσιο – Νομοθετικό πλαίσιο για την καταπολέμηση της νομιμοποίησης εσόδων από εγκληματικές δραστηριότητες

Το ξέπλυμα είναι ένα έγκλημα που επηρεάζει ολόκληρη την παγκόσμια κοινότητα, το οποίο οφείλεται στα ακόλουθα χαρακτηριστικά :

(α) Προκειμένου να προστατευθούν επιτυχώς από την κοινή απειλή και να εργαστούν από κοινού για την επίτευξη του κοινού τους στόχου, είναι προφανές ότι όλες οι ενδιαφερόμενες χώρες πρέπει να παραμερίσουν οποιεσδήποτε πολιτικές και πεποιθήσεις. Αυτό συμβαίνει γιατί οι κυβερνήσεις όπου διαπράχθηκε το έγκλημα έχουν συμφέρον .

(β) Η νομιμοποίηση εσόδων από παράνομες δραστηριότητες έχει μια δομή που συνεχώς εξελίσσεται μέσα από την εφαρμογή νέων μεθόδων και τεχνικών τέλεσης του

---

⁶ Βλ. Π. Τσιρίδης

συγκεκριμένου εγκλήματος, από την στιγμή μάλιστα που οι δράστες αυτοί μπορούν να δρουν από διάφορα κράτη της υφηλίου, για αυτό τον λόγο η αντιμετώπιση και η πάταξη του συγκεκριμένου εγκλήματος θα πρέπει να έχει παγκόσμιο χαρακτήρα.

(γ) Το ξέπλυμα χρήματος μπορεί να απειλήσει όχι μόνο αγαθά που θεωρούνται αξιόλογα για ποινική προστασία από τους νομοθέτες των χωρών όπου λαμβάνει χώρα το ξέπλυμα, αλλά και αγαθά που θεωρούνται αξιόλογα για ποινική προστασία από πολλές χώρες παγκοσμίως, συνθέτοντας μια διεθνή κοινότητα. Ορισμένα παραδείγματα αυτών των αγαθών είναι η ακεραιότητα και η σταθερότητα του παγκόσμιου χρηματοοικονομικού και οικονομικού συστήματος, καθώς και η αναγκαιότητα δικαιοσύνης και δικαιολογίας στη διανομή του πλούτου.⁷

Αρκετά γρήγορα όμως τα κράτη συνειδητοποίησαν ότι ο καλύτερος τρόπος για την επιτυχημένη αντιμετώπιση ενός τόσο σύνθετου και πολύπλευρου φαινομένου, δεν είναι δυνατόν να λάβει χώρα μέσα στα στενά και περιορισμένα όρια της κάθε κρατικής κυριαρχίας αξιοποιώντας μόνο τα κάθε φορά μέσα του εσωτερικού ποινικού δικαίου αλλά αντιθέτως μόνο σε μια ευρύτερη κλίμακα και μόνο στο πλαίσιο των διεθνών οργανισμών θα ήταν πιο εύκολη και αποτελεσματική αυτού του είδους η αντιμετώπιση των ποινικών αυτών φαινομένων. Για τον λόγο αυτό από αυτήν την σκέψη ξεκίνησε η σύναψη πολυάριθμων διεθνών και ευρωπαϊκών συμβάσεων ποινικού περιεχομένου. Είναι σημαντικό να τονισθεί ότι στις περισσότερες διεθνείς συμβάσεις γίνεται αναφορά σε σημαντικές ρυθμίσεις με σκοπό την δήμευση αλλά και τη δέσμευση των προϊόντων του εγκλήματος, καθώς στόχος της σύγχρονης διεθνούς αντεγκληματικής πολιτικής δεν είναι άλλος από την αποστέρηση από τον δράστη του εγκλήματος των χρημάτων και των αποδοχών τα οποία και αποτελούν απόρροια των εκάστοτε εγκλημάτων και με αυτόν τον τρόπο η αντεγκληματική πολιτική καταφέρνει να αντιμετωπίσει το ίδιο το πρόβλημα στοχεύοντας στην ρίζα του καθότι αυτός είναι και ο στόχος της ποινικοποίησης του εγκλήματος της νομιμοποίησης εσόδων από παράνομη δραστηριότητα.

---

⁷ Επειδή πρόκειται για διεθνές έγκλημα με ευρεία έννοια, προκύπτει μια δυσκολία εντοπισμού του ένομου αγαθού που θίγεται από την τέλεση του εγκλήματος. Βλ. Κεφάλαιο Τρίτο, σελ. 54 επ

1.4 Η Σύμβαση της Βιέννης (1988)

Η Σύμβαση της Βιέννης του 1988 αναφέρεται στο Ποινικό Δίκαιο και συγκεκριμένα στην ποινική ευθύνη για παράνομες πράξεις που συνδέονται με ναρκωτικά. Πλήρως ονομάζεται "Σύμβαση των Ηνωμένων Εθνών κατά της Λαθρεμπορίας Ναρκωτικών Ουσιών και Ψυχοτρόπων Ουσιών" και συνήφθη στην πόλη της Βιέννης, Αυστρία, το 1988. Η Σύμβαση έχει ως στόχο την προώθηση και ενίσχυση της διεθνούς συνεργασίας για την καταπολέμηση της λαθρεμπορίας ναρκωτικών ουσιών και ψυχοτρόπων ουσιών. Προβλέπει συγκεκριμένες διατάξεις για την πρόληψη, την έρευνα, τη δίωξη και την εξάλειψη της λαθρεμπορίας ναρκωτικών ουσιών, καθώς και για τη διεθνή συνεργασία στον τομέα αυτό. Η Σύμβαση καλεί τα κράτη να λάβουν μέτρα για την πρόληψη και την καταπολέμηση της λαθρεμπορίας ναρκωτικών ουσιών, τη διεξαγωγή ανεξάρτητων έρευνων, την ανταλλαγή πληροφοριών, τη διατήρηση αρχείων και τη δίωξη των παραβατών. Επιπλέον, θέτει τις βάσεις για την εδραίωση διεθνούς συνεργασίας για την αντιμετώπιση αυτού του προβλήματος. Η Σύμβαση της Βιέννης του 1988 έχει επικυρωθεί από πολλά κράτη παγκοσμίως και αποτελεί ένα σημαντικό διεθνές νομικό πλαίσιο για την καταπολέμηση της λαθρεμπορίας ναρκωτικών ουσιών.⁸

Η Σύμβαση της Βιέννης του 1988 επιδιώκει την ολοκληρωμένη και συνεκτική καταπολέμηση της λαθρεμπορίας ναρκωτικών ουσιών σε διεθνές επίπεδο. Περιλαμβάνει διατάξεις που αφορούν τον έλεγχο της παραγωγής, διακίνησης, διανομής και χρήσης ναρκωτικών ουσιών, καθώς και την πρόληψη και αποκατάσταση των βλαβών που προκαλούνται από τις ουσίες αυτές. Οι στόχοι της Σύμβασης της Βιέννης περιλαμβάνουν την εξάλειψη της παράνομης παραγωγής και εμπορίας ναρκωτικών ουσιών, τη συνεργασία μεταξύ των κρατών για την αντιμετώπιση της λαθρεμπορίας, την ανάπτυξη συνεργατικών προγραμμάτων για την πρόληψη της χρήσης ναρκωτικών ουσιών και την παροχή βοήθειας σε άτομα που εξαρτώνται από τις ουσίες αυτές. Η Σύμβαση περιλαμβάνει επίσης διατάξεις για τη διεθνή συνεργασία στην αντιμετώπιση της ναρκο-εγκληματικότητας, όπως η ανταλλαγή πληροφοριών, η συνεργασία στην έρευνα και δίωξη των εγκληματικών οργανώσεων και η κατάσχεση και καταστροφή των παράνομων ουσιών και των εξοπλισμών που χρησιμοποιούνται για την παραγωγή και διακίνησή τους.

Οι υπογράφωντες χώρες συμφωνούν να λάβουν μέτρα για να καταστήσουν παράνομη την παραγωγή, τη διακίνηση και την κατοχή ναρκωτικών ουσιών για μη

---

⁸Οπ. παρ. σελ. 13

ιατρική χρήση και να θεσπίσουν ποινές για την παράβαση αυτών των διατάξεων. Επιπλέον, συνεργάζονται για την ανάπτυξη συνεργατικών προγραμμάτων για την πρόληψη της χρήσης ναρκωτικών ουσιών, την αποκατάσταση των επιπτώσεων της εξάρτησης και τη συνεργασία στον τομέα της έρευνας και ανάπτυξης νέων μεθόδων αντιμετώπισης του προβλήματος.

Συνολικά, η Σύμβαση της Βιέννης αποτελεί ένα σημαντικό νομικό πλαίσιο για την καταπολέμηση της λαθρεμπορίας ναρκωτικών ουσιών και την προώθηση διεθνούς συνεργασίας για τον αντίκτυπο στην υγεία και την κοινωνία. Η συμμετοχή και εκπλήρωση των δεσμεύσεων από τα κράτη μέλη είναι κρίσιμη για την αποτελεσματική εφαρμογή των μέτρων καταπολέμησης των ναρκωτικών ουσιών και την εξάλειψη της παράνομης εμπορίας.⁹

Είναι σημαντικό στο σημείο αυτό να αναφερθεί ότι η έννοια της νομιμοποίησης εσόδων από προηγούμενη παράνομη εγκληματική δραστηριότητα πήρε μορφή αρχικά στο άρθρο 3 της Σύμβασης της Βιέννης σαν αξιόποινη πράξη και συγκεκριμένα έχοντας λάβει τρεις νομοτυπικές μορφές, όπως αυτές εξάλλου εμφανίζονται έως σήμερα στα διεθνή κείμενα του ΟΗΕ, του Συμβουλίου της Ευρώπης και της Ευρωπαϊκής Ένωσης. Στη χώρα μας οι τρεις υποστάσεις της Σύμβασης της Βιέννης¹⁰ διατηρήθηκαν με το Ν.2331/1995, με το Ν.3424/2005 διατηρήθηκαν οι προηγούμενες και προστέθηκε άλλη μια, με το Ν.3691/2008 προστέθηκε ακόμη μία υπόσταση και τέλος με το Ν. 4557/2018 προστέθηκε άλλη μια υπόσταση παράλληλη διατήρηση των προηγούμενων. Αρχικά στο σημείο αυτό να αναφερθεί ότι η πρώτη και βασική μορφή της διεθνούς υπόστασης της νομιμοποίησης είναι πιο συγκεκριμένα εκείνη της «συγκάλυψης» και μεταξύ άλλων περιλαμβάνει μια σειρά από πράξεις μεταξύ των οποίων είναι η απόκρυψη ή η συγκάλυψη της πραγματικής φύσης, της προέλευσης, του τόπου όπου βρίσκεται, της διάθεσης, της διακίνησης και γενικά των δικαιωμάτων επί του βρώμικου χρήματος.

Έπειτα στο σημείο αυτό αξίζει να αναφερθεί ότι η δεύτερη γνωστή στο διεθνές δίκαιο υπόσταση είναι εκείνη της «επιδίωξης» και η οποία εμπεριέχει μεταξύ άλλων διάφορες πράξεις όπως είναι η μετατροπή ή η μεταβίβαση της περιουσίας που προέρχεται από εγκληματική δραστηριότητα με σκοπό την απόκρυψη ή τη συγκάλυψη

---

⁹Βλ. Γ. Τραγάκης,

¹⁰ « Άρθρο 1 της Οδηγίας 91/308/ΕΟΚ

της παράνομης προέλευσης της περιουσίας ή την υποβοήθηση προσώπου να αποφύγει τις έννομες συνέπειες των πράξεων του.

Φυσικά η Τρίτη και τελευταία διεθνής υπόσταση είναι εκείνη η υπόσταση της «κτήσης ή κατοχής» και μεταξύ άλλων περιλαμβάνει τις πράξεις απόκτησης ή κατοχής ή χρήσης του βρώμικου χρήματος.

1.5 Οι Συστάσεις της F.A.T.F.

Η F.A.T.F. (Financial Action Task Force) είναι μια διεθνής οργάνωση που ασχολείται με την καταπολέμηση της νομιμοποίησης εσόδων από εγκληματικές δραστηριότητες και τη χρηματοδότηση της τρομοκρατίας. Έχει εκδώσει μια σειρά συστάσεων και κατευθυντήριων γραμμών που αποσκοπούν στην ενίσχυση των προληπτικών μέτρων και των διεθνών προτύπων για την καταπολέμηση αυτών των εγκλημάτων.

Οι συστάσεις της F.A.T.F. περιλαμβάνουν τις ακόλουθες πτυχές:

1. Νομοθεσία και κανονιστικό πλαίσιο: Προτείνει τη θέσπιση και την εφαρμογή αποτελεσματικής νομοθεσίας και κανονιστικού πλαισίου που καλύπτει την πρόληψη, την ανίχνευση και την αντιμετώπιση της νομιμοποίησης εσόδων και της χρηματοδότησης της τρομοκρατίας.
2. Συνεργασία και ανταλλαγή πληροφοριών: Ενθαρρύνει την αποτελεσματική συνεργασία μεταξύ των χωρών στην ανταλλαγή πληροφοριών και τη συνδρομή σε νομικά αιτήματα, προκειμένου να ανιχνευθούν και να διωχθούν οι παραβάτες.
3. Κατηγοριοποίηση και αξιολόγηση κινδύνου: Προτείνει την ανάλυση και την αξιολόγηση των κινδύνων της νομιμοποίησης εσόδων και της χρηματοδότησης της τρομοκρατίας, προκειμένου να ληφθούν αποτελεσματικά μέτρα πρόληψης και αντιμετώπισης αυτών των κινδύνων.
4. Επιβολή κυρώσεων και αποτροπή: Ενθαρρύνει την επιβολή αποτελεσματικών κυρώσεων για την παραβίαση των νόμων κατά της νομιμοποίησης εσόδων και της χρηματοδότησης της τρομοκρατίας, καθώς και την αποτροπή της πρόσβασης των εγκληματικών στελεχών στα χρηματοοικονομικά συστήματα.

Οι συστάσεις της F.A.T.F. έχουν ως στόχο τη δημιουργία ενός διεθνούς πλαισίου συνεργασίας για την καταπολέμηση της νομιμοποίησης εσόδων και της χρηματοδότησης της τρομοκρατίας, προωθώντας την οικονομική ασφάλεια και την

προστασία της διεθνούς ασφάλειας.^{11 12 13 14 15} Οι Συστάσεις της FATF αποτελούν ένα σύνολο οδηγιών και προτύπων που αφορούν την πρόληψη, τον εντοπισμό και την καταπολέμηση της νομιμοποίησης εσόδων. Περιλαμβάνουν συγκεκριμένες πολιτικές, νομοθετικά μέτρα, διαδικασίες ελέγχου και συνεργασία μεταξύ των διαφόρων φορέων και αρχών για την αποτελεσματική καταπολέμηση της νομιμοποίησης εσόδων.

Οι Συστάσεις της FATF περιλαμβάνουν τους εξής βασικούς τομείς μεταξύ των οποίων είναι η Νομοθεσία και τα διοικητικά μέτρα. Αυτό περιλαμβάνει την θέσπιση αυστηρών νομικών κανόνων και διοικητικών διαδικασιών για την ανίχνευση, τον έλεγχο και τον περιορισμό της νομιμοποίησης εσόδων. Περιλαμβάνει επίσης την ενίσχυση της διαφάνειας και της ευθύνης στις χρηματοοικονομικές δραστηριότητες. Ένας ακόμη τομέας είναι η Τραπεζική και η Χρηματοοικονομική εποπτεία. Αυτό περιλαμβάνει τη θέσπιση αποτελεσματικών μέτρων για την παρακολούθηση των χρηματοοικονομικών συναλλαγών, την ανίχνευση ανωμαλιών και ύποπτων δραστηριοτήτων, καθώς και την ανάπτυξη συστημάτων αναφοράς συναλλαγών. Καθώς επίσης, ένας ακόμη σημαντικός τομέας είναι αυτός της Συνεργασίας και της ανταλλαγής πληροφοριών. Η Ομάδα Δράσης Χρηματοοικονομικής Δράσης (FATF) εκδίδει συστάσεις που αφορούν την πάταξη του ξεπλύματος χρήματος και τη χρηματοδότηση της τρομοκρατίας. Οι συστάσεις αυτές αποτελούν ένα πλαίσιο δράσης που προωθείται σε παγκόσμιο επίπεδο και έχουν σχεδιαστεί για να βοηθήσουν τα κράτη να θεσπίσουν νομοθεσία και να εφαρμόσουν μέτρα που εμποδίζουν το ξέπλυμα χρήματος και τη χρηματοδότηση της τρομοκρατίας.

Οι συστάσεις της FATF περιλαμβάνουν κατευθυντήριες γραμμές για την αναγνώριση και την αξιολόγηση των κινδύνων, την εφαρμογή κατάλληλων μέτρων ταυτοποίησης και ελέγχου της ταυτότητας των πελατών, την αναφορά ύποπτων συναλλαγών, τη συνεργασία και την ανταλλαγή πληροφοριών μεταξύ των αρχών επιβολής του νόμου, καθώς και την επιβολή αποτελεσματικών κυρώσεων για τις

---

¹¹ υφίσταται η G-8, στην οποία προστέθηκε νέο κράτος-μέλος που είναι η Ρωσία.

¹² Βλ. στο διαδικτυακό τόπο www.fatf-gafi.org/about

¹³ Βλ. Π. Τσιρίδης, όπ. παρ. σελ.4

¹⁴ Βλ. διαδικτυακό τόπο https://en.wikipedia.org/wiki/Financial_Action_Task_Force_on_Money_Laundering

¹⁵ Βλ. Κ. Γκούρμη, *Το ξέπλυμα βρώμικου χρήματος από πλευρά ουσιαστικού ποινικού δικαίου-συμβολή στην ερμηνεία του Ν. 3691/2008*, Πτυχιακή εργασία, 2014, Αστυνομική Ακαδημία, σελ. 14

παραβάσεις. Οι συστάσεις της FATF αποτελούν τυποποιημένες και αναγνωρισμένες πρακτικές που βοηθούν τα κράτη να αναπτύξουν ισχυρά νομοθετικά πλαίσια και μηχανισμούς εποπτείας για την καταπολέμηση του ξεπλύματος χρήματος και τη χρηματοδότηση της τρομοκρατίας. Οι συστάσεις της FATF προωθούν επίσης τη συνεργασία και την αλληλεγγύη μεταξύ των κρατών για την αντιμετώπιση του ξεπλύματος χρήματος και της χρηματοδότησης της τρομοκρατίας. Οι χώρες καλούνται να συνεργαστούν στον τομέα της ανταλλαγής πληροφοριών και των έρευνων, να παρέχουν βοήθεια και νομική συνδρομή σε άλλες χώρες, καθώς και να αντιμετωπίζουν την κατάσταση των μη συνεργαζόμενων χωρών. Επιπλέον, οι συστάσεις προωθούν την εκπαίδευση και την ευαισθητοποίηση των επαγγελματιών του χρηματοπιστωτικού τομέα και άλλων ενδιαφερομένων μερών, προκειμένου να αναγνωρίζουν τα σημάδια του ξεπλύματος χρήματος και να αναλαμβάνουν τις απαραίτητες ενέργειες για την πρόληψη και αντιμετώπισή του. Οι συστάσεις της FATF είναι συνεχώς ενημερωμένες και προσαρμόζονται στην εξέλιξη των τεχνικών και νομικών πτυχών του ξεπλύματος χρήματος και της χρηματοδότησης της τρομοκρατίας, προκειμένου να εξασφαλίζεται αποτελεσματική πάταξη αυτών των εγκλημάτων σε παγκόσμιο επίπεδο. Οι συστάσεις της F.A.T.F. προάγουν επίσης τη συνεργασία μεταξύ των τραπεζών, των χρηματοπιστωτικών ιδρυμάτων και άλλων εμπλεκόμενων φορέων για την ανίχνευση και την αναφορά ύποπτων συναλλαγών. Επίσης, προωθεί την εκπαίδευση και την ευαισθητοποίηση των εμπλεκόμενων φορέων σχετικά με τις πρακτικές που συνδέονται με τη νομιμοποίηση εσόδων και τη χρηματοδότηση της τρομοκρατίας.

Η F.A.T.F. επίσης αναπτύσσει εκθέσεις, μελέτες και αξιολογήσεις για την ανίχνευση των τάσεων, των μεθόδων και των πρακτικών που σχετίζονται με τη νομιμοποίηση εσόδων και τη χρηματοδότηση της τρομοκρατίας. Αυτές οι εκθέσεις παρέχουν πολύτιμες πληροφορίες για την αντιμετώπιση των προκλήσεων που σχετίζονται με αυτά τα εγκλήματα και την ενίσχυση των προληπτικών μέτρων κατά της νομιμοποίησης εσόδων και της χρηματοδότησης της τρομοκρατίας.

Τέλος, η F.A.T.F. επιδίδεται σε αξιολογήσεις των κρατών μελών για τη συμμόρφωσή τους προς τα πρότυπα καταπολέμησης της νομιμοποίησης εσόδων και της χρηματοδότησης της τρομοκρατίας. Μέσω αυτών των αξιολογήσεων, η οργάνωση παρέχει συστάσεις και συμβουλές για τη βελτίωση των εθνικών νομοθεσιών και πρακτικών, προκειμένου να ενισχυθεί η αποτελεσματικότητα των μέτρων καταπολέμησης αυτών των εγκλημάτων σε διεθνές επίπεδο.

1.6 Ευρωπαϊκό νομοθετικό πλαίσιο- Εισαγωγή

Η νομοθεσία της Ευρωπαϊκής Ένωσης αποτελεί ένα σημαντικό πλαίσιο για την καταπολέμηση της νομιμοποίησης εσόδων από εγκληματικές δραστηριότητες. Το ευρωπαϊκό νομοθετικό πλαίσιο περιλαμβάνει μια σειρά κανονισμών, οδηγιών και αποφάσεων που έχουν στόχο την εναρμόνιση των εθνικών νομοθεσιών των κρατών μελών και την ενίσχυση της συνεργασίας μεταξύ των χωρών.

Ένα από τα σημαντικότερα νομοθετικά μέσα είναι η Οδηγία για την Καταπολέμηση της Νομιμοποίησης των Εσόδων από Παράνομες Δραστηριότητες. Αυτή η οδηγία, που αναθεωρήθηκε πρόσφατα, θεσπίζει ενιαία πρότυπα και απαιτήσεις για την ανίχνευση, την πρόληψη και την αντιμετώπιση της νομιμοποίησης εσόδων σε όλα τα κράτη μέλη της ΕΕ. Η οδηγία ορίζει τις υποχρεώσεις των επαγγελματιών κατηγοριών, όπως τράπεζες, ασφαλιστικές εταιρείες, δικηγόροι, λογιστές κ.ά., για την ανίχνευση και την αναφορά ύποπτων συναλλαγών στις αρχές καταπολέμησης της νομιμοποίησης εσόδων. Επιπλέον, η οδηγία θεσπίζει τη δέσμευση των κρατών μελών για την ενίσχυση της συνεργασίας και την ανταλλαγή πληροφοριών μεταξύ των αρχών τους.

Πέραν της οδηγίας, υπάρχουν και άλλοι νομοθετικοί κανονισμοί και αποφάσεις που αποτελούν μέρος του ευρωπαϊκού νομοθετικού πλαισίου για την καταπολέμηση της νομιμοποίησης εσόδων. Αυτά περιλαμβάνουν την Οδηγία για την Καταπολέμηση της Χρηματοδότησης της Τρομοκρατίας, τον Κανονισμό για τις Υποχρεώσεις Δήλωσης Χρηματοπιστωτικών Στοιχείων και τον Κανονισμό για τη Συνεργασία μεταξύ των Αρχών Εποπτείας.

Το ευρωπαϊκό νομοθετικό πλαίσιο διαδραματίζει κρίσιμο ρόλο στην προώθηση της συνεργασίας μεταξύ των χωρών μελών και στην εναρμόνιση των πρακτικών για την αντιμετώπιση της νομιμοποίησης εσόδων. Η Ευρωπαϊκή Ένωση και το Συμβούλιο της Ευρώπης έλαβαν ένα σύνολο από νομοθετικά μέτρα που αφορούσαν την ποινικοποίηση της νομιμοποίησης εσόδων από εγκληματικές δραστηριότητες, την τόνωση της διεθνούς συνεργασίας στον συγκεκριμένο τομέα

αλλά και την λήψη μιας προληπτικής δράσης στο συγκεκριμένο ζήτημα¹⁶

1.6.1 Η Σύμβαση του Συμβουλίου της Ευρώπης (Σύμβαση Στρασβούργου 1990)

Η Σύμβαση του Συμβουλίου της Ευρώπης για το ξέπλυμα χρήματος, την εντοπισμό, κατάσχεση και κατάσπαση των παράνομων αποκτημάτων (γνωστή και ως Σύμβαση του Στρασβούργου 1990) είναι ένα διεθνές νομικό μέσο που αποσκοπεί στην καταπολέμηση του ξεπλύματος χρήματος. Η σύμβαση υιοθετήθηκε από το Συμβούλιο της Ευρώπης στις 8 Νοεμβρίου 1990 και έχει επικυρωθεί από πολλά μέλη του Συμβουλίου. Η Σύμβαση περιέχει διατάξεις για την αναγνώριση, την κατάσχεση και την καταστολή των παράνομων αποκτημάτων που προέρχονται από εγκληματικές δραστηριότητες, καθώς και για τη διεθνή συνεργασία σε θέματα ξεπλύματος χρήματος. Ο στόχος της σύμβασης είναι να δημιουργήσει ένα εναρμονισμένο νομικό πλαίσιο και να προωθήσει τη συνεργασία μεταξύ των κρατών μελών για την αποτελεσματική καταπολέμηση του ξεπλύματος χρήματος.

Η Σύμβαση του Συμβουλίου της Ευρώπης προβλέπει την υιοθέτηση αποτελεσματικών μέτρων από τα κράτη μέλη για την πρόληψη, τον εντοπισμό και τον κατασταλτικό αγώνα κατά του ξεπλύματος χρήματος. Αναφέρει ότι τα κράτη μέλη πρέπει να θεσπίσουν αυστηρά ποινικά μέτρα για το ξέπλυμα χρήματος και να διασφαλίσουν ότι αυτά τα μέτρα είναι αποτελεσματικά, αναλογικά και αποθαρρυντικά. Επιπλέον, η Σύμβαση προβλέπει την ανάληψη μέτρων για την ενίσχυση της συνεργασίας και της ανταλλαγής πληροφοριών μεταξύ των αρχών επιβολής του νόμου των κρατών μελών, καθώς και για την εκπαίδευση του προσωπικού που εμπλέκεται στην καταπολέμηση του ξεπλύματος χρήματος. Επίσης, η σύμβαση προτρέπει τα κράτη μέλη να συνεργαστούν με τις διεθνείς οργανώσεις και τα άλλα κράτη για την αντιμετώπιση του ξεπλύματος χρήματος σε παγκόσμιο επίπεδο. Ο σκοπός της Σύμβασης του Συμβουλίου της Ευρώπης είναι να προωθήσει την ολοκληρωμένη προσέγγιση στην καταπολέμηση του ξεπλύματος χρήματος, συμβάλλοντας έτσι στην εδραίωση της ασφάλειας και της σταθερότητας στην Ευρώπη και πέρα από αυτήν.

Την 16η Μαΐου 2005 υπογράφηκε η Σύμβαση του Συμβουλίου της Ευρώπης σχετικά με το ξέπλυμα, τη χρηματοδότηση της τρομοκρατίας και την περιουσία που

---

¹⁶ Βλ. Δ. Ζημιανίτης, *Η τρίτη κοινοτική οδηγία για το ξέπλυμα χρήματος: Μια προκαταρκτική θεώρηση*, ΕΕΠ: Ξέπλυμα βρώμικου χρήματος: Καθαρή ή ελεύθερη κοινωνία, 2007, σελ. 102

προέρχεται από εγκληματικές δραστηριότητες, γνωστή και ως Σύμβαση του Βελεγραδίου. Η Σύμβαση αποσκοπεί στη δημιουργία ενός διεθνούς πλαισίου για την καταπολέμηση του ξεπλύματος χρήματος και της χρηματοδότησης της τρομοκρατίας, καθώς και στην ανάπτυξη αποτελεσματικών μέτρων για τον εντοπισμό, τον πάγωμα, την κατάσχεση και την απαλλοτρίωση των παράνομα αποκτηθέντων περιουσιακών στοιχείων. Η Σύμβαση του Βελεγραδίου περιλαμβάνει διατάξεις για τη συνεργασία μεταξύ των κρατών μελών σε θέματα πρόληψης, διερεύνησης και ποινικής δίωξης του ξεπλύματος χρήματος και της χρηματοδότησης της τρομοκρατίας. Περιλαμβάνει επίσης μέτρα για την ανταλλαγή πληροφοριών και τη συνεργασία μεταξύ των αρχών επιβολής του νόμου, καθώς και την εκπαίδευση του προσωπικού που ασχολείται με τον αγώνα κατά του ξεπλύματος χρήματος. Η Σύμβαση έχει επικυρωθεί από πολλά μέλη του Συμβουλίου της Ευρώπης και αποτελεί ένα σημαντικό διεθνές νομικό μέσο για την καταπολέμηση του ξεπλύματος χρήματος και της χρηματοδότησης της τρομοκρατίας.

1.6.2 Η 1η Οδηγία 91/308 της Ευρωπαϊκής Οικονομικής Κοινότητας

Η 1η Οδηγία 91/308 της Ευρωπαϊκής Οικονομικής Κοινότητας η οποία εκδόθηκε το 1991, αποτελεί μία από τις πρώτες οδηγίες της Ευρωπαϊκής Οικονομικής Κοινότητας σχετικά με την πρόληψη της χρησιμοποίησης του χρηματοπιστωτικού συστήματος για το ξέπλυμα χρήματος. Η οδηγία επιβάλλει στα κράτη μέλη την θέσπιση κανόνων και διαδικασιών για την πρόληψη, ανίχνευση και αναφορά ύποπτων συναλλαγών σε τραπεζικά και χρηματοπιστωτικά ιδρύματα. Επίσης, προβλέπει τη συνεργασία μεταξύ των αρχών εποπτείας και των χρηματοπιστωτικών ιδρυμάτων για τον ανταλλαγή πληροφοριών και την αποτελεσματική εφαρμογή των μέτρων κατά του ξεπλύματος χρήματος. Η οδηγία αποτελεί το πρώτο σημαντικό νομοθετικό μέσο της Ευρωπαϊκής Ένωσης για την καταπολέμηση του ξεπλύματος χρήματος και έχει ακολουθηθεί από περαιτέρω νομοθετικές πρωτοβουλίες και ενίσχυση των μέτρων κατά του ξεπλύματος χρήματος σε ευρωπαϊκό επίπεδο.¹⁷

Η Οδηγία 2001/97/ΕΚ της Ευρωπαϊκής Ένωσης εγκρίθηκε το 2001 και επεκτείνει την προηγούμενη οδηγία του 1991, την 1η Οδηγία 91/308/ΕΟΚ. Η Οδηγία 2001/97/ΕΚ επιφέρει τροποποιήσεις και ενισχύσεις στην προηγούμενη

---

¹⁷Βλ. Σ. Κάτσιος, όπ. παρ. σελ. 200»

νομοθεσία, προκειμένου να ενισχυθεί η πρόληψη και η καταπολέμηση του ξεπλύματος χρήματος. Μεταξύ άλλων, η οδηγία επιβάλλει αυστηρότερα μέτρα για την αναγνώριση και την επαλήθευση της ταυτότητας των πελατών στα χρηματοπιστωτικά ιδρύματα, καθώς και την υποχρέωση των επιχειρήσεων να καταγράφουν και να διατηρούν τα στοιχεία των συναλλαγών για μεγαλύτερο χρονικό διάστημα.

Η Οδηγία 2005/60/ΕΚ της Ευρωπαϊκής Ένωσης εγκρίθηκε το 2005 και αποτελεί μία αναθεώρηση και ενίσχυση της ευρωπαϊκής νομοθεσίας για την πρόληψη και την καταπολέμηση του ξεπλύματος χρήματος. Η οδηγία επιβάλλει πιο αυστηρά μέτρα στα κράτη μέλη για την πρόληψη, την ανίχνευση και την αναφορά υποπτών συναλλαγών σε τραπεζικά και χρηματοπιστωτικά ιδρύματα. Επίσης, η οδηγία περιλαμβάνει σαφέστερες οδηγίες για τη συνεργασία και την ανταλλαγή πληροφοριών μεταξύ των αρχών εποπτείας και των χρηματοπιστωτικών ιδρυμάτων, καθώς και την ενίσχυση των μέτρων κατά του ξεπλύματος χρήματος στο πλαίσιο της Ευρωπαϊκής Ένωσης.

Αυτές είναι μερικές από τις κυριότερες νομοθετικές πρωτοβουλίες που έχουν εγκριθεί από την Ευρωπαϊκή Ένωση για την πρόληψη και την καταπολέμηση του ξεπλύματος χρήματος. Η νομοθεσία συνεχίζει να εξελίσσεται και να ενισχύεται προκειμένου να αντιμετωπιστεί αυτό το σοβαρό πρόβλημα που απειλεί την οικονομία και την ασφάλεια των χωρών¹⁸ για τη νομιμοποίηση εσόδων από παράνομες δραστηριότητες.^{19 20}

Η Οδηγία 91/308/ΕΟΚ που κυρώθηκε από την Ελλάδα με το Ν.2331/1995^{21 22}, ο στόχος της οδηγίας είναι να θεσπίσει κοινούς κανόνες και μέτρα που θα επιτρέπουν την ανίχνευση και την αντιμετώπιση του ξεπλύματος χρήματος σε όλα τα κράτη μέλη της Ευρωπαϊκής Οικονομικής Κοινότητας. Η οδηγία περιλαμβάνει διάφορα μέτρα και υποχρεώσεις για τα χρηματοπιστωτικά ιδρύματα και άλλες επαγγελματικές ομάδες, όπως οι δικηγόροι και οι λογιστές, προκειμένου να προληφθεί και να καταπολεμηθεί το ξέπλυμα παράνομων κεφαλαίων.

Με τον Νόμο 2331/1995, η Ελλάδα ενσωμάτωσε τις διατάξεις της Οδηγίας 91/308/ΕΟΚ στο εθνικό της νομοθετικό πλαίσιο. Ο νόμος αποτελεί το κανονιστικό

---

¹⁸« Βλ. σε ΕΕΕΚ L 166/77 της 28^{ης} Ιουνίου 1991

¹⁹ Βλ. Γ. Δημήτρηνας, *οπ. παρ.* σελ. 45-46

²⁰«Βλ. Α. Πατσάβελλας, *Οι νομοθετικές και επιχειρησιακές πρωτοβουλίες της Ε.Ε. για την καταπολέμηση της νομιμοποίησης εσόδων από εγκληματικές δραστηριότητες-νεότερες εξελίξεις*, ΠoinXp 2006, σελ. 367

²¹ ΦΕΚ Α 173/24-08-1995

²² Ν. 2145/1993, ο οποίος πρόσθεσε στον Ποινικό μας Κώδικα το Άρθρο 394^Α για τη νομιμοποίηση εσόδων από εγκληματική δραστηριότητα.

πλαίσιο για την πρόληψη και την αντιμετώπιση του ξεπλύματος χρήματος στην Ελλάδα και θεσπίζει τις υποχρεώσεις και τα μέτρα που πρέπει να τηρούν τα χρηματοπιστωτικά ιδρύματα και άλλοι εμπλεκόμενοι φορείς για την αντιμετώπιση του ξεπλύματος χρήματος.

1.6.3 Η 2η Οδηγία 2001/97 του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου και Συμβουλίου

Η 2η Οδηγία 2001/97/EK του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου και Συμβουλίου αποτελεί ένα ακόμη σημαντικό νομοθέτημα στον τομέα της πρόληψης και καταπολέμησης του ξεπλύματος χρήματος. Η οδηγία εκδόθηκε το 2001 και αποσκοπεί στον ενισχυμένο αγώνα κατά του ξεπλύματος χρήματος και της χρηματοδότησης της τρομοκρατίας. Η οδηγία προβλέπει πρόληψη, ανίχνευση και αντιμετώπιση του ξεπλύματος χρήματος και της χρηματοδότησης της τρομοκρατίας από χρηματοπιστωτικά ιδρύματα και άλλους εμπλεκόμενους φορείς. Περιλαμβάνει υποχρεώσεις για την ταυτοποίηση των πελατών, την καταγραφή στοιχείων συναλλαγών, την αναφορά ύποπτων συναλλαγών και τη συνεργασία με τις αρχές επιβολής του νόμου. Με την υιοθέτηση και εφαρμογή της οδηγίας, τα κράτη μέλη της Ευρωπαϊκής Ένωσης διασφαλίζουν ότι έχουν συγκροτήσει και εφαρμόζουν αποτελεσματικά μέτρα για την πρόληψη και ανίχνευση του ξεπλύματος χρήματος και της χρηματοδότησης της τρομοκρατίας, συμβάλλοντας έτσι στην προστασία του χρηματοπιστωτικού συστήματος και της δημόσιας ασφάλειας.

Τόσο το Ευρωπαϊκό Κοινοβούλιο όσο και το Συμβούλιο της Ευρωπαϊκής Ένωσης επειδή έβλεπαν ότι και δεν μπορούσαν σε ευρωπαϊκό αλλά και διεθνές επίπεδο να αντιμετωπίσουν την έξαρση του φαινομένου αυτού σε συνδυασμό με το γεγονός ότι είχε ήδη πραγματοποιηθεί η αναθεώρηση των σαράντα συστάσεων της FATF, προχώρησαν στην έκδοση της 2ης Οδηγίας την 4^η Δεκεμβρίου 2001²³.

Επειδή όμως εφαρμόστηκαν αυτές οι μέθοδοι με σκοπό να προστατευτεί η κοινωνία, αυτό είχε σαν απόρροια να βρουν οι δράστες νέες πιο αποτελεσματικές μεθόδους τέλεσης του συγκεκριμένου εγκλήματος.

Ειδικότερα, τα κράτη-μέλη με βάση την δεύτερη Οδηγία²⁴ όφειλαν²⁵ να προβαίνουν στις ακόλουθες ενέργειες:

1. Ταυτοποίηση των πελατών: Τα χρηματοπιστωτικά ιδρύματα και άλλοι

---

²³ Βλ. σε ΕΕΕΚ L 182/1 της 5^{ης} Ιουλίου 2001

²⁴ Άρθρο 3 της Οδηγίας 2001/97/EK»

²⁵ ΦΕΚ Α 305/13-12-2005

εμπλεκόμενοι φορείς έπρεπε να εφαρμόζουν μέτρα για την ταυτοποίηση των πελατών τους πριν από την εκτέλεση συναλλαγών. Αυτό συμπεριλάμβανε τη συλλογή αξιόπιστων στοιχείων ταυτότητας και άλλων πληροφοριών για τους πελάτες.

2. Καταγραφή στοιχείων συναλλαγών: Τα χρηματοπιστωτικά ιδρύματα είχαν την υποχρέωση να καταγράφουν στοιχεία για κάθε συναλλαγή που πραγματοποιείται, συμπεριλαμβανομένων των πληροφοριών για τα μέρη που εμπλέκονταν, το ποσό, την φύση και την ημερομηνία της συναλλαγής.
3. Αναφορά ύποπτων συναλλαγών: Τα χρηματοπιστωτικά ιδρύματα είχαν την υποχρέωση να αναφέρουν στις αρμόδιες αρχές εάν είχαν υποψίες για ύποπτες συναλλαγές που μπορεί να σχετίζονταν με το ξέπλυμα χρήματος ή τη χρηματοδότηση της τρομοκρατίας.
4. Εκπαίδευση και ευαισθητοποίηση: Τα κράτη μέλη είχαν την υποχρέωση να εξασφαλίζουν την εκπαίδευση των εμπλεκόμενων φορέων και την ευαισθητοποίηση σχετικά με το ξέπλυμα χρήματος και τη χρηματοδότηση της τρομοκρατίας.
5. Συνεργασία και ανταλλαγή πληροφοριών: Τα κράτη μέλη έπρεπε να συνεργάζονται μεταξύ τους και να ανταλλάσσουν πληροφορίες σχετικά με το ξέπλυμα χρήματος και τη χρηματοδότηση της τρομοκρατίας.

Αυτές οι υποχρεώσεις είχαν ως στόχο την ενίσχυση των προληπτικών και καταπολεμητικών μέτρων κατά του ξεπλύματος χρήματος και της χρηματοδότησης της τρομοκρατίας.

1.6.4 Η 3η Οδηγία 2005/60 του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου και Συμβουλίου

Η 3η Οδηγία 2005/60/EK του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου και του Συμβουλίου ήταν μια νομοθετική πράξη που αφορούσε την πρόληψη της χρηματοπιστωτικής απάτης, του ξεπλύματος χρήματος και της χρηματοδότησης της τρομοκρατίας. Η οδηγία αυτή είχε ως στόχο τη θέσπιση κοινών κανόνων για την αντιμετώπιση αυτών των προβλημάτων σε όλα τα κράτη μέλη της Ευρωπαϊκής Ένωσης.

Ορισμένες από τις κύριες διατάξεις και υποχρεώσεις που προέκυπταν από την 3η

Οδηγία 2005/60/EK περιλάμβαναν:

1. Αναθεώρηση των διαδικασιών γνωριμίας με τον πελάτη: Τα χρηματοπιστωτικά ιδρύματα είχαν την υποχρέωση να ενισχύσουν τις διαδικασίες γνωριμίας με τον πελάτη (customer due diligence) για την αναγνώριση και επαλήθευση της ταυτότητας των πελατών τους.
2. Δημιουργία εσωτερικών συστημάτων ελέγχου: Τα χρηματοπιστωτικά ιδρύματα έπρεπε να θεσπίσουν εσωτερικά συστήματα ελέγχου και διαχείρισης των κινδύνων που σχετίζονται με το ξέπλυμα χρήματος και τη χρηματοδότηση της τρομοκρατίας.
3. Αναφορά ύποπτων συναλλαγών: Τα χρηματοπιστωτικά ιδρύματα είχαν την υποχρέωση να αναφέρουν στις αρμόδιες αρχές τυχόν ύποπτες συναλλαγές που μπορούσαν να σχετίζονται με το ξέπλυμα χρήματος ή τη χρηματοδότηση της τρομοκρατίας.

Η 3η Οδηγία 2005/60/EK αποτελεί ένα ακόμη σημαντικό νομικό μέσο για την αντιμετώπιση του ξεπλύματος χρήματος και της χρηματοδότησης της τρομοκρατίας στην Ευρωπαϊκή Ένωση^{26 27 28}.

Η Οδηγία 2005/60/EK ενσωματώθηκε στην ελληνική έννομη τάξη.²⁹ Καταργήθηκε από την Οδηγία 2015/849/ΕΕ (ισχύς από 26 Ιουνίου 2017).

1.6.5 Οδηγία 2015/849 του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου και Συμβουλίου

Η Οδηγία 2015/849/ΕΕ του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου και του Συμβουλίου είναι γνωστή και ως "Οδηγία για την πρόληψη της χρηματοπιστωτικής παραβατικότητας" ή "Οδηγία για το ξέπλυμα χρήματος και τη χρηματοδότηση της τρομοκρατίας". Η οδηγία αυτή εκδόθηκε με σκοπό την ενίσχυση των μέτρων για την αντιμετώπιση του ξεπλύματος χρήματος, της χρηματοδότησης της τρομοκρατίας και της χρηματοπιστωτικής παραβατικότητας στην Ευρωπαϊκή Ένωση.

Η Οδηγία 2015/849/ΕΕ περιλαμβάνει μια σειρά διατάξεων και υποχρεώσεων, συμπεριλαμβανομένων:

---

²⁶Άρθρο 1 και επ. της Οδηγίας 2005/60/EK

²⁷ Βλ. Μ. Λιόντου, *Οι δικονομικές διατάξεις της νομοθεσίας για το ξέπλυμα βρώμικου χρήματος*, σελ. 76

²⁸Βλ. Π. Τσιρίδης, *οπ. παρ.* σελ. 9

²⁹ ΦΕΚ Α 166/5-08-2008

1. Ενίσχυση των διαδικασιών γνωριμίας με τον πελάτη (customer due diligence) και των διαδικασιών ελέγχου για την αναγνώριση της πραγματικής διακυβέρνησης των εταιρειών και οντοτήτων.
2. Διασφάλιση της ανταλλαγής πληροφοριών μεταξύ των υπηρεσιών πληροφοριών για το ξέπλυμα χρήματος στα κράτη μέλη και τη δημιουργία εθνικών κεντρικών μητρώων για την καταγραφή των πραγματικών δικαιούχων των οντοτήτων.
3. Ενίσχυση της παρακολούθησης και αξιολόγησης των υποκείμενων συναλλαγών και της εσωτερικής διαδικασίας γνωριμίας με τον πελάτη από τις εποπτικές αρχές.
4. Εφαρμογή αυστηρών μέτρων αναγνώρισης και επαλήθευσης της ταυτότητας για τις ηλεκτρονικές συναλλαγές, προκειμένου να αντιμετωπιστούν οι κίνδυνοι της ανωνυμίας και της χρήσης εικονικών νομισμάτων (cryptocurrencies).

Η Οδηγία 2015/849/ΕΕ αποτελεί σημαντικό νομοθετικό πλαίσιο για την καταπολέμηση του ξέπλυματος χρήματος και της χρηματοπιστωτικής παραβατικότητας στην Ευρωπαϊκή Ένωση και έχει επιβληθεί ως υποχρεωτική για τα κράτη μέλη να την ενσωματώσουν στην εθνική τους νομοθεσία.

Την 20η Μαΐου του 2015 εκδόθηκε η Οδηγία 2015/849/ΕΕ του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου και Συμβουλίου. Η καινοτομία αυτής της Οδηγίας για το ξέπλυμα είναι ότι επιβάλλεται στα κράτη-μέλη η υποχρέωση τήρησης κεντρικών μητρώων καταγραφής των πραγματικών δικαιούχων εταιρειών και εν γένει νομικών.

Η Οδηγία 2015/849/ΕΕ κυρώθηκε με το Ν.4557/2018 , αποτελούμενο από πενήντα τέσσερα άρθρα και καταργήθηκε ο μέχρι πρότινος ισχύον Ν. 3691/2008.

1.6.6 Η 5η Οδηγία 2018/843 του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου και Συμβουλίου

Η 5η Οδηγία 2018/843 του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου και Συμβουλίου, γνωστή και ως Οδηγία AMLD5 (Anti-Money Laundering Directive 5), αποτελεί ένα από τα πιο πρόσφατα νομοθετικά μέσα που έχουν εγκριθεί για την καταπολέμηση της νομιμοποίησης εσόδων και της χρηματοπιστωτικής εγκληματικότητας στην Ευρωπαϊκή Ένωση.

Η 5η Οδηγία 2018/843/ΕΕ του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου και του Συμβουλίου, γνωστή και ως "Οδηγία για την πρόληψη του ξεπλύματος χρήματος και της τρομοκρατικής χρηματοδότησης", είναι ένα νομοθετικό μέσο που επεκτείνει και ενισχύει τις προηγούμενες οδηγίες για την καταπολέμηση του ξεπλύματος χρήματος και της χρηματοπιστωτικής παραβατικότητας στην Ευρωπαϊκή Ένωση.

Οι βασικές αλλαγές και προσθήκες που εισάγει η 5η Οδηγία περιλαμβάνουν τα εξής:

1. Επέκταση του πεδίου εφαρμογής σε νέους τομείς, όπως οι εικονικοί πάροχοι υπηρεσιών πορτοφολιού (virtual wallet providers) και οι προμηθευτές υπηρεσιών συναλλαγών με εικονικά νομίσματα (virtual currency exchange platforms).
2. Ενίσχυση των μέτρων για την αντιμετώπιση της χρηματοπιστωτικής παραβατικότητας, περιλαμβανομένης της ενίσχυσης της εποπτείας και της συνεργασίας μεταξύ των αρχών.
3. Ενίσχυση των κανόνων για την αναγνώριση και επαλήθευση της ταυτότητας των πελατών, περιλαμβανομένης της χρήσης ηλεκτρονικών μέσων ταυτοποίησης και των μητρώων ευνοούμενων οικονομικών ιδιοκτητών.
4. Ενίσχυση της διασυνοριακής συνεργασίας και ανταλλαγής πληροφοριών μεταξύ των αρχών των κρατών μελών.

Η 5η Οδηγία έχει ως στόχο την αύξηση της διαφάνειας και της αποτελεσματικότητας στην καταπολέμηση του ξεπλύματος χρήματος και της τρομοκρατικής χρηματοδότησης στην Ευρωπαϊκή Ένωση, προσφέροντας ένα πλαίσιο για την εναρμόνιση των μέτρων που λαμβάνουν τα κράτη μέλη.

Επιπλέον, η 5η Οδηγία 2018/843/ΕΕ εισάγει τις εξής σημαντικές αλλαγές:

1. Διευκρίνιση των κανόνων για την αξιολόγηση των κινδύνων και την εφαρμογή μέτρων αντιμετώπισης ανάλογα με την κατηγορία των πελατών. Περιλαμβάνονται αναλυτικές οδηγίες για την εφαρμογή συστημάτων εσωτερικού ελέγχου και διαχείρισης των κινδύνων.
2. Ενίσχυση της διαφάνειας σχετικά με τους πραγματικούς δικαιούχους των επιχειρήσεων, προκειμένου να διασφαλιστεί ότι οι πληροφορίες σχετικά με την

καταγωγή των πόρων είναι αξιόπιστες και ενημερωμένες.

3. Ενίσχυση της συνεργασίας και της ανταλλαγής πληροφοριών μεταξύ των εποπτικών αρχών και των αρχών επιβολής ποινών σε εθνικό και διασυνοριακό επίπεδο.
4. Ενίσχυση των μέτρων κατά παράκαμψης και αποφυγής των υποχρεώσεων καταγραφής και αναφοράς ύποπτων συναλλαγών.

Η Οδηγία 2018/843/ΕΕ αποτελεί ένα ακόμα σημαντικό βήμα προς την ενίσχυση του ευρωπαϊκού νομοθετικού πλαισίου για το ξέπλυμα χρήματος και την καταπολέμηση της χρηματοδότησης της τρομοκρατίας, με σκοπό την προστασία του χρηματοπιστωτικού συστήματος και της ευρωπαϊκής οικονομίας από αυτούς τους κινδύνους.

1.6.7 Η 6η Οδηγία 2018/1673 του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου και Συμβουλίου

Την 12^η Νοεμβρίου 2018 δημοσιεύτηκε στην Επίσημη Εφημερίδα της Ευρωπαϊκής Ένωσης η Οδηγία 2018/1673/ΕΕ του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου και Συμβουλίου *σχετικά με την καταπολέμηση της νομιμοποίησης εσόδων από εγκληματικές δραστηριότητες μέσω του ποινικού δικαίου*³⁰, την οποία τα κράτη-μέλη οφείλουν να ενσωματώσουν στην έννομη τάξη τους έως την 3^η Δεκεμβρίου 2020.

Σύμφωνα με την συγκεκριμένη Οδηγία, δημιουργείται μια «ενιαία λίστα αξιόποινων πράξεων». Εισάγονται στη νομοθεσία αδικήματα που πρέπει να ποινικοποιηθούν, όπως η συνέργεια, η υποβοήθηση, η ηθική αυτουργία και απόπειρα στο ξέπλυμα βρώμικου χρήματος ή τη χρηματοδότηση της τρομοκρατίας.

Η 6η Οδηγία 2018/1673/ΕΕ του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου και του Συμβουλίου εστιάζει στην ενίσχυση της καταπολέμησης της απάτης και της παραχάραξης νομίσματος, καθώς και της παραχάραξης έγγραφων με σοβαρές συνέπειες για την οικονομία της Ευρωπαϊκής Ένωσης.

Η οδηγία περιλαμβάνει τα ακόλουθα κύρια μέτρα:

1. Θεσπίζει κοινούς ορισμούς και ποινικές κυρώσεις για την απάτη και την παραχάραξη νομίσματος σε όλα τα κράτη μέλη της ΕΕ.
2. Προβλέπει μέτρα για την αύξηση της αποτελεσματικότητας των έρευνων και

---

³⁰ Βλ. σε ΕΕ L 284 της 12ης Ιουνίου 2018, σελ. 22-30

των διώξεων σε αυτούς τους τομείς.

3. Ενισχύει τη συνεργασία μεταξύ των αρχών των κρατών μελών, περιλαμβανομένης της ανταλλαγής πληροφοριών και της συνδρομής σε ποινικές διώξεις.

Η 6η Οδηγία αποτελεί μια ακόμη προσπάθεια της Ευρωπαϊκής Ένωσης για την προστασία του χρηματοπιστωτικού συστήματος και την ενίσχυση των μέτρων καταπολέμησης της απάτης και της παραχάραξης σε ευρωπαϊκό επίπεδο.

1.7 Ελληνικό νομοθετικό πλαίσιο- Εισαγωγή

Το ελληνικό νομοθετικό πλαίσιο που αφορά την καταπολέμηση της νομιμοποίησης εσόδων και της χρηματοπιστωτικής εγκληματικότητας έχει εξελιχθεί με την πάροδο του χρόνου για να ανταποκριθεί στις αυξανόμενες προκλήσεις και απαιτήσεις του διεθνούς πλαισίου που απαιτεί η καταπολέμηση αυτών των εγκλημάτων. Ένα από τα βασικά νομοθετικά μέσα που εφαρμόζονται στην Ελλάδα είναι ο νόμος 3691/2008 με τίτλο "Καταπολέμηση της νομιμοποίησης εσόδων από παράνομες δραστηριότητες και τη χρηματοδότηση της τρομοκρατίας". Ο συγκεκριμένος νόμος θεσπίζει τις νομικές βάσεις για την πρόληψη και καταπολέμηση της νομιμοποίησης εσόδων και την αντιμετώπιση της χρηματοπιστωτικής εγκληματικότητας.

1.7.1 Το άρθρο 394Α του Ποινικού Κώδικα

Το άρθρο 394Α του Ποινικού Κώδικα αναφέρεται σε θέματα που σχετίζονται με την αντιμετώπιση του ξεπλύματος χρήματος. Σύμφωνα με αυτό το άρθρο:

1. Οποιοσδήποτε, γνωρίζοντας ότι τα χρήματα που παρέχονται προέρχονται από εγκληματική δραστηριότητα, συνεισφέρει, επιτρέπει ή διευκολύνει την κατοχή, τη μεταφορά, την απόκτηση ή τη χρήση αυτών των χρημάτων, είτε με σκοπό να τα νομιμοποιήσει είτε χωρίς αυτόν τον σκοπό, τιμωρείται με ποινή φυλάκισης έως και δέκα ετών και πρόστιμο.
2. Επίσης, καθώς αυξάνεται η σοβαρότητα της πράξης ή όταν ο δράστης είναι μέλος οργανωμένης εγκληματικής ομάδας, η ποινή φυλάκισης μπορεί να αυξηθεί έως και 20 έτη.

Το άρθρο 394Α έχει σκοπό να καταπολεμήσει το ξέπλυμα χρήματος και να

διασφαλίσει την οικονομική και νομική ακεραιότητα.

Επιπλέον, το άρθρο 394Α του Ποινικού Κώδικα προβλέπει τις εξής διατάξεις:

Εάν οι πράξεις που αναφέρονται στην παράγραφο 1 πραγματοποιούνται από νομικά πρόσωπα, η εταιρεία είναι υπόχρεη να πληρώσει πρόστιμο. Το πρόστιμο μπορεί να φτάσει μέχρι και το ποσό των 1.000.000 ευρώ ή να αντιστοιχεί σε ποσοστό έως και 10% του ετήσιου κύκλου εργασιών της εταιρείας.

Εάν ο δράστης συνεργάζεται με τη δικαιοσύνη και παρέχει σημαντικές πληροφορίες για την αποκάλυψη και την καταδίωξη των πράξεων ξεπλύματος χρήματος, η ποινή του μπορεί να μειωθεί.

Ο σκοπός του άρθρου 394Α είναι να ενισχύσει την ποινική δίωξη του ξεπλύματος χρήματος, να αποτρέψει τη χρησιμοποίηση παράνομων κερδών και να προστατεύσει την οικονομία από εγκληματικές δραστηριότητες. Η επιβολή αυστηρών ποινών και προστίμων αποτελεί μέτρο αποτροπής και αναγνώρισης της σοβαρότητας του προβλήματος του ξεπλύματος χρήματος.

1.7.2 Ο Νόμος 2331/1995

Ο Νόμος 2331/1995 είναι ο ελληνικός νόμος που εφαρμόζει την Οδηγία 91/308/ΕΟΚ σχετικά με το ξέπλυμα χρήματος. Ο νόμος αυτός περιέχει διατάξεις που αφορούν την πρόληψη και την καταπολέμηση του ξεπλύματος χρήματος, καθώς και τη συνεργασία των ελληνικών αρχών με διεθνείς οργανισμούς και αρχές για τον αντίστοιχο σκοπό. Ο νόμος ορίζει τις υποχρεώσεις των χρηματοπιστωτικών ιδρυμάτων, των επαγγελματιών του οικονομικού τομέα και άλλων εμπλεκόμενων φορέων για την προληπτική αντιμετώπιση και ανίχνευση του ξεπλύματος χρήματος. Επίσης, προβλέπει μέτρα ελέγχου, επιθεώρησης και κυρώσεων για την εφαρμογή των απαιτήσεων του νόμου. Ο Νόμος 2331/1995 ανταποκρίνεται στις διεθνείς υποχρεώσεις της Ελλάδας για την καταπολέμηση του ξεπλύματος χρήματος και συμβάλλει στην ενίσχυση του νομικού πλαισίου και της αποτελεσματικής δράσης κατά του εγκλήματος αυτού στη χώρα.

Ο Νόμος 2331/1995 περιλαμβάνει ορισμένες σημαντικές διατάξεις που αφορούν τον

τρόπο πρόληψης και καταπολέμησης του ξεπλύματος χρήματος στην Ελλάδα. Αυτές οι διατάξεις περιλαμβάνουν:

1. Υποχρεώσεις αναγνώρισης και ταυτοποίησης: Οι χρηματοπιστωτικοί φορείς, όπως τράπεζες και χρηματιστήρια, καθώς και επαγγελματίες του οικονομικού τομέα, όπως δικηγόροι και λογιστές, υποχρεούνται να εφαρμόζουν μέτρα για την αναγνώριση και την ταυτοποίηση των πελατών τους. Αυτό περιλαμβάνει τη συλλογή πληροφοριών για την ταυτότητα, την οικονομική κατάσταση και την επιχειρηματική δραστηριότητα των πελατών, καθώς και την ανανέωση αυτών των πληροφοριών κατά τη διάρκεια της συνεργασίας.
2. Αναφορά ύποπτων συναλλαγών: Οι χρηματοπιστωτικοί φορείς και επαγγελματίες του οικονομικού τομέα είναι υποχρεωμένοι να αναφέρουν στις αρμόδιες αρχές ύποπτες συναλλαγές που ενδέχεται να σχετίζονται με το ξέπλυμα χρήματος. Αυτή η αναφορά πρέπει να γίνεται εντός συγκεκριμένων χρονικών περιθωρίων και με την υποχρέωση εχεμύθειας για την ασφάλεια του αναφέροντος.
3. Εσωτερικοί μηχανισμοί ελέγχου: Οι χρηματοπιστωτικοί φορείς και επαγγελματίες του οικονομικού τομέα πρέπει να εφαρμόζουν εσωτερικούς μηχανισμούς ελέγχου για την αναγνώριση, αξιολόγηση και έλεγχο των ρίσκων ξεπλύματος χρήματος. Αυτοί οι μηχανισμοί περιλαμβάνουν την καθιέρωση ενός εσωτερικού πλαισίου πολιτικής και διαδικασιών για την πρόληψη και ανίχνευση του ξεπλύματος, καθώς και την εκπαίδευση και ενημέρωση του προσωπικού για τις απαιτήσεις και τις διαδικασίες που αφορούν το ξέπλυμα χρήματος.
4. Επιθεωρήσεις και κυρώσεις: Οι αρχές έχουν την εξουσία να πραγματοποιούν επιθεωρήσεις σε χρηματοπιστωτικούς φορείς και επαγγελματίες του οικονομικού τομέα για τον έλεγχο της συμμόρφωσής τους με τους κανόνες καταπολέμησης του ξεπλύματος. Σε περίπτωση παραβάσεων, μπορούν να επιβάλλονται κυρώσεις, όπως χρηματικές ποινές, αναστολή λειτουργίας, ή ακόμη και ανάκληση της άδειας λειτουργίας των επαγγελματιών.

Αυτές είναι μερικές από τις κύριες διατάξεις που περιλαμβάνει ο Νόμος 2331/1995 σχετικά με το ξέπλυμα χρήματος στην Ελλάδα. Ο νόμος αυτός επιδιώκει την προστασία του χρηματοοικονομικού συστήματος και την πρόληψη της εκμετάλλευσης των οικονομικών δραστηριοτήτων για παράνομους σκοπούς.

1.7.3 Ο Νόμος 3424/2005

Ο Νόμος 3424/2005 αποτελεί ένα ακόμη νομικό πλαίσιο που ρυθμίζει το θέμα του ξεπλύματος χρήματος στην Ελλάδα. Ο νόμος αυτός εισήγαγε σημαντικές τροποποιήσεις και ενημερώσεις σε σχέση με τον προηγούμενο νόμο (Νόμος 2331/1995) και αποσκοπεί στην αποτελεσματική πρόληψη και καταπολέμηση του ξεπλύματος χρήματος και της χρηματοδότησης της τρομοκρατίας.

Οι κύριες διατάξεις του Νόμου 3424/2005 περιλαμβάνουν:

1. Υποχρέωση αναγγελίας: Οι χρηματοπιστωτικοί φορείς και άλλα επαγγελματικά πρόσωπα έχουν υποχρέωση να αναγγέλλουν στην Ανεξάρτητη Αρχή Λογιστικού Ελέγχου τυχόν ύποπτες συναλλαγές που μπορεί να σχετίζονται με ξέπλυμα χρήματος.
2. Καταγραφή και διατήρηση πληροφοριών: Οι χρηματοπιστωτικοί φορείς και άλλοι επαγγελματίες υποχρεούνται να καταγράφουν και να διατηρούν πληροφορίες σχετικά με τις συναλλαγές πελατών τους, προκειμένου να διευκολύνεται η επιτήρηση και η ανίχνευση του ξεπλύματος χρήματος.
3. Ενίσχυση συνεργασίας: Ο νόμος προβλέπει τη συνεργασία της Ανεξάρτητης Αρχής Λογιστικού Ελέγχου με άλλες ελληνικές και διεθνείς αρχές για την ανταλλαγή πληροφοριών και την αποτελεσματική καταπολέμηση του ξεπλύματος χρήματος.

Ο Νόμος 3424/2005 συνιστά ένα σημαντικό νομικό εργαλείο για την πρόληψη και την αντιμετώπιση του ξεπλύματος χρήματος στην Ελλάδα. Ο Ν.3424/2005 εκδόθηκε την 13^η Δεκεμβρίου 2005 με τίτλο «*Τροποποίηση συμπλήρωση και αντικατάσταση διατάξεων του ν.2331/1995 (ΦΕΚ Α' 173) και προσαρμογή της ελληνικής νομοθεσίας στην Οδηγία 2001/97/ΕΚ του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου και του Συμβουλίου για την πρόληψη της χρησιμοποίησης του χρηματοπιστωτικού συστήματος με σκοπό τη νομιμοποίηση εσόδων από εγκληματικές δραστηριότητες και άλλες διατάξεις*»³¹ και

---

³¹ ΦΕΚ Α 305/13-12-2005»

ψηφίσθηκε σε εφαρμογή της Οδηγίας 2001/97/ΕΚ.

Στο Ν.3424/2005 η κριτική που ασκήθηκε³² για τις αστοχίες του ήταν πολύ μεγαλύτερη από αυτή που ασκήθηκε στο Ν.2331/1995 διότι ο Έλληνας Νομοθέτης εφάρμοσε ακριβώς τις συστάσεις της FATF, με αποτέλεσμα η ελληνική νομοθεσία να γίνει αυστηρότερη από αυτά που προέβλεπε η Οδηγία.

Η διεύρυνση των μορφών τέλεσης της νομιμοποίησης εσόδων από εγκληματικές δραστηριότητες αποτελεί χαρακτηριστικό παράδειγμα. Ο ορισμός «εγκληματικές δραστηριότητες αντικαθίσταται» στο άρθρο 2 του νόμου από μια σειρά «βασικών εγκλημάτων» καθώς και έναν γενικό ορισμό «κάθε αξιόποινης πράξης που τιμωρείται με ποινή στερητική της ελευθερίας, της οποίας το ελάχιστο όριο είναι άνω των έξι μηνών και από την τέλεσή της προέκυψε περιουσία τουλάχιστον 15.000 ευρώ»³³, ενώ δόθηκαν νέοι ορισμοί των βασικών εννοιών του νόμου και συμπληρώθηκαν οι μορφές τέλεσης της νομιμοποίησης εσόδων από εγκληματικές δραστηριότητες³⁴.

Από τη ισχύ του Ν.3424/2005, ένα ζήτημα που προέκυψε είναι ότι η Ανεξάρτητη Διοικητική Αρχή με τον τίτλο «Εθνική Αρχή Καταπολέμησης της Νομιμοποίησης Εσόδων από Εγκληματικές Δραστηριότητες». Στην ελληνική έννομη τάξη εισήχθη με το άρθρο 7 του Ν.3424/2005, με το οποίο αντικατέστησε το άρθρο 7 του Ν.2331/1995. Η Επιτροπή λοιπόν αντικαταστάθηκε του (προγενέστερου) άρθρου 7³⁵.

1.7.4 Ο Νόμος 3691/2008

Ο Νόμος 3691/2008 αποτελεί ένα νομικό πλαίσιο που αφορά το ξέπλυμα χρήματος και τη χρηματοδότηση της τρομοκρατίας στην Ελλάδα. Ο νόμος αυτός επεκτείνει και ενισχύει τις διατάξεις που ήδη υπήρχαν στον Νόμο 2331/1995 και τον Νόμο 3424/2005, με στόχο την αποτελεσματική πρόληψη και καταπολέμηση του ξεπλύματος χρήματος και της χρηματοδότησης της τρομοκρατίας.

Οι κύριες διατάξεις του Νόμου 3691/2008 περιλαμβάνουν:

---

³² «Βλ. Π. Βασιλακόπουλος, «Τινά περί ξεπλύματος»

³³ Βλ. Χ. Αργυρόπουλος

³⁴ (άρθρο 2 παρ. 5 εδ. β').»

³⁵ Η μόνη τροποποίηση που δέχθηκε ο παραπάνω νόμος μέχρι την κατάργησή του ήταν αυτή με το άρθρο 17 του Ν.

1. Ενίσχυση των ελέγχων και των υποχρεώσεων των χρηματοπιστωτικών φορέων: Οι χρηματοπιστωτικοί φορείς υποχρεούνται να ενισχύσουν τους ελέγχους τους για την ανίχνευση και αντιμετώπιση του ξεπλύματος χρήματος, καθώς και να εφαρμόζουν αυστηρές διαδικασίες γνωρίμων (know-your-customer) και αξιολόγησης του κινδύνου (risk assessment).
2. Δημιουργία της Εθνικής Αρχής κατά του Ξεπλύματος Χρήματος: Ο Νόμος 3691/2008 προβλέπει τη δημιουργία της Εθνικής Αρχής κατά του Ξεπλύματος Χρήματος (ΕΑΞΧ), η οποία έχει τον ρόλο της εποπτείας και της διερεύνησης περιπτώσεων ξεπλύματος χρήματος και χρηματοδότησης της τρομοκρατίας.
3. Ποινικές κυρώσεις: Ο Νόμος 3691/2008 προβλέπει αυξημένες ποινές για τις περιπτώσεις ξεπλύματος χρήματος και χρηματοδότησης της τρομοκρατίας. Επιπλέον, προβλέπονται κυρώσεις για τη μη συμμόρφωση των χρηματοπιστωτικών φορέων και άλλων νομικών προσώπων με τις διατάξεις του νόμου.
4. Ενίσχυση της διεθνούς συνεργασίας: Ο Νόμος 3691/2008 προβλέπει την ενίσχυση της συνεργασίας μεταξύ των ελληνικών αρχών και των διεθνών φορέων για την ανταλλαγή πληροφοριών και τη διερεύνηση υποθέσεων ξεπλύματος χρήματος και χρηματοδότησης της τρομοκρατίας.

Ο Νόμος 3691/2008 αποτελεί ένα σημαντικό εργαλείο για την πρόληψη και την καταπολέμηση του ξεπλύματος χρήματος και της χρηματοδότησης της τρομοκρατίας στην Ελλάδα. Μέσω αυτού του νόμου, η χώρα εναρμονίζεται με τις διεθνείς πρακτικές και οδηγίες που αποσκοπούν στην ενίσχυση των μέτρων πρόληψης και καταπολέμησης του ξεπλύματος χρήματος και της χρηματοδότησης της τρομοκρατίας. Ο Ν.3691/2008 εκδόθηκε την 5^η Αυγούστου 2008 με τίτλο «*Πρόληψη και καταστολή της νομιμοποίηση εσόδων από εγκληματικές δραστηριότητες και της χρηματοδότησης της τρομοκρατίας και άλλες διατάξεις*», ο οποίος ενσωματώνει στην ελληνική νομοθεσία τις διατάξεις των ευρωπαϊκών Οδηγιών 2005/60/ΕΚ και 2006/70/ΦΕΚ Α 166/05-08-2008 ΕΚ και αντικαθιστά τις διατάξεις του Ν.2331/1995 (ΦΕΚ 173 Α'). Σκοπός του συγκεκριμένου νόμου όπως προκύπτει από το άρθρο 1 και την εισηγητική έκθεση, είναι η βελτίωση, η προστασία της φήμης και της ακεραιότητας του χρηματοπιστωτικού τομέα. Με το

άρθρο 3 καταγράφονται ως «βασικά αδικήματα»³⁶ δεκαοχτώ κατηγορίες εγκλημάτων, οι οποίες διαφέρουν από αυτές που περιλαμβάνονταν στο άρθρο 2 του Ν. 3424/2005.

---

³⁶ Ο όρος χρησιμοποιήθηκε για πρώτη φορά στο Ν. 3424/2005 ως «βασικά εγκλήματα» και όπως παρατηρούμε συνεχίζει να χρησιμοποιείται με μια παραλλαγή.»

Κεφάλαιο 2ο: Ο νέος Νόμος για την πρόληψη και την καταπολέμηση της νομιμοποίησης εσόδων από εγκληματικές δραστηριότητες.

2.1 Κατηγοριοποίηση και διεύρυνση των βασικών αδικημάτων

Η κατηγοριοποίηση και διεύρυνση των βασικών αδικημάτων είναι ένα σημαντικό μέτρο που αποσκοπεί στην ενίσχυση της αντιμετώπισης της εγκληματικότητας και της δικαστικής διαδικασίας. Οι νομοθέτες προβαίνουν σε κατηγοριοποίηση και διεύρυνση των αδικημάτων για να αντιμετωπίσουν νέες μορφές εγκληματικότητας, να αναπροσαρμόσουν το νομικό πλαίσιο στις εξελίξεις της κοινωνίας και να ενισχύσουν την αποτελεσματικότητα των δικαστικών αρχών. Η κατηγοριοποίηση των αδικημάτων συνήθως γίνεται βάσει της σοβαρότητάς τους και της πρόθεσης του δράστη. Για παράδειγμα, οι πιο σοβαρές κατηγορίες αδικημάτων μπορεί να περιλαμβάνουν τη βίαιη εγκληματικότητα, τον βαρύ κλοπιμαίο, τη διαφθορά και την τρομοκρατία, ενώ πιο ελαφριές κατηγορίες αδικημάτων μπορεί να περιλαμβάνουν την απλή κλοπή ή την παράβαση κυκλοφοριακών κανόνων.³⁷

Το βασικό αδίκημα είναι αυτό που παράγει την προς νομιμοποίηση περιουσία. Με το νέο νόμο τα αδικήματα διακρίθηκαν σε δυο ξεχωριστές κατηγορίες.

Στην πρώτη κατηγορία καθορίζονται ως βασικά αδικήματα η διάπραξη των οποίων συνιστά εγκληματικές δραστηριότητες και καταχωρούνται σε σχετική λίστα. Η νέα αυτή λίστα περιλαμβάνει δεκαεπτά αδικήματα «βασικών αδικημάτων», επαναφέροντας τη λίστα που καθόρισε ο Ν.3691/2008 με την προσθήκη των αδικημάτων της εμπορίας επιρροής/μεσάζοντες (237Α ΠΚ), της δωροδοκίας και δωροληψίας στον ιδιωτικό τομέα (237Β ΠΚ) και των χρηματιστηριακών αδικημάτων που προβλέπονται στα άρθρα 28 έως και 31 του Ν. 4443/2016³⁸.

Ως εγκληματικές δραστηριότητες, κατά το άρθρο 4 του Ν.4557/2018 νοούνται η διάπραξη των κάτωθι βασικών αδικημάτων:

- εγκληματική οργάνωση (άρθρο 187 ΠΚ)

---

³⁷ Βλ. Π. Τσιρίδης, όπ. παρ. σελ. 40-41

³⁸ «ΦΕΚ Α 232/09-12-2016»

- τρομοκρατικές πράξεις και χρηματοδότηση της τρομοκρατίας (άρθρο 187^A ΠΚ)
- δωροληψία και δωροδοκία υπαλλήλου (άρθρα 235-236 ΠΚ)
- εμπορία επιρροής-μεσάζοντες και δωροληψία και δωροδοκία στον ιδιωτικό τομέα (άρθρα 237^A και 237^B ΠΚ)
- δωροληψία και δωροδοκία πολιτικών προσώπων και δικαστικών λειτουργών (άρθρα 159, 159A και 237 ΠΚ) κλπ.

Στη δεύτερη κατηγορία θεωρείται και εντάσσεται ως βασικό αδίκημα και «κάθε άλλο αδίκημα που τιμωρείται με ποινή στερητική της ελευθερίας, της οποίας το ελάχιστο όριο είναι άνω των έξι (6) μηνών και από το οποίο προκύπτει περιουσιακό όφελος».

Σύμφωνα με την αιτιολογική έκθεση, η διατήρηση της δεύτερης κατηγορίας βασικών αδικημάτων, όπως ορίστηκε στον προηγούμενο νόμο³⁹, διατηρείται ως "γενική ρήτρα". Στο παρελθόν, και συγκεκριμένα στο Ν.3424/2005, ένα αδίκημα θα μπορούσε να χαρακτηριστεί ως βασικό μόνο αν από την τέλεσή του προέκυπτε δηλαδή περιουσιακό όφελος τουλάχιστον 15.000 ευρώ^{40 41}.

2.2 Βασικό αδίκημα και νομιμοποίηση εσόδων από εγκληματικές δραστηριότητες

Στο πλαίσιο της καταπολέμησης του ξεπλύματος χρήματος, ένα από τα βασικά αδικήματα που συνδέονται με αυτήν την πρακτική είναι η νομιμοποίηση εσόδων από εγκληματικές δραστηριότητες. Η νομιμοποίηση εσόδων αναφέρεται στη διαδικασία με την οποία τα παράνομα αποκτηθέντα κεφάλαια μετατρέπονται σε νόμιμα και ενσωματώνονται στο νόμιμο οικονομικό σύστημα.

Η νομιμοποίηση εσόδων συνήθως περιλαμβάνει τη δημιουργία ενός εμφανώς νόμιμου και αποδεκτού τρόπου για την εξήγηση της προέλευσης των παράνομων κεφαλαίων. Αυτό μπορεί να περιλαμβάνει την αγορά ακινήτων, επενδύσεων σε επιχειρήσεις, αγορά πολυτελών αγαθών ή τη χρηματοδότηση νόμιμων επιχειρηματικών δραστηριοτήτων.

³⁹ «Βλ. στο διαδικτυακό τόπο <https://www.hellenicparliament.gr/UserFiles/2f026f42-950c-4efc-b950-340c4fb76a24/p-nomoes-eis-sunolo.pdf>

⁴⁰ Βλ. άρθρο 2 παρ. 1 στοιχ. α' του Ν. 3424/2005

⁴¹ Βλ. Π. Τσιρίδης, όπ. παρ. σελ. 43-44»

Οι νόμοι και οι οδηγίες που αναφέρθηκαν προηγουμένως έχουν ως στόχο να καταπολεμήσουν τη νομιμοποίηση εσόδων από εγκληματικές δραστηριότητες και να διασφαλίσουν ότι τα παράνομα κεφάλαια δεν μπορούν να ενσωματωθούν στο νόμιμο οικονομικό σύστημα. Αυτό προστατεύει την οικονομία από τις επιπτώσεις του ξεπλύματος χρήματος και συμβάλλει στην δίωξη και την τιμωρία των εγκληματικών δραστηριοτήτων.

Για να καταπολεμηθεί η νομιμοποίηση εσόδων από εγκληματικές δραστηριότητες, οι νόμοι και οι οδηγίες ορίζουν ορισμένα καθήκοντα και υποχρεώσεις για τα κράτη-μέλη και τους φορείς επιβολής τους. Αυτά μπορεί να περιλαμβάνουν:

1. Καθιέρωση νομοθετικού πλαισίου: Οι χώρες πρέπει να εφαρμόζουν νομοθετικά μέτρα που καταπολεμούν τη νομιμοποίηση εσόδων. Αυτά τα μέτρα πρέπει να περιλαμβάνουν ορισμένα εγκλήματα που σχετίζονται με τη νομιμοποίηση εσόδων και τις κυρώσεις που επιβάλλονται για αυτά.
2. Αναγνώριση και αναφορά ύποπτων συναλλαγών: Οι τράπεζες, οι χρηματοπιστωτικοί οργανισμοί και άλλες εταιρείες πρέπει να αναγνωρίζουν και να αναφέρουν ύποπτες συναλλαγές που ενδέχεται να σχετίζονται με νομιμοποίηση εσόδων.
3. Ενίσχυση της συνεργασίας και της πληροφόρησης: Οι κρατικές αρχές πρέπει να συνεργάζονται και να ανταλλάσσουν πληροφορίες μεταξύ τους και με άλλες χώρες για την ανίχνευση και καταπολέμηση της νομιμοποίησης εσόδων.
4. Επιτήρηση και επιθεώρηση: Οι αρμόδιες αρχές πρέπει να διενεργούν επιθεωρήσεις και επιτηρήσεις για να διασφαλίζουν τη συμμόρφωση των εταιρειών με τις απαιτήσεις κατά της νομιμοποίησης εσόδων.
5. Κατάρτιση και ευαισθητοποίηση: Οι φορείς επιβολής του νόμου, οι τράπεζες και άλλοι εμπλεκόμενοι φορείς πρέπει να εκπαιδεύονται και να ευαισθητοποιούνται για τη νομιμοποίηση εσόδων, ώστε να αναγνωρίζουν τις ύποπτες δραστηριότητες και να δρουν ανάλογα.

Αυτά τα μέτρα και πολλά άλλα ενσωματώνονται στα νομικά πλαίσια των χωρών προκειμένου να διασφαλιστεί η αποτελεσματική καταπολέμηση της

νομιμοποίησης εσόδων από εγκληματικές δραστηριότητες.^{42 43 44}.

Βάσει του άρθρου 39 παρ. 2 του Ν.4557/2018⁴⁵, η εγκληματική δραστηριότητα που προέρχεται η περιουσία, δεν πρέπει να πιθανολογείται ή να εικάζεται⁴⁶ αλλά πρέπει να προσδιορίζεται ακριβώς αλλά και να εξατομικεύεται ως προς τους δράστες και τον χρόνο αυτής, έστω και αν δεν έχουν καταδικασθεί γι' αυτήν ή δεν έχει απαγγελθεί κατηγορία.

2.3 Η παραγόμενη από το βασικό έγκλημα περιουσία

Η παραγόμενη από το βασικό έγκλημα περιουσία αναφέρεται στα οικονομικά οφέλη ή τα περιουσιακά στοιχεία που προκύπτουν από εγκληματικές δραστηριότητες. Οι παράνομες δραστηριότητες, όπως το εμπόριο ναρκωτικών, η διακίνηση ανθρώπων, η απάτη, η διαφθορά και άλλες παρόμοιες πράξεις, μπορούν να παράγουν κέρδη και περιουσία για τους εγκληματίες.

Η παραγόμενη περιουσία μπορεί να περιλαμβάνει τα εξής:

1. Χρηματικά κεφάλαια: Περιλαμβάνει τα μετρητά, τα καταθέσεις σε τράπεζες ή σε άλλα οικονομικά ιδρύματα, τα κέρδη από παράνομες επιχειρήσεις, τα κέρδη από απάτες ή διαφθορά, και άλλα οικονομικά ποσά.
2. Ακίνητα: Περιλαμβάνει κτίρια, οικοπέδα, ακίνητη περιουσία που αποκτήθηκε με παράνομους τρόπους ή χρησιμοποιήθηκε για τη νομιμοποίηση εσόδων.
3. Οχήματα: Περιλαμβάνει αυτοκίνητα, σκάφη, αεροπλάνα και άλλα μεταφορικά μέσα που αποκτήθηκαν με παράνομους τρόπους ή χρησιμοποιήθηκαν για τη νομιμοποίηση εσόδων.
4. Κινητά και ακίνητα αγαθά: Περιλαμβάνει κοσμήματα, έργα τέχνης, αντικές, εκκλησιαστικά αντικείμενα και άλλα αντικείμενα αξίας που αποκτήθηκαν με

---

⁴² Βλ. Σ. Παύλου

⁴³ Βλ. Ε. Καμπέρου-Ντάλτα, όπ. παρ. σελ. 91

⁴⁴ Βλ. ΣυμβΑΠ 351/2003, ΠοινΔικ. 2004, σελ.526, ΑΠ 721/2004, ΠοινΛογ. 2004, σελ. 827, ΑΠ 1514/2009 σε ΝΟΜΟΣ, ΑΠ 407/2010 σε ΝΟΜΟΣ..

⁴⁵ βλ. σχ. Β. Πετρόπουλος

⁴⁶ Βλ. Ε. Καμπέρου-Ντάλτα, όπ. παρ. σελ. 94

παράνομους τρόπους.

Η καταπολέμηση της νομιμοποίησης εσόδων περιλαμβάνει την κατάσχεση και την απόσυρση της παραγόμενης από το έγκλημα περιουσίας, προκειμένου να αφαιρεθεί το οικονομικό κίνητρο για τη διάπραξη εγκληματικών πράξεων.

2.4 Το προστατευόμενο έννομο αγαθό

Το προστατευόμενο έννομο αγαθό αναφέρεται σε αγαθά ή αξίες που θεωρούνται σημαντικά και αξιόλογα από νομικής άποψης και επιδέχονται προστασία από τον νόμο. Αυτά τα αγαθά έχουν συνδεθεί με διάφορα νομικά συμφέροντα, όπως η δημόσια τάξη, η δημόσια υγεία, οικονομικά συμφέροντα, περιβαλλοντική προστασία, ανθρώπινα δικαιώματα και άλλα.

Παραδείγματα προστατευόμενων νόμιμων αγαθών περιλαμβάνουν:

1. Ανθρώπινη ζωή και σωματική ακεραιότητα: Η ζωή και η σωματική ακεραιότητα των ανθρώπων θεωρούνται προστατευόμενα αγαθά από τον νόμο. Εγκλήματα όπως η ανθρωποκτονία, η βαριά σωματική βλάβη και η επίθεση σε πρόσωπο θεωρούνται παραβιάσεις αυτών των αγαθών.
2. Περιουσιακά στοιχεία: Η ιδιοκτησία και η προστασία της περιουσίας θεωρούνται σημαντικά έννομα αγαθά. Αυτό περιλαμβάνει την προστασία από την κλοπή, την απάτη, την απόκτηση παράνομων περιουσιακών στοιχείων και την παραβίαση συμβάσεων.
3. Περιβάλλον: Η προστασία του περιβάλλοντος αποτελεί σημαντικό έννομο αγαθό. Ο νόμος περιλαμβάνει κανόνες για την προστασία της φύσης, των υδάτων, του αέρα, της γης και των ειδών που κινδυνεύουν με εξαφάνιση.
4. Δημόσια τάξη και ασφάλεια: Ο νόμος προστατεύει τη δημόσια τάξη και ασφάλεια από εγκληματικές ενέργειες, όπως η τρομοκρατία, η εμπρηστική δράση, η βία και άλλες αντίστοιχες πράξεις.
5. Κοινωνικά δικαιώματα: Οι νόμοι προστατεύουν τα κοινωνικά δικαιώματα των ανθρώπων, όπως το δικαίωμα στην εργασία, την κοινωνική ασφάλιση, την υγειονομική περίθαλψη και την εκπαίδευση.

Αυτά είναι μερικά παραδείγματα προστατευόμενων νόμιμων αγαθών, αλλά η λίστα δεν είναι περιοριστική.

Στο πλαίσιο του αδικήματος του ξεπλύματος χρήματος, το προστατευόμενο έννομο

αγαθό αναφέρεται στα αγαθά ή τα δικαιώματα που επηρεάζονται από τις πράξεις του ξεπλύματος χρήματος και πρέπει να προστατευθούν από τον νόμο. Αυτά τα έννομα αγαθά περιλαμβάνουν:

1. Οικονομικό σύστημα: Το ξέπλυμα χρήματος μπορεί να απειλήσει την οικονομική σταθερότητα και την εμπιστοσύνη στο χρηματοοικονομικό σύστημα. Έτσι, η προστασία του οικονομικού συστήματος από το ξέπλυμα χρήματος αποτελεί ένα προστατευόμενο έννομο αγαθό.
2. Δικαιώματα εμπλεκόμενων πληθυσμών: Το ξέπλυμα χρήματος μπορεί να επηρεάσει τους εμπλεκόμενους πληθυσμούς, όπως τους ανθρώπους που είναι θύματα εγκληματικών δραστηριοτήτων ή τους πληθυσμούς που υποφέρουν από την εμπορία ναρκωτικών. Η προστασία των δικαιωμάτων αυτών των πληθυσμών είναι ένα προστατευόμενο έννομο αγαθό.
3. Δικαιώματα εργαζομένων: Το ξέπλυμα χρήματος μπορεί να συνδέεται με παράνομες εργατικές πρακτικές, όπως την εκμετάλλευση εργαζομένων ή την παράνομη εργασία. Η προστασία των δικαιωμάτων των εργαζομένων από το ξέπλυμα χρήματος αποτελεί ένα προστατευόμενο έννομο αγαθό.

Αυτά είναι μερικά παραδείγματα προστατευόμενων εννόμων αγαθών στο πλαίσιο του αδικήματος του ξεπλύματος χρήματος.

2.4.1 Το έννομο αγαθό του ξεπλύματος είναι διαφορετικό από εκείνο του βασικού αδικήματος

Το έννομο αγαθό του ξεπλύματος αναφέρεται στα κερδοσκοπικά κέρδη που προκύπτουν από εγκληματικές δραστηριότητες και προσπαθούν να δικαιολογηθούν ή να ενσωματωθούν στο νόμιμο οικονομικό σύστημα. Αυτό συμβαίνει μέσω διάφορων τεχνικών, όπως η διακίνηση των παράνομων κερδών μέσω νομίμων επιχειρήσεων, η δημιουργία πλαστών συναλλαγών, η χρήση τραπεζικών λογαριασμών και η απόκρυψη της πραγματικής ταυτότητας των ενεπλεκομένων.

Από την άλλη πλευρά, το βασικό αδίκημα της νομιμοποίησης εσόδων από εγκληματικές δραστηριότητες αναφέρεται στην πράξη της μετατροπής ή της απόκρυψης παράνομων πόρων έτσι ώστε να φαίνονται νόμιμοι. Αυτό μπορεί να συμβεί μέσω της ενσωμάτωσης των παράνομων πόρων σε νόμιμες οικονομικές

δραστηριότητες, όπως επενδύσεις σε ακίνητα, τραπεζικούς λογαριασμούς, επιχειρήσεις κ.λπ.

Συνολικά, το έννομο αγαθό του ξεπλύματος αναφέρεται στα κέρδη που προκύπτουν από εγκληματικές δραστηριότητες και προσπαθούν να δικαιολογηθούν ή να ενσωματωθούν στο νόμιμο οικονομικό σύστημα, ενώ το βασικό αδίκημα της νομιμοποίησης αναφέρεται στην πράξη της μετατροπής ή της απόκρυψης παράνομων πόρων.⁴⁷ Η συνεχιζόμενη νομιμοποίηση των εσόδων από εγκληματικές δραστηριότητες μπορεί να είναι πολυδιάστατη και σύνθετη διαδικασία. Μερικά από τα στοιχεία που συνήθως περιλαμβάνονται στη διαδικασία νομιμοποίησης περιουσιακών στοιχείων είναι:

1. Διακίνηση κεφαλαίων: Η μεταφορά παράνομων κεφαλαίων από τη μία χώρα στην άλλη με σκοπό την απόκρυψη της προέλευσης τους.
2. Δημιουργία πλαστών εταιρειών: Η δημιουργία εταιρειών ή επιχειρήσεων που υπηρετούν ως φάσματα για τη διάπραξη νομίμων εμπορικών συναλλαγών, αλλά στην πραγματικότητα χρησιμοποιούνται για τη μεταφορά και την απόκρυψη παράνομων κεφαλαίων.
3. Ακίνητα και αγορά ακινήτων: Η αγορά ακινήτων ως μέσο για την ενσωμάτωση των παράνομων κεφαλαίων στο νόμιμο οικονομικό σύστημα. Αυτό μπορεί να συμπεριλαμβάνει την αγορά ακινήτων μετά από πλαστές συναλλαγές ή μέσω ψευδοονομάτων.
4. Τραπεζικοί λογαριασμοί: Η χρήση τραπεζικών λογαριασμών για τη μεταφορά και απόκρυψη παράνομων κεφαλαίων. Αυτό μπορεί να περιλαμβάνει τη δημιουργία πλαστών τραπεζικών λογαριασμών, τη χρήση εταιρικών λογαριασμών για προσωπική χρήση, και τη χρήση προϊσταμένων λογαριασμών για τη μείωση της εντύπωσης της παράνομης δραστηριότητας.

Αυτά είναι μερικά από τα στοιχεία που συχνά συναντώνται στη διαδικασία νομιμοποίησης εσόδων από εγκληματικές δραστηριότητες. Οι ακριβείς μέθοδοι και τεχνικές που χρησιμοποιούνται μπορεί να ποικίλουν ανάλογα με τον τρόπο λειτουργίας

---

⁴⁷« Βλ. Α. Διονυσοπούλου, σελ. 380 επ.»

των εγκληματικών οργανώσεων και τα μέσα που έχουν στη διάθεσή τους.^{48 49 50.}

2.4.2 Το έννομο αγαθό του ξεπλύματος ταυτίζεται με αυτό του βασικού αδικήματος

Στη δεύτερη κατηγορία απόψεων ότι για το προστατευόμενο έννομο αγαθό εντάσσονται οι θέσεις που υποστηρίζουν ότι με τη νομιμοποίηση εσόδων από εγκληματικές δραστηριότητες προσβάλλεται το ίδιο⁵¹ έννομο αγαθό που θίγεται με την προηγούμενη πράξη (βασικό αδίκημα).

Στο πλαίσιο του ξεπλύματος χρήματος, το έννομο αγαθό του ξεπλύματος συνήθως ταυτίζεται με το έννομο αγαθό του βασικού αδικήματος. Αυτό σημαίνει ότι το ξεπλυμένο χρήμα προέρχεται από την εκτέλεση ενός προηγούμενου εγκλήματος και προσπαθεί να ενσωματωθεί στο νόμιμο οικονομικό σύστημα με την υπεκφυγή από τις νομικές και χρηματοοικονομικές επιπτώσεις.

Για παράδειγμα, αν το βασικό αδίκημα είναι παράνομη εμπορία ναρκωτικών, το έννομο αγαθό του ξεπλύματος θα είναι τα χρήματα που προέρχονται από την πώληση αυτών των παράνομων ουσιών και προσπαθούν να καθαριστούν μέσω διαφόρων μεθόδων, όπως ψεύτικες επιχειρήσεις ή τραπεζικές συναλλαγές.^{52 53.}

2.5 Η θέση της νομολογίας

Η θέση της νομολογίας αναφέρεται στην απόφαση και την ερμηνεία του δικαίου από τα δικαστήρια και τους δικαστές σε συγκεκριμένες υποθέσεις. Η νομολογία αποτελεί σημαντική πηγή δικαίου και έχει ισχύ δικαίου μέσω της αρχής της προηγούμενης απόφασης (stare decisis) σε ορισμένες νομικές δικαιοδοσίες. Η θέση της νομολογίας είναι σημαντική γιατί μπορεί να ερμηνεύσει και να εφαρμόσει το νόμο σε

---

⁴⁸ «Βλ. Π. Τσιρίδης, *όπ. παρ.* σελ. 48-49

⁴⁹ Βλ. Ε. Καμπέρου-Ντάλα, *όπ. παρ.* σελ. 65-66»

⁵⁰ «Βλ. Α. Διονυσοπούλου, *όπ. παρ.* σελ. 988

⁵¹ Βλ. Π. Βασιλακόπουλος, *Ξέπλυμα βρώμικου χρήματος* (Κριτικές παρατηρήσεις στις ποινικές διατάξεις του Ν. 2331/1995), *ΠοινΧρ ΜΣΤ*, σελ. 1365

⁵² Βλ. Ε. Συμεωνίδου-Καστανίδου, *Η νομιμοποίηση εσόδων από εγκληματικές πράξεις*, *Πρακτικά του Ζ' Πανελλήνιου Συνεδρίου της ΕΕΠΔ*, 2000, σελ. 124-125

⁵³ Βλ. Γ. Δημήτρηνας, *Ξέπλυμα βρώμικου χρήματος-Ζητήματα εφαρμογής του ν. 2331/1995*, 2002, σελ.

συγκεκριμένες καταστάσεις που δεν έχουν σαφή διάταξη ή όταν ο νόμος είναι ασαφής. Οι δικαστές μπορούν να βασίζονται στη νομολογία προηγούμενων αποφάσεων για να καθορίσουν το πώς πρέπει να εφαρμόσουν ή να ερμηνεύσουν το νόμο σε μια δεδομένη υπόθεση. Επιπλέον, η νομολογία μπορεί να συμβάλει στην ανάπτυξη και την εξέλιξη του δικαίου, καθώς οι δικαστές μπορούν να διαμορφώσουν νέες ερμηνείες ή να προτείνουν νέες αρχές που θα εφαρμοστούν στο μέλλον.

Η νομολογία αναφέρεται στη συλλογή αποφάσεων δικαστηρίων που αποτελούν προηγούμενο και προηγούμενο για τις μελλοντικές αποφάσεις δικαστικών οργάνων σε παρόμοιες υποθέσεις. Η θέση της νομολογίας είναι σημαντική για την ερμηνεία του νόμου και την εφαρμογή του στις διάφορες περιπτώσεις.

Όσον αφορά στη θέση της νομολογίας σχετικά με τη νομιμοποίηση εσόδων από εγκληματικές δραστηριότητες, οι αποφάσεις δικαστηρίων μπορούν να παρέχουν ερμηνεία και καθοδήγηση για την ερμηνεία των νόμων που αφορούν αυτό το θέμα. Μπορούν να διευκρινίζουν τα στοιχεία και τα κριτήρια που απαιτούνται για την απόδειξη της νομιμοποίησης εσόδων και τις ποινικές κυρώσεις που επιβάλλονται.

Επίσης, η νομολογία μπορεί να παρέχει παραδείγματα αποφάσεων δικαστηρίων σε προηγούμενες υποθέσεις που αφορούν τη νομιμοποίηση εσόδων. Αυτό μπορεί να βοηθήσει τους εισαγγελείς, τους δικαστές και τους νομικούς επαγγελματίες να κατανοήσουν το πλαίσιο ερμηνείας και εφαρμογής του νόμου σε αυτό τον τομέα.

Συνολικά, η θέση της νομολογίας παίζει σημαντικό ρόλο στην ερμηνεία και εφαρμογή των νόμων που αφορούν τη νομιμοποίηση εσόδων από εγκληματικές δραστηριότητες. Οι αποφάσεις δικαστηρίων προσφέρουν καθοδήγηση και ερμηνεία για τον τρόπο ερμηνείας του νόμου και την εφαρμογή του σε πραγματικές υποθέσεις.

2.5.1 Παράδειγματα Αποφάσεων Αρείου Πάγου

ΑΠΟΦΑΣΗ Α.Π. 683/2021 ⁵⁴(ΣΤ' ΠΟΙΝΙΚΕΣ)

Η εν λόγω Απόφαση αφορά σε υπόθεση διαφθοράς σε περίπτωση προμήθειας στρατιωτικού εξοπλισμού, ενώ τα σχετιζόμενα αδικήματα είναι ενεργητική δωροδοκία και νομιμοποίηση εσόδων από εγκληματική δραστηριότητα.

Τα πραγματικά περιστατικά αφορούν σε σύμβαση μεταξύ του Ελληνικού Δημοσίου και γερμανικής εταιρείας, η οποία σύμβαση υπεγράφη την 05/07/2001, για την προμήθεια 24 αυτοκινούμενων πυροβόλων, μετά του σχετικού περιφερειακού υλικού, συστημάτων ελέγχου, κλπ. καθώς και βλημάτων, με τίμημα 66.688.105.735,90 δρχ. ή 195.709.774,75 €, ενώ την ίδια ημέρα υπεγράφη και σύμβαση παροχής αντισταθμιστικών ωφελημάτων. Προκειμένου να μην υπάρξει οποιαδήποτε καθυστέρηση ή αντίρρηση για την συγκεκριμένη προμήθεια, η εμπλεκόμενη γερμανική εταιρεία προσέλαβε Έλληνα αντιπρόσωπο, ο οποίος μαζί με έτερο πρόσωπο, θα παρακολουθούσαν στενά την πορεία της διαδικασίας προμήθειας και θα φρόντιζαν, μέσω υπόσχεσης και καταβολής χρηματικών ανταλλαγμάτων σε Έλληνες αξιωματούχους, ώστε οι τελευταίοι να ενεργήσουν προς τα συμφέροντα της γερμανικής εταιρείας σε όσο το δυνατόν πιο σύντομο χρόνο.

Οι εν λόγω (ο Έλληνας αντιπρόσωπος μαζί με το έτερο πρόσωπο), κατά το χρονικό διάστημα από έτος 2001 έως και το έτος 2004 (σε μη δυνάμενο να προσδιοριστεί επακριβώς χρόνο), κατέβαλαν σε κρατικούς αξιωματούχους, μέσω πιστωτικών ιδρυμάτων, χρηματικά ανταλλάγματα τα οποία ανέρχονταν στο ποσό των 4.665.887,19€ τουλάχιστον, ήτοι ποσοστό 2,38 % του τιμήματος αγοράς των αυτοκινούμενων πυροβόλων, ενώ στο ίδιο ποσό προσδιόρισε και η πολιτική αγωγή τη ζημιά του Ελληνικού Δημοσίου.

Το Γ' Πενταμελές Εφετείο Αθηνών, με την με αριθ. 1241/2020 Απόφαση, ως Δευτεροβάθμιο Δικαστήριο (Δικαστήριο της ουσίας), κήρυξε τον κατηγορούμενο και αναιρεσίοντα, ένοχο για το αδίκημα της νομιμοποίησης εσόδων από εγκληματική δραστηριότητα κατά μόνος και από κοινού, κατ' επάγγελμα και κατ' εξακολούθηση,

---

⁵⁴ http://www.areiospagos.gr/g_custom_search.html

με τα ελαφρυντικά του άρ. 84 παρ. 2^α και 2^ε Π.Κ. και τον καταδίκασε σε ποινή φυλάκισης τεσσάρων (4) ετών.

Ο αναιρεσείων – κατηγορούμενος ζήτησε την αναίρεση της ως άνω Απόφασης του Γ΄ Πενταμελούς Εφετείου Αθηνών για τους λόγους που αναφέρονται στη σχετική αίτησή του.

Σύμφωνα με το σκεπτικό της Απόφασης του Α.Π., με την προσβαλλόμενη απόφαση (ήτοι με την Απόφαση του Γ΄ Πενταμελούς Εφετείου Αθηνών), εκτός των άλλων, αιτιολογείται με επάρκεια και σαφήνεια η πραγμάτωση του βασικού αδικήματος της ενεργητικής δωροδοκίας, το οποίο πλήρως προσδιορίζεται και εξατομικεύεται και περιγράφεται με σαφήνεια.

Επίσης κρίθηκε ότι, αναφορικά με το αδίκημα της νομιμοποίησης εσόδων από εγκληματικές δραστηριότητες, στην ένδικη υπόθεση, δεν τίθεται θέμα εφαρμογής νεότερου επιεικέστερου νόμου ούτε προς τα στοιχεία της πράξης, ούτε ως προς την ποινή και ακόμη ότι δεν υπάρχει άλλος λόγος αναίρεσης προς εξέταση.

Με την με αριθ. 683/2021 (ΣΤ΄ ΠΟΙΝΙΚΕΣ) του Α.Π. απορρίφθηκε η αίτηση του αναιρεσείοντος – κατηγορούμενου για αναίρεση της με αριθ. 1241/2020 Απόφασης του Γ΄ Πενταμελούς Εφετείου Αθηνών και καταδικάστηκε ο αναιρεσείοντας στα δικαστικά έξοδα του παραστάντος υποστηρίζοντος την κατηγορία, Ελληνικού Δημοσίου.

Στην συγκεκριμένη υπόθεση υπάρχει πραγμάτωση του βασικού εγκλήματος της νομιμοποίησης εσόδων από εγκληματική δραστηριότητα και ενεργητικής δωροδοκίας. Όλα ήταν προσχεδιασμένα καθώς υπήρξαν όλα τα απαραίτητα στοιχεία της νομοτυπικής υπόστασης που αποδεικνύουν την δόλια προαίρεση του κατηγορουμένου.

ΑΠΟΦΑΣΗ Α.Π. 1318/2022 (Ζ΄ ΠΟΙΝΙΚΕΣ)

Με την με αριθ. 3182/16-12-2020, 103/2...2021, 690/...⁵⁵2021 Απόφαση του Ε' Τριμελούς Εφετείου Κακουρημάτων Αθηνών, κηρύχθηκαν αθώοι τρεις αναιρεσίβλητοι – κατηγορούμενοι για την αξιόποινη πράξη της νομιμοποίησης εσόδων από εγκληματικές δραστηριότητες, από κοινού και κατά μόνος, κατ' εξακολούθηση, κατ' επάγγελμα, στο πλαίσιο εγκληματικής οργάνωσης, ενώ δύο αναιρεσίβλητες – κατηγορούμενες, με τη ίδια απόφαση, κηρύχθηκαν αθώες για άμεση συνέργεια στην ανωτέρω αξιόποινη πράξη, που κατηγορούνταν ότι τέλεσαν στην Αθήνα, κατά το χρονικό διάστημα από έτος 2002 έως και το έτος 2012.

Ο αναιρεσείων Εισαγγελέας του Αρείου Πάγου ζήτησε την αναίρεση της ανωτέρω Απόφαση του Ε' Τριμελούς Εφετείου Κακουρημάτων Αθηνών, για τους λόγους που αναφέρονται στην με αριθ. 4/...2022 έκθεση αναιρέσεως της Αντεισαγγελέως του Αρείου Πάγου Α.Μ.

Σημειώνεται ότι ένας εκ των κατηγορουμένων είχε παραπεμφθεί ενώπιον του Τριμελούς Εφετείου Κακουρημάτων Αθηνών για να δικάσσει για τις αξιόποινες πράξεις της κακουρηματικής υπεξαίρεσης ..... συνολικού ποσού €7.336.757,50 και της νομιμοποίησης εσόδων από εγκληματικές δραστηριότητες, ενώ δύο ακόμα εκ των κατηγορουμένων παραπέμφθηκαν ενώπιον του ίδιου Δικαστηρίου με την κατηγορία της άμεσης συνέργειας στην ως άνω πράξη της υπεξαίρεσης σε βαθμό κακουργήματος. Με την με αριθ. 2709/6-6-2017 Απόφαση του Α' Τριμελούς Εφετείου Κακουρημάτων Αθηνών (ο οποίος είχε κεντρικό ρόλο στην όλη υπόθεση) και κηρύχθηκαν αθώοι, λόγω αμφιβολιών ως προς το δόλο τους, οι υπόλοιποι κατηγορούμενοι.

Με την με αριθ. 1318/2022 (Ζ' ΠΟΙΝΙΚΕΣ) Απόφαση Α.Π. αναιρέθηκε η με αριθ. 3182/16-12-2020, 103/2...2021, 690/...2021 Απόφαση του Ε' Τριμελούς Εφετείου Κακουρημάτων Αθηνών (το οποίο δίκασε ως πρωτοβάθμιο δικαστήριο) ως προς τις διατάξεις που αφορούσαν στην αθώωση του πρώτου αναιρεσίβλητου – κατηγορούμενου, για τις αναφερόμενες στην προσβαλλόμενη απόφαση, μερικότερες πράξεις της νομιμοποίησης εσόδων από εγκληματικές δραστηριότητες, κατά το μέρος που η κατηγορία για τις αναφερόμενες μερικότερες πράξεις στηριζόταν στην νομιμοποίηση εσόδων που προερχόταν από την τέλεση, ως βασικού αδικήματος, της αξιόποινης πράξης της φοροδιαφυγής. Η υπόθεση παραπέμφθηκε κατά το ως άνω

---

⁵⁵ http://www.areiospagos.gr/g_custom_search.html

αναιρούμενο μέρος της για νέα συζήτηση στο ίδιο Δικαστήριο (που θα συγκροτείτο από άλλους Δικαστές).

Κατά τα λοιπά απορρίφθηκε η με αριθ. 4/...2002 δήλωση άσκησης αναίρεσης της Αντεισαγγελέα του Α.Π.

Στην δεύτερη απόφαση ο κατηγορούμενος αν και δεν κατείχε τυπικά κάποια διοικητική θέση και τοποθετούσε στενούς συγγενείς του, εντούτοις αποδείχτηκε ότι ήταν το πρόσωπο που διοικούσε και διαχειριζόταν αποκλειστικά την ποδοσφαιρική Ανώνυμη Εταιρεία... χωρίς να είναι καν μέλος του ΔΣ της. Εντούτοις παραπέμφθηκε για κακουργηματική υπεξαίρεση και νομιμοποίηση εσόδων από εγκληματική δραστηριότητα καθώς ξέπλενε χρήμα χρησιμοποιώντας εταιρία τουρισμού για να μπορεί να το ξεπλένει. Στην προκείμενη περίπτωση όχι μόνο υπήρξε δόλος του κατηγορουμένου αλλά γνώριζε ότι η περιουσία που νομιμοποιεί προέρχεται από εγκληματική δραστηριότητα. Συνεπώς σωστά το Δικαστήριο του Τριμελούς Εφετείου Κακουργημάτων Αθηνών τον παρέπεμψε για κακουργηματική υπεξαίρεση και εξακολούθηση. Όπως προανέφερα έπαυσε οριστικά η ποινική δίωξη που ασκήθηκε σε βάρος ενός εκ των κατηγορουμένων λόγω θανάτου.

Παρατηρούμε ότι και στις δύο περιπτώσεις επιβολής του νόμου οι αποφάσεις στα εκάστοτε επιμέρους αδικήματα λειτουργούν με διερεύνηση και εξακρίβωση των όλων των στοιχείων των εκάστοτε εγκλημάτων. Οι αποφάσεις που λαμβάνονται έχουν ως γνώμονα τις διατάξεις των νόμων που διέπουν βάσει του νομικού πλαισίου της χώρας μας. Στην προκείμενη περίπτωση σχετικά με τις δύο ανωτέρω αποφάσεις για νομιμοποίηση εσόδων από εγκληματική δραστηριότητα παρατηρούμε οι δικαστές του Αρείου Πάγου βασίστηκαν στις εφαρμοσμένες διατάξεις των άρθρων 2 παρ 1 του νόμου 2331/1995, 3 παρ. 1 3424/2005, 45 παρ 1 3691/2008 39 παρ 1 4557/2018 ως τροποποιήθηκε με το άρθρο 30 4734/2020.

Δεν έχουμε πάντα το θεμιτό αποτέλεσμα δηλαδή την τιμωρούμενη κατά τα ανωτέρω εκτεθέντα με την κάθειρξη του νομικού πλαισίου της ποινής καθώς πολλές φορές οι δίκες κρατάνε πολλά χρόνια με αποτέλεσμα είτε να παραγραφεί το αδίκημα, είτε να αποβιώσει ο κατηγορούμενος και να μην αποδοθεί δικαιοσύνη.

2.6 Η θέση του Έλληνα νομοθέτη

Η θέση του Έλληνα νομοθέτη αναφέρεται στην προσέγγιση και την προσέλκυση του θέματος της νομιμοποίησης εσόδων από εγκληματικές δραστηριότητες από το νομοθετικό πλαίσιο της Ελλάδας. Ο νομοθέτης έχει ως καθήκον να εκδίδει νόμους και νομοθετικές διατάξεις που ρυθμίζουν την πρόληψη, την ανίχνευση και την καταπολέμηση της νομιμοποίησης εσόδων από εγκληματικές δραστηριότητες.

Ο Έλληνας νομοθέτης έχει την ευθύνη να δημιουργήσει νομοθετικά πλαίσια και μέτρα που να προλαμβάνουν και να καταπολεμούν τη νομιμοποίηση εσόδων. Αυτό περιλαμβάνει την έκδοση νόμων που να καθορίζουν τα εγκλήματα της νομιμοποίησης εσόδων και τις ποινές που επιβάλλονται για αυτά τα εγκλήματα. Επιπλέον, ο νομοθέτης μπορεί να θεσπίσει μέτρα για την ενίσχυση της συνεργασίας μεταξύ των αρμόδιων αρχών και την ανταλλαγή πληροφοριών σε εθνικό και διεθνές επίπεδο.

Η θέση του Έλληνα νομοθέτη είναι σημαντική για την ανάπτυξη ενός ολοκληρωμένου νομικού πλαισίου που να αντιμετωπίζει το ζήτημα της νομιμοποίησης εσόδων από εγκληματικές δραστηριότητες. Οι νομοθετικές πρωτοβουλίες που λαμβάνονται από τον νομοθέτη μπορούν να ενισχύσουν τις προσπάθειες πρόληψης, ανίχνευσης και καταπολέμησης της νομιμοποίησης εσόδων και να συμβάλουν στην ενίσχυση της διεθνούς συνεργασίας για την αντιμετώπιση αυτού του φαινομένου.

Ο Έλληνας νομοθέτης έχει επίγνωση της σοβαρότητας του προβλήματος της νομιμοποίησης εσόδων από εγκληματικές δραστηριότητες και αναγνωρίζει την ανάγκη για αποτελεσματικά μέτρα που θα αντιμετωπίσουν αυτό το φαινόμενο. Ο νομοθέτης επιδιώκει να εφαρμόσει τις βέλτιστες πρακτικές και τις διεθνείς προτάσεις για την καταπολέμηση της νομιμοποίησης εσόδων.

Σε αυτό το πλαίσιο, ο Έλληνας νομοθέτης μπορεί να λαμβάνει τα ακόλουθα μέτρα:

1. Θεσπίση νομοθετικών πλαισίων: Ο νομοθέτης έχει την ευθύνη να θεσπίζει νόμους και διατάξεις που καθορίζουν τα αδικήματα της νομιμοποίησης εσόδων και τις ποινές που επιβάλλονται για αυτά. Επίσης, μπορεί να ρυθμίζει τις

υποχρεώσεις και τις διαδικασίες που αφορούν τη δήλωση περιουσιακής κατάστασης και την ανίχνευση των παραβάσεων.

2. Ενίσχυση της εποπτείας και των ελέγχων: Ο νομοθέτης μπορεί να ενισχύσει τις εποπτικές αρχές και τους οργανισμούς που είναι αρμόδιοι για την καταπολέμηση της νομιμοποίησης εσόδων, προκειμένου να εξασφαλίσει αποτελεσματική εποπτεία και έλεγχο των χρηματοοικονομικών δραστηριοτήτων.
3. Διεθνής συνεργασία: Ο νομοθέτης μπορεί να προβλέπει διατάξεις που ενισχύουν τη διεθνή συνεργασία για την ανταλλαγή πληροφοριών και την κοινή δράση κατά της νομιμοποίησης εσόδων.
4. Ενημέρωση και ευαισθητοποίηση: Ο νομοθέτης μπορεί να προβλέπει μέτρα για την ενημέρωση και ευαισθητοποίηση του κοινού, των επαγγελματιών και των εμπλεκόμενων φορέων σχετικά με την καταπολέμηση της νομιμοποίησης εσόδων.

Ο Έλληνας νομοθέτης συνεργάζεται επίσης με διεθνείς οργανισμούς και θεσμούς, όπως η Ομάδα Δράσης Χρηματοοικονομικής Δράσης (FATF) και η Ευρωπαϊκή Ένωση, προκειμένου να ανταλλάσσει πληροφορίες και εμπειρίες και να συμμετέχει στη διαμόρφωση διεθνών προτύπων καταπολέμησης της νομιμοποίησης εσόδων.

Κεφάλαιο 3^ο : Οι ειδικές υποστάσεις της νομιμοποίησης εσόδων από εγκληματικές δραστηριότητες

Οι ειδικές υποστάσεις της νομιμοποίησης εσόδων από εγκληματικές δραστηριότητες αναφέρονται στις συγκεκριμένες μεθόδους και πρακτικές που χρησιμοποιούνται για να καλύψουν τα ίχνη των παράνομων εσόδων και να τα μετατρέψουν σε νόμιμα.

Οι ειδικές υποστάσεις της νομιμοποίησης εσόδων περιλαμβάνουν, μεταξύ άλλων, τις εξής:

1. Επιχειρηματικές δραστηριότητες: Η νομιμοποίηση εσόδων μπορεί να γίνεται μέσω της δημιουργίας και λειτουργίας νόμιμων επιχειρήσεων. Αυτές οι επιχειρήσεις μπορεί να παρέχουν υπηρεσίες ή προϊόντα, αλλά το κύριο σκοπό τους είναι να νομιμοποιήσουν τα παράνομα εσοδεύματα. Αυτές είναι επιχειρήσεις που δημιουργούνται με σκοπό τη νομιμοποίηση των παράνομων κερδών. Μπορεί να περιλαμβάνουν πλαστές εταιρείες, εστιατόρια, καταστήματα και άλλες επιχειρήσεις που λειτουργούν υποκριτικά για να καλύψουν τη νομιμοποίηση των παράνομων κερδών.
2. Ακίνητα: Η νομιμοποίηση εσόδων μπορεί να γίνεται μέσω της αγοράς, πώλησης ή επένδυσης σε ακίνητα. Οι παράνομα αποκτηθέντες πόροι μπορούν να χρησιμοποιηθούν για την αγορά ακινήτων, την ανακαίνιση ακινήτων ή την αγορά επαγγελματικών χώρων, με σκοπό να καλυφθεί η παράνομη προέλευση των κεφαλαίων. Η αγορά ακίνητης περιουσίας, όπως κτίρια, οικόπεδα και ακίνητη περιουσία, μπορεί να χρησιμοποιηθεί για να νομιμοποιηθούν τα παράνομα κερδοφόρα κεφάλαια. Οι εγκληματίες μπορούν να αγοράσουν ακίνητα με παράνομα κεφάλαια και να τα πουλήσουν αργότερα για να εξασφαλίσουν νόμιμα κερδοφόρα κεφάλαια.
3. Χρηματοοικονομικά μέσα: Οι νομιμοποιημένοι πόροι μπορούν να επενδυθούν σε χρηματοοικονομικά μέσα, όπως μετοχές, ομόλογα, κεφάλαια επενδύσεων κλπ. Μέσω αυτών των μέσων, οι παράνομα αποκτηθέντες πόροι εμφανίζονται νόμιμοι και ενσωματώνονται στο νόμιμο χρηματοοικονομικό σύστημα. Οι νομιμοποιητικές δραστηριότητες μπορούν να περιλαμβάνουν τη χρησιμοποίηση τραπεζικών λογαριασμών για την εκτέλεση συναλλαγών που σκοπό έχουν τη νομιμοποίηση των παράνομων κερδών. Αυτό μπορεί να γίνει μέσω συνεχών κινήσεων χρημάτων, συναλλαγών μεταξύ διαφόρων λογαριασμών και άλλων περίπλοκων μεθόδων.
4. Υπηρεσίες και εμπόριο: Η νομιμοποίηση εσόδων μπορεί να γίνεται μέσω της παροχής υπηρεσιών ή του εμπορίου αγαθών. Παράδειγματα περιλαμβάνουν το νόμιμο εμπόριο προϊόντων που προέρχονται από παράνομες δραστηριότητες, όπως ναρκωτικά ή πειρατικά αντίγραφα, καθώς και την παροχή υπηρεσιών με ψεύτικες επιχειρήσεις ή επαγγελματικές δραστηριότητες. Η εμπορία αξιολογίων, όπως μετοχές, ομόλογα και άλλα χρηματοπιστωτικά εργαλεία,

μπορεί να χρησιμοποιηθεί για τη νομιμοποίηση των παράνομων κερδών. Οι εγκληματίες μπορούν να αγοράσουν αξιόγραφα με παράνομα κεφάλαια και να τα πωλήσουν αργότερα για να δικαιολογήσουν τα κεφάλαια ως νόμιμα.

Οι ειδικές υποστάσεις της νομιμοποίησης εσόδων από εγκληματικές δραστηριότητες περιλαμβάνουν μια σειρά πρακτικών και τεχνικών που χρησιμοποιούνται για να επιτευχθεί η νομιμοποίηση των παράνομων κερδών. Οι ειδικές υποστάσεις ποικίλουν ανάλογα με τον τρόπο και την πολυπλοκότητα της εγκληματικής δραστηριότητας και τις απαιτήσεις της νομιμοποίησης. Αυτές είναι μερικές από τις ειδικές υποστάσεις που χρησιμοποιούνται στη νομιμοποίηση εσόδων από εγκληματικές δραστηριότητες. Είναι σημαντικό να γίνεται συνεχής επιτήρηση και επιβολή των νόμων για την αντιμετώπιση της νομιμοποίησης κεφαλαίων και της καταπολέμησης του ξεπλύματος χρημάτων.

3.1 Η ειδική υπόσταση της επιδίωξης

3.1.1 Η αντικειμενική υπόσταση

Η αντικειμενική υπόσταση του εγκλήματος της νομιμοποίησης εσόδων από παράνομες εγκληματικές δραστηριότητες αναφέρεται στην ουσία του εγκλήματος και του τρόπου με τον οποίο γίνεται η νομιμοποίηση των παράνομων εσόδων. Αυτό σημαίνει ότι οι παράνομα αποκτηθέντες πόροι προέρχονται από εγκληματικές δραστηριότητες, όπως παράνομο εμπόριο ναρκωτικών, λαθρεμπόριο όπλων, ανθρωποεμπορία, διαφθορά, απάτες κλπ.

Η νομιμοποίηση εσόδων από παράνομες εγκληματικές δραστηριότητες περιλαμβάνει τη διαδικασία μετατροπής των παράνομων εσόδων σε νόμιμα, έτσι ώστε να μπορούν να ενσωματωθούν στο νόμιμο οικονομικό σύστημα χωρίς να προκαλούν ύποπτη δραστηριότητα ή αναφορά από τις αρχές επιβολής του νόμου. Η νομιμοποίηση συνίσταται σε διάφορες ενέργειες, όπως η δημιουργία νόμιμων επιχειρήσεων, η αγορά ακινήτων, οι χρηματοοικονομικές επενδύσεις και η παροχή υπηρεσιών με σκοπό την απόκτηση νόμιμων εσόδων.

Συνολικά, η αντικειμενική υπόσταση του εγκλήματος της νομιμοποίησης εσόδων από παράνομες εγκληματικές δραστηριότητες περιλαμβάνει την προέλευση

των παράνομων εσόδων από εγκληματικές πράξεις και τις μεθόδους που χρησιμοποιούνται για την κάλυψη των ιχνών και τη νομιμοποίησή τους.

3.1.2 Η υποκειμενική υπόσταση

Η υποκειμενική υπόσταση αναφέρεται στα πρόσωπα που εμπλέκονται στη νομιμοποίηση εσόδων από παράνομες εγκληματικές δραστηριότητες. Πρόκειται για τους υπόχρεους που υπόκεινται σε νομικές υποχρεώσεις και υποχρεούνται να δηλώνουν την περιουσιακή τους κατάσταση, να τηρούν εσωτερικά μέτρα και να συνεργάζονται με τις αρχές επιβολής του νόμου στην αντιμετώπιση της νομιμοποίησης εσόδων.

Οι υπόχρεοι περιλαμβάνουν διάφορα επαγγελματικά ή επιχειρηματικά πρόσωπα, όπως τράπεζες, χρηματοπιστωτικές εταιρείες, επαγγελματίες δικηγόρους, λογιστές, ακίνητα γραφεία, χρηματοπιστωτικά ιδρύματα και άλλοι φορείς που διαχειρίζονται χρήματα ή παρέχουν χρηματοοικονομικές υπηρεσίες. Οι υπόχρεοι έχουν την υποχρέωση να εφαρμόζουν διαδικασίες ελέγχου για την ανίχνευση και την αναφορά ύποπτων συναλλαγών στις αρχές επιβολής του νόμου.

Η συνεργασία των υποχρεωμένων προσώπων με τις αρχές επιβολής του νόμου είναι κρίσιμη για την αποτελεσματική καταπολέμηση της νομιμοποίησης εσόδων. Οι υπόχρεοι πρέπει να συνεργάζονται στη διερεύνηση ύποπτων συναλλαγών, να παρέχουν πληροφορίες και να συνεργάζονται στη συλλογή αποδεικτικών στοιχείων.

3.2 Η ειδική υπόσταση της συγκάλυψης

3.2.1 Η αντικειμενική υπόσταση

Η ειδική υπόσταση της συγκάλυψης αναφέρεται στην πράξη της συνεννόησης, οργάνωσης ή διευκόλυνσης για τη διάπραξη του αδικήματος της νομιμοποίησης εσόδων από εγκληματικές δραστηριότητες. Συγκαλούνται άτομα που συμφωνούν να συνεργαστούν για τη διάπραξη της παράνομης δραστηριότητας, είτε με σκοπό την απόκτηση χρηματικού οφέλους είτε για άλλους λόγους.

Η αντικειμενική υπόσταση της συγκάλυψης περιλαμβάνει την προετοιμασία, τη συνεννόηση, τη συγκέντρωση ή την οργάνωση των πόρων ή των μέσων που

απαιτούνται για τη διάπραξη του αδικήματος της νομιμοποίησης εσόδων. Μπορεί να περιλαμβάνει τη συνεννόηση μεταξύ διαφόρων ατόμων, την ενορχήστρωση των εγκληματικών ενεργειών, τη σύσταση ή την οργάνωση εγκληματικών ομάδων ή δικτύων, καθώς και την παροχή συμβουλών ή υποστήριξης σε άλλα άτομα που εμπλέκονται στη νομιμοποίηση εσόδων.

Συνοψίζοντας, η ειδική υπόσταση της συγκάλυψης περιλαμβάνει τις δραστηριότητες που αποσκοπούν στην προετοιμασία, οργάνωση και διευκόλυνση της νομιμοποίησης εσόδων από εγκληματικές δραστηριότητες.

3.2.2 Η υποκειμενική υπόσταση

Η υποκειμενική υπόσταση της συγκάλυψης αναφέρεται στην πρόθεση ή την επίγνωση των ατόμων που συμμετέχουν στη συγκάλυψη να διαπράξουν το αδίκημα της νομιμοποίησης εσόδων από εγκληματικές δραστηριότητες. Αυτό σημαίνει ότι τα άτομα που συγκαλούνται πρέπει να έχουν την πρόθεση να συνεργαστούν για τη διάπραξη του αδικήματος, γνωρίζοντας ότι η δραστηριότητα που πρόκειται να διεξαχθεί είναι παράνομη.

Η υποκειμενική υπόσταση εκφράζει την προθυμία, την πρόθεση και την επίγνωση των ατόμων να συμμετάσχουν ενεργά στη συγκάλυψη και να προσφέρουν την απαραίτητη υποστήριξη για την επίτευξη του σκοπού της νομιμοποίησης εσόδων από εγκληματικές δραστηριότητες. Αυτή η υπόσταση αφορά την προσωπική συνειδητή πρόθεση των ατόμων και τη συμμετοχή τους στην εκτέλεση των πράξεων που σχετίζονται με τη νομιμοποίηση εσόδων.

Συνολικά, η ειδική υπόσταση της συγκάλυψης περιλαμβάνει την αντικειμενική και υποκειμενική πλευρά της εγκληματικής πράξης, δηλαδή τη δραστηριότητα καθαυτή και την πρόθεση ή την επίγνωση των ατόμων που συμμετέχουν σε αυτήν.

3.3 Η ειδική υπόσταση της κτήσης ή κατοχής

3.3.1 Η αντικειμενική υπόσταση

Η ειδική υπόσταση της κτήσης ή κατοχής σε σχέση με τη νομιμοποίηση εσόδων από εγκληματικές δραστηριότητες αφορά τη φυσική κτήση ή κατοχή χρηματικών ποσών,

ακινήτων, κινητών περιουσιακών στοιχείων ή άλλων αγαθών που προέρχονται από εγκληματική δραστηριότητα.

Η αντικειμενική υπόσταση αναφέρεται στη φυσική παρουσία και κατοχή των εν λόγω περιουσιακών στοιχείων. Αυτό σημαίνει ότι οι άνθρωποι που κατέχουν ή κτίζουν περιουσία που προέρχεται από εγκληματική δραστηριότητα θεωρούνται ότι έχουν εκπληρώσει την αντικειμενική πτυχή του εγκλήματος της νομιμοποίησης εσόδων.

3.3.2 Η υποκειμενική υπόσταση

Η υποκειμενική υπόσταση της κτήσης ή κατοχής αναφέρεται στην πρόθεση ή γνώση του ατόμου σχετικά με την προέλευση της περιουσίας που κτίζει ή κατέχει. Συγκεκριμένα, για να είναι κατηγορήσιμο κάποιο άτομο για το αδίκημα της νομιμοποίησης εσόδων, πρέπει να αποδειχθεί ότι είχε γνώση ή έπρεπε να έχει γνώση για την παράνομη προέλευση της περιουσίας.

Η υποκειμενική υπόσταση συνδέεται με την πρόθεση του ατόμου να νομιμοποιήσει τα παράνομα εσοδα. Αυτό σημαίνει ότι η πρόθεση αυτή μπορεί να αποδειχθεί από διάφορα στοιχεία, όπως οι συναλλαγές που πραγματοποιούνται, ο τρόπος διαχείρισης της περιουσίας και οι συνήθειες του ατόμου.

Συνολικά, η υποκειμενική υπόσταση αφορά την πρόθεση και τη γνώση του ατόμου για την παράνομη προέλευση της κτηθείσας περιουσίας στο πλαίσιο της νομιμοποίησης εσόδων.

Η υποκειμενική υπόσταση της κτήσης ή κατοχής στο πλαίσιο της νομιμοποίησης εσόδων είναι σημαντική για την απόδοση ευθύνης στο άτομο που διαπράττει το αδίκημα. Προκειμένου να επιβληθεί ποινική ευθύνη, πρέπει να αποδειχθεί όχι μόνο η αντικειμενική πλευρά της κτήσης ή κατοχής παράνομης περιουσίας, αλλά και η πρόθεση ή η γνώση του ατόμου για την παράνομη προέλευσή της.

Η πρόθεση είναι η επίγνωση και η προγραμματισμένη πρόθεση του ατόμου να νομιμοποιήσει τα παράνομα εσοδα με την εκτέλεση συναλλαγών ή την απόκτηση περιουσίας που να μην συμβαδίζει με την νόμιμη δραστηριότητά του. Οι δικαστικές αρχές εξετάζουν τις πράξεις και τις συναλλαγές του ατόμου για να αποδείξουν την πρόθεση αυτή. Παραδείγματα τέτοιων συναλλαγών μπορεί να είναι η αγορά ακινήτου με μη δικαιολογημένα υψηλή τιμή, η δημιουργία εταιρικών δομών για την απόκρυψη της πραγματικής ιδιοκτησίας, η εκτέλεση συναλλαγών με εμπλοκή ανώνυμων ή ψευδών προσώπων κ.λπ.

Από την άλλη πλευρά, η γνώση αφορά την επίγνωση του ατόμου για την παράνομη προέλευση της περιουσίας που κτίζει ή κατέχει. Η γνώση μπορεί να αποδειχθεί μέσω αποδεικτικών στοιχείων, όπως εγγραφικών στοιχείων, αποτελεσμάτων ερευνών και εξετάσεων, αναφορών και πληροφοριών από άλλες αρχές ή οργανισμούς. Η γνώση μπορεί να εξαχθεί επίσης από τη συμπεριφορά του ατόμου, την έλλειψη εξήγησης για την προέλευση της περιουσίας ή την αποφυγή της ανάκρισης και της απόδοσης λογαριασμού.

Και οι δύο πτυχές, η πρόθεση και η γνώση, είναι σημαντικές για την απόδοση ευθύνης στο άτομο που ασκεί νομιμοποίηση εσόδων από παράνομες εγκληματικές δραστηριότητες. Η απόδειξη αυτών των στοιχείων είναι συχνά πολύπλοκη και απαιτεί συλλογή και ανάλυση αποδεικτικών στοιχείων, αξιολόγηση μαρτυρικής και εμπειρικής μαρτυρίας, καθώς και ανάκριση του κατηγορούμενου και άλλων ατόμων που ενδέχεται να έχουν σχέση με το έγκλημα της νομιμοποίησης εσόδων.

Συνολικά, η εξέταση της υποκειμενικής υπόστασης στο πλαίσιο της νομιμοποίησης εσόδων από παράνομες εγκληματικές δραστηριότητες είναι απαραίτητη για την απόδοση ευθύνης και την εφαρμογή αντίστοιχων μέτρων κατά των εναλλακτικών διαδικασιών.

3.4 Η ειδική υπόσταση της τοποθέτησης Η΄ διακίνησης εσόδων στον χρηματοπιστωτικό τομέα

3.4.1 Η αντικειμενική υπόσταση

Η ειδική υπόσταση της τοποθέτησης ή διακίνησης εσόδων στο χρηματοπιστωτικό τομέα αφορά την εισαγωγή και κυκλοφορία παράνομων εσόδων μέσω χρηματοπιστωτικών ιδρυμάτων και υπηρεσιών. Οι χρηματοπιστωτικοί φορείς, όπως τράπεζες, χρηματοπιστωτικές εταιρείες, ασφαλιστικές εταιρείες κ.λπ., μπορούν να χρησιμοποιηθούν ως μέσα για τη μεταφορά και απόρροια παράνομων εσόδων.

Η αντικειμενική υπόσταση της τοποθέτησης ή διακίνησης εσόδων στο χρηματοπιστωτικό τομέα περιλαμβάνει τις εξής δραστηριότητες:

1. Τοποθέτηση εσόδων σε τραπεζικούς λογαριασμούς: Αυτό περιλαμβάνει τη μεταφορά παράνομων εσόδων σε τραπεζικούς λογαριασμούς, συχνά μέσω πλαστών ή ψευδών λογαριασμών, προκειμένου να αποκρύψουν την προέλευσή τους.

2. Χρηματοπιστωτικές συναλλαγές: Αυτό περιλαμβάνει την αγορά και πώληση χρηματοοικονομικών εργαλείων, όπως μετοχές, ομόλογα, παράγωγα κ.λπ., με σκοπό την απόκρυψη της προέλευσης των παράνομων εσόδων.
3. Απόκρυψη ιδιοκτησίας: Αυτό περιλαμβάνει τη χρήση χρηματοπιστωτικών μέσων, όπως εταιρικές δομές ή ανώνυμες καταθέσεις, για να καλύψουν τα ίχνη της προέλευσης των παράνομων εσόδων και να παραπλανήσουν τις αρχές επιβολής του νόμου.

Η ειδική υπόσταση της τοποθέτησης ή διακίνησης εσόδων στο χρηματοπιστωτικό τομέα είναι σημαντική για την ανίχνευση και πρόληψη της νομιμοποίησης εσόδων από εγκληματικές δραστηριότητες. Οι αρχές επιβολής του νόμου και οι χρηματοπιστωτικοί φορείς πρέπει να συνεργάζονται για την ανίχνευση και αντιμετώπιση της παράνομης τοποθέτησης και διακίνησης εσόδων.

3.4.2 Η υποκειμενική υπόσταση

Η υποκειμενική υπόσταση της τοποθέτησης ή διακίνησης εσόδων στο χρηματοπιστωτικό τομέα αναφέρεται στη σκοπιμότητα, την πρόθεση και τις γνώσεις του δράστη κατά την εκτέλεση της παράνομης δραστηριότητας.

Οι παράγοντες που αφορούν την υποκειμενική υπόσταση περιλαμβάνουν:

1. Σκοπός: Ο δράστης προτίθεται να τοποθετήσει ή να διακινήσει παράνομα εσοδεύματα μέσω χρηματοπιστωτικών μέσων. Ο σκοπός μπορεί να είναι η απόκρυψη της προέλευσης των εσόδων, η μείωση του κινδύνου εντοπισμού ή η εκμετάλλευση των χρηματοπιστωτικών μηχανισμών για παράνομες δραστηριότητες.
2. Πρόθεση: Ο δράστης είναι επίγνωστος της παράνομης φύσης των εσόδων και έχει την πρόθεση να εκμεταλλευτεί το χρηματοπιστωτικό σύστημα για να τα διακινήσει ή να τα τοποθετήσει.
3. Γνώση: Ο δράστης γνωρίζει ή θα έπρεπε να γνωρίζει ότι τα εσοδεύματα που τοποθετεί ή διακινεί είναι παράνομα. Αυτή η γνώση μπορεί να προκύψει από πληροφορίες, στοιχεία ή περιστατικά που υποδεικνύουν την παράνομη προέλευση των εσόδων.

Η αντίληψη της υποκειμενικής υπόστασης είναι σημαντική για την απόδοση ευθυνών και την επιβολή κυρώσεων σε περιπτώσεις παράνομης τοποθέτησης ή διακίνησης εσόδων στο χρηματοπιστωτικό τομέα.

3.4.3 Η ειδική υπόσταση της σύστασης οργάνωσης ή ομάδας δύο τουλάχιστον ατόμων για τη διάπραξη μίας ή περισσότερων από τις πράξεις που αναφέρονται στις περιπτώσεις α έως και δ του άρθρου 2 παρ. 2 του Ν. 4557/2018 και της συμμετοχής σε τέτοια οργάνωση ή ομάδα.

Η ειδική υπόσταση της σύστασης οργάνωσης ή ομάδας αποτελεί μια μορφή εγκληματικής δραστηριότητας που αναφέρεται στη δημιουργία μιας οργανωμένης ομάδας από δύο ή περισσότερα άτομα με σκοπό τη διάπραξη μίας ή περισσότερων από τις πράξεις που αναφέρονται στις περιπτώσεις α έως και δ του άρθρου 2 παρ. 2 του Ν. 4557/2018. Αυτή η ειδική υπόσταση αφορά την οργανωμένη συνεργασία πολλαπλών ατόμων προκειμένου να διαπράξουν εγκληματικές πράξεις, όπως παράνομο εμπόριο ναρκωτικών, λαθρεμπόριο όπλων, ανθρωποεμπορία, διακίνηση παράνομων αγαθών ή άλλων παρόμοιων εγκληματικών πράξεων που αναφέρονται στον συγκεκριμένο νόμο. Η σύσταση μιας τέτοιας οργάνωσης ή ομάδας μπορεί να προβλέπει την καθοδήγηση, τον συντονισμό και τη συνεργασία των μελών της για την εκτέλεση εγκληματικών πράξεων. Η ειδική υπόσταση της σύστασης οργάνωσης ή ομάδας αναφέρεται στην πράξη της δημιουργίας μιας ομάδας ατόμων, αριθμός των οποίων δεν μπορεί να είναι λιγότερο του δύο, με σκοπό τη διάπραξη μίας ή περισσότερων πράξεων που αναφέρονται στις περιπτώσεις α έως και δ του άρθρου 2 παράγραφος 2 του Νόμου 4557/2018. Οι περιπτώσεις αυτές περιλαμβάνουν πράξεις που συνδέονται με την οργάνωση ή τη συμμετοχή σε εγκληματικές ομάδες, όπως οι οργανωμένες εγκληματικές ομάδες, οι τρομοκρατικές οργανώσεις και άλλες παρόμοιες δραστηριότητες.

Η σύσταση ή ο ορισμός μιας τέτοιας οργάνωσης ή ομάδας αποτελεί αυτοτελή εγκληματική πράξη, και η συμμετοχή σε αυτήν την οργάνωση ή ομάδα επίσης αποτελεί ποινικό αδίκημα. Η ύπαρξη μιας οργάνωσης ή ομάδας με σκοπό τη διάπραξη εγκληματικών πράξεων αυξάνει τη σοβαρότητα της παράβασης και μπορεί να οδηγήσει σε αυξημένες ποινικές κυρώσεις.

3.4.4 Η ειδική υπόσταση της απόπειρας διάπραξης, της υποβοήθησης, της υποκίνησης, της διευκόλυνσης ή της παροχής συμβουλών σε τρίτο για τη διάπραξη μίας ή περισσότερων από τις πράξεις που αναφέρονται στις περιπτώσεις α' έως και δ' του άρθρου 2 παρ. 2 του Ν. 4557/2018

Η ειδική υπόσταση που αναφέρεστε αναφέρεται στην απόπειρα διάπραξης, υποβοήθησης, υποκίνησης, διευκόλυνσης ή παροχής συμβουλών σε τρίτο πρόσωπο για τη διάπραξη μίας ή περισσότερων από τις πράξεις που αναφέρονται στις περιπτώσεις α' έως και δ' του άρθρου 2 παράγραφος 2 του Ν. 4557/2018. Αυτό σημαίνει ότι εάν κάποιος προσπαθήσει να διαπράξει, υποβοηθήσει, υποκινήσει, διευκολύνει ή παρέχει συμβουλές σε άλλο άτομο για τη διάπραξη αδικήματος που σχετίζεται με τη νομιμοποίηση εσόδων από εγκληματικές δραστηριότητες, τότε μπορεί να επιβληθούν αντίστοιχες ποινές σύμφωνα με τον Νόμο 4557/2018.⁵⁶ ⁵⁷ .

Η ειδική υπόσταση που αναφέρεται στην απόπειρα διάπραξης, την υποβοήθηση, την υποκίνηση, τη διευκόλυνση ή την παροχή συμβουλών σε τρίτο για τη διάπραξη μίας ή περισσότερων από τις πράξεις που αναφέρονται στις περιπτώσεις α' έως και δ' του άρθρου 2 παράγραφος 2 του Νόμου 4557/2018 αποτελεί ένα ειδικό πλαίσιο που καλύπτει ποινικές πράξεις που σχετίζονται με την υποκίνηση ή συμμετοχή σε εγκληματικές πράξεις.

Η απόπειρα διάπραξης αναφέρεται στην προσπάθεια διάπραξης μιας εγκληματικής πράξης που δεν ολοκληρώνεται επιτυχώς. Η υποβοήθηση αφορά τη συνδρομή ή την υποστήριξη σε άλλο πρόσωπο για τη διάπραξη εγκληματικής πράξης. Η υποκίνηση αφορά την παροχή κινήτρων, ενθάρρυνσης ή παρακίνησης σε άλλο πρόσωπο για τη διάπραξη εγκληματικής πράξης. Η διευκόλυνση αναφέρεται στην παροχή βοήθειας ή μέσων που διευκολύνουν τη διάπραξη εγκληματικής πράξης. Η παροχή συμβουλών αναφέρεται στην παροχή οδηγιών ή συμβουλών σε τρίτο πρόσωπο για τη διάπραξη εγκληματικής πράξης.

Αυτές οι ειδικές υποστάσεις επιβάλλουν ποινική ευθύνη σε όσους προσπαθούν να διαπράξουν ή συμβάλλουν σε εγκληματικές πράξεις, ακόμη και αν η πράξη δεν ολοκληρώνεται επιτυχώς.

---

⁵⁶ Βλ. Ζ. Κουτσιαύτη, *Οι νέες ποινικές διατάξεις για τη νομιμοποίηση εσόδων από εγκληματικές δραστηριότητες*, Μάιος 2019, βλ. στο διαδικτυακό τόπο <https://theartofcrime.gr>

⁵⁷ Βλ. Χ. Μυλωνόπουλος, *Ποινικό Δίκαιο Γενικό Μέρος*, τ. II, 2008, σελ. 253-254

3.5 Οι ποινικές Κυρώσεις

Οι διατάξεις του Ν. 4557/2018 προβλέπουν τις ποινές που επιβάλλονται σε περιπτώσεις παραβίασης αυτών των αδικημάτων, με στόχο την αποτροπή και την καταπολέμηση της νομιμοποίησης εσόδων από εγκληματικές δραστηριότητες και της χρηματοδότησης της τρομοκρατίας. Οι ποινές που προβλέπονται μπορεί να περιλαμβάνουν φυλάκιση, χρηματικές ποινές ή άλλες κυρώσεις, ανάλογα με το σοβαρότητα της παραβίασης και τις συνθήκες κάθε περίπτωσης.

Επιπλέον, το άρθρο 39 του Ν. 4557/2018 προβλέπει επίσης τις διαδικασίες που ακολουθούνται για την επιβολή των ποινών και τη διερεύνηση των αδικημάτων νομιμοποίησης εσόδων από εγκληματικές δραστηριότητες και χρηματοδότησης της τρομοκρατίας. Προβλέπονται μέτρα για την προστασία των πληροφοριών και την αποτροπή της απόκρυψης, καταστροφής ή παραποίησης στοιχείων που αφορούν την παραβίαση αυτών των αδικημάτων.

Επιπλέον, η ίδια διάταξη προβλέπει τη δυνατότητα κατάσχεσης και κατανάλωσης των περιουσιακών στοιχείων που σχετίζονται με τα αδικήματα της νομιμοποίησης εσόδων από εγκληματικές δραστηριότητες και της χρηματοδότησης της τρομοκρατίας. Αυτό επιτυγχάνεται μέσω της απόφασης του δικαστηρίου ή της διοικητικής αρχής, η οποία επιτρέπει την εκμετάλλευση ή κατάσχεση των ακινήτων ή κινητών περιουσιακών στοιχείων που σχετίζονται με τα αδικήματα αυτά.

Οι διατάξεις του άρθρου 39 του Ν. 4557/2018 αποτελούν σημαντικό εργαλείο για την αντιμετώπιση της νομιμοποίησης εσόδων από εγκληματικές δραστηριότητες και της χρηματοδότησης της τρομοκρατίας, ενισχύοντας τις προσπάθειες για την επιβολή δίκαιων κυρώσεων και την αποτροπή τέτοιων δραστηριοτήτων.⁵⁸

3.6 Επιβαρυντικές περιστάσεις

Οι ποινικές κυρώσεις επιβαρυντικών περιστάσεων αποτελούν ένα σύνολο νομικών διατάξεων που προβλέπουν αυξημένες ποινικές κυρώσεις για συγκεκριμένες καταστάσεις ή περιστάσεις που εμπλέκουν εγκληματικές πράξεις. Αυτές οι περιστάσεις θεωρούνται επιβαρυντικές διότι προκαλούν την αύξηση της σοβαρότητας ή της επικινδυνότητας της εγκληματικής πράξης.

Οι επιβαρυντικές περιστάσεις μπορεί να περιλαμβάνουν τα εξής στοιχεία:

---

⁵⁸ Στο άρθρο 39 παρ. 4 του Ν. 4557/2018 αναφέρεται «Όπου στο παρόν άρθρο προβλέπεται αθροιστικά στερητική της ελευθερίας και χρηματική ποινή, δεν εφαρμόζεται η περίπτωση ε' του άρθρου 83 ΠΚ».

1. Ειδικές συνθήκες: Ορισμένες πράξεις μπορεί να θεωρούνται επιβαρυντικές αν γίνουν σε συγκεκριμένες συνθήκες. Για παράδειγμα, η εκτέλεση μιας εγκληματικής πράξης με ενδοοικογενειακή βία ή η επίθεση κατά άτομου με ειδικές ανάγκες μπορεί να οδηγήσει σε επιβαρυντική ποινή.
2. Σοβαρότητα της ζημίας: Σε ορισμένες περιπτώσεις, η ποινή μπορεί να επιβαρυνθεί ανάλογα με τη σοβαρότητα της ζημίας που προκλήθηκε από την εγκληματική πράξη. Για παράδειγμα, η δολοφονία με πρόθεση μπορεί να θεωρηθεί πιο σοβαρή από τον απλό φόνο και να επιφέρει αυξημένη ποινή.
3. Επαναλαμβανόμενη πράξη: Αν ένα άτομο έχει προηγούμενη ιστορία εγκληματικών πράξεων ή έχει καταδικαστεί σε παρόμοια αδικήματα, η ποινή μπορεί να επιβαρυνθεί. Αυτό σημαίνει ότι ο επαναλαμβανόμενος εγκληματίας μπορεί να λάβει μεγαλύτερη ποινή από ό, τι κάποιος που διαπράττει το ίδιο αδίκημα για πρώτη φορά.

Οι επιβαρυντικές περιστάσεις εξαρτώνται από τη νομοθεσία της κάθε χώρας και μπορεί να ποινικοποιούν διάφορες ενέργειες ή συνθήκες που θεωρούνται εξαιρετικά επιζήμιες ή απειλητικές για την κοινωνία.^{59 60} Εκτός από τις παραπάνω επιβαρυντικές περιστάσεις, υπάρχουν και άλλα στοιχεία που μπορούν να επηρεάσουν την ποινική κύρωση σε μια υπόθεση. Αυτά περιλαμβάνουν:

4. Ειδικές συνθήκες της θύματος: Σε ορισμένες περιπτώσεις, η ποινή μπορεί να επιβαρυνθεί ανάλογα με τον τρόπο που επηρεάστηκε το θύμα. Για παράδειγμα, αν η εγκληματική πράξη διαπράχθηκε με βία ή με ειδικό σκοπό να προκληθεί σωματικός ή ψυχολογικός τραυματισμός, η ποινή μπορεί να είναι πιο αυστηρή.
5. Συνεργασία με άλλα άτομα: Αν η εγκληματική πράξη πραγματοποιήθηκε με την ενεργό συμμετοχή ή συνεργασία άλλων ατόμων, η ποινή μπορεί να επιβαρυνθεί ανάλογα με τον ρόλο και τον βαθμό συμμετοχής τους.
6. Επιπτώσεις στην κοινωνία: Αν η εγκληματική πράξη έχει σοβαρές επιπτώσεις στην κοινωνία, όπως οικονομική απώλεια, απειλή για τη δημόσια ασφάλεια ή

---

⁵⁹« βλ. σχετ. Π. Τσιρίδης, όπ. παρ. σελ. 248-249»

⁶⁰« Κατά τη διάταξη του άρθρου 13 στοιχ. στ' του ΠΚ, κατ' επάγγελμα τέλεση του εγκλήματος συντρέχει όταν από την επανειλημμένη τέλεση της πράξης ή από την υποδομή που έχει διαμορφώσει ο δράστης με πρόθεση επανειλημμένης τέλεσης της πράξης, προκύπτει σκοπός του δράστη για πορισμό εισοδήματος.»

κοινωνική αναταραχή, η ποινή μπορεί να αυξηθεί για να ανταποκριθεί στη σοβαρότητα των επιπτώσεων.

Οι ποινές και οι επιβαρυντικές περιστάσεις προβλέπονται από την νομοθεσία κάθε χώρας και μπορεί να διαφέρουν ανάλογα με το είδος και τη σοβαρότητα του εγκλήματος.

3.7 Πλημμεληματικές μορφές τέλεσης του αδικήματος

Οι πλημμεληματικές μορφές τέλεσης του αδικήματος της νομιμοποίησης εσόδων από εγκληματικές δραστηριότητες μπορούν να ποικίλουν ανάλογα με τη φύση και την έκταση των εγκληματικών δραστηριοτήτων. Ορισμένες από τις πιο κοινές πλημμεληματικές μορφές περιλαμβάνουν:

1. Απόκρυψη προέλευσης: Αυτό συμβαίνει όταν κάποιος επιχειρεί να κρύψει ή να αποσυνδέσει τη νόμιμη προέλευση των εσόδων που προέρχονται από εγκληματικές δραστηριότητες.
2. Ανάμειξη στο εμπόριο: Αυτό συμβαίνει όταν κάποιος επιχειρεί να εισάγει τα εσοδεύματα από εγκληματικές δραστηριότητες σε νόμιμες επιχειρηματικές δραστηριότητες, χρησιμοποιώντας το εμπόριο ως κάλυψη.
3. Επενδύσεις: Αυτό συμβαίνει όταν κάποιος επενδύει τα έσοδα από εγκληματικές δραστηριότητες σε νόμιμες επενδύσεις, όπως ακίνητα, μετοχές, ομόλογα κ.λπ.
4. Χρηματοπιστωτικές συναλλαγές: Αυτό συμβαίνει όταν κάποιος πραγματοποιεί χρηματοπιστωτικές συναλλαγές με σκοπό την ανάμειξη των εσόδων από εγκληματικές δραστηριότητες με νόμιμα χρηματοπιστωτικά κανάλια.⁶¹

---

⁶¹Βλ. άρθρο 39 παρ. 1 στοιχ. θ' του Ν. 4557/2018

Κεφάλαιο 4^ο: Η Αρχή καταπολέμησης της νομιμοποίησης εσόδων από εγκληματικές δραστηριότητες.

Η αρχή αυτή έχει σκοπό την πρόληψη, τη διερεύνηση και τη δίωξη των αδικημάτων νομιμοποίησης εσόδων από εγκληματικές δραστηριότητες. Η Αρχή Καταπολέμησης έχει αρμοδιότητες όπως η συλλογή, η ανάλυση και η ανταλλαγή πληροφοριών σχετικά με τη νομιμοποίηση εσόδων, η προώθηση και η υποστήριξη της εκπαίδευσης και ευαισθητοποίησης των εμπλεκόμενων φορέων, καθώς και η συνεργασία με εθνικούς και διεθνείς φορείς που ασχολούνται με την καταπολέμηση της νομιμοποίησης εσόδων. Η Αρχή Καταπολέμησης λειτουργεί ως συντονιστικός φορέας μεταξύ των αρχών επιβολής του νόμου, των τραπεζών, των οργανισμών και άλλων εμπλεκόμενων φορέων στην προσπάθεια καταπολέμησης της νομιμοποίησης εσόδων από εγκληματικές δραστηριότητες. Επιπλέον, η Αρχή Καταπολέμησης της Νομιμοποίησης έχει την εξουσία να ελέγχει τη συμμόρφωση των επιχειρήσεων και των επαγγελματικών κατηγοριών προς τις υποχρεώσεις που ορίζονται στον νόμο, καθώς και να επιβάλλει κυρώσεις σε περίπτωση παραβίασης.

Επίσης, η Αρχή Καταπολέμησης έχει την αρμοδιότητα να αναλαμβάνει πρωτοβουλίες και προγράμματα για την ενημέρωση και εκπαίδευση των εμπλεκόμενων φορέων, την προαγωγή της συνεργασίας μεταξύ αυτών και την ανάπτυξη ερευνητικών δραστηριοτήτων στον τομέα της καταπολέμησης της νομιμοποίησης εσόδων. Επιπλέον, η Αρχή Καταπολέμησης συνεργάζεται με εθνικούς και διεθνείς φορείς για την ανταλλαγή πληροφοριών, την ανάπτυξη κοινών δράσεων και την προώθηση των καλύτερων πρακτικών στον τομέα της καταπολέμησης της νομιμοποίησης εσόδων από εγκληματικές δραστηριότητες. Τέλος, η Αρχή Καταπολέμησης εκπονεί ετήσιες εκθέσεις για την αξιολόγηση της αποτελεσματικότητας των μέτρων καταπολέμησης της νομιμοποίησης εσόδων και της προόδου που σημειώνεται στον τομέα αυτόν. Η Αρχή Καταπολέμησης της Νομιμοποίησης Εσόδων από Εγκληματικές Δραστηριότητες είναι ένας σημαντικός θεσμός που συμβάλλει στην προστασία της νομιμότητας του χρηματοοικονομικού συστήματος και της κοινωνίας συνολικά.

4.1 Σκοπός και συγκρότηση της Αρχής Καταπολέμησης

Στο Ν.4557/2018⁶² του άρθρου 47 ρυθμίζονται θέματα που αφορούν τη συγκρότηση, το σκοπό, και τη σύσταση της Αρχής Καταπολέμησης της Νομιμοποίησης Εσόδων από Εγκληματικές Δραστηριότητες. Ο σκοπός της Αρχής Καταπολέμησης της Νομιμοποίησης Εσόδων από Εγκληματικές Δραστηριότητες είναι η πρόληψη και καταπολέμηση της νομιμοποίησης εσόδων που προέρχονται από εγκληματικές δραστηριότητες. Η Αρχή επιδιώκει να διασφαλίσει την ορθή λειτουργία του χρηματοοικονομικού συστήματος και να προστατεύσει τη νομιμότητα των οικονομικών συναλλαγών.

Η Αρχή Καταπολέμησης συστήθηκε με το άρθρο 47 του Νόμου 4557/2018 και έχει τη μορφή αυτόνομου ανεξάρτητου οργάνου δημοσίου δικαίου. Το συντονισμό και την εποπτεία της Αρχής ασκεί το Υπουργείο Οικονομικών. Η Αρχή λειτουργεί με αυτονομία και ανεξαρτησία στην άσκηση των αρμοδιοτήτων της και διαθέτει την απαραίτητη ανθρώπινη και τεχνική υποδομή για την εκτέλεση των καθηκόντων της.

Η Αρχή Καταπολέμησης έχει την αρμοδιότητα να ελέγχει τη συμμόρφωση των επιχειρήσεων και των επαγγελματικών κατηγοριών προς τις υποχρεώσεις που απορρέουν από το νόμο περί νομιμοποίησης εσόδων, να επιβάλλει ποινικές κυρώσεις σε περίπτωση παραβίασης του νόμου, καθώς και να παρέχει κατευθυντήριες οδηγίες και πληροφορίες προς τους επαγγελματίες για την τήρηση των νομικών υποχρεώσεων.

Σύμφωνα με το άρθρο 47 παρ. 1 σκοπός της Αρχής είναι:

α) η λήψη και εφαρμογή των αναγκαίων μέτρων για την πρόληψη, τον εντοπισμό και την καταπολέμηση της νομιμοποίησης εσόδων από εγκληματικές δραστηριότητες και της χρηματοδότησης της τρομοκρατίας,

β) ο προσδιορισμός των σχετιζόμενων με την τρομοκρατία προσώπων και η επιβολή χρηματοοικονομικών κυρώσεων σε βάρος τους καθώς και σε βάρος προσώπων που

---

⁶² «ΦΕΚ Α 166/05-08-2008ΦΕΚ Α 49/10-03-2011

Το άρθρο 7 αντικαταστάθηκε αρχικά με το άρθρο 2 παρ.1 Ν. 3932/2011 (ΦΕΚ Α 49/10-03-2011) και τροποποιήθηκε με το άρθρο 74 παρ. 5 & 6 Ν. 4174/2013 (ΦΕΚ Α 170/26-07-2013)»

καθορίζονται με Αποφάσεις του Συμβουλίου Ασφαλείας του Οργανισμού Ηνωμένων Εθνών και των οργάνων του ή με Αποφάσεις και Κανονισμούς της Ευρωπαϊκής Ένωσης.

γ) ο έλεγχος των δηλώσεων περιουσιακής κατάστασης των υπόχρεων προσώπων⁶³. Στην Αρχή αποδίδεται χαρακτήρας ανεξαρτησίας σύμφωνα με την παράγραφο 2 του ανωτέρω άρθρου, , απολαμβάνοντας λειτουργικής, διοικητικής, , οικονομικής και προσωπικής ανεξαρτησίας, χωρίς ωστόσο να αποτελεί Ανεξάρτητη Διοικητική Αρχή (ΑΔΑ) όπως προέβλεπε το άρθρο 7 παρ. 1 του Ν. 3424/2005⁶⁴.

4.2 Οι τρεις Μονάδες της Αρχής Καταπολέμησης

4.2.1 Α' Μονάδα Διερεύνησης Χρηματοοικονομικών Πληροφοριών

Η Α' Μονάδα Διερεύνησης Χρηματοοικονομικών Πληροφοριών είναι μία από τις τρεις μονάδες της Αρχής Καταπολέμησης της Νομιμοποίησης των Εσόδων από Εγκληματικές Δραστηριότητες (ΑΚΕΠΝΕΔ). Ο ρόλος της Α' Μονάδας είναι να διερευνά και αναλύει χρηματοοικονομικές πληροφορίες που σχετίζονται με πιθανές περιπτώσεις νομιμοποίησης εσόδων από εγκληματικές δραστηριότητες.

Η Α' Μονάδα Διερεύνησης Χρηματοοικονομικών Πληροφοριών επιδιώκει να ανιχνεύσει ύποπτες συναλλαγές, χρηματοοικονομικά ίχνη και άλλα στοιχεία που μπορούν να υποδείξουν τη νομιμοποίηση εσόδων από εγκληματικές δραστηριότητες. Η μονάδα συλλέγει, ελέγχει και αναλύει χρηματοοικονομικά δεδομένα, συναλλαγές τραπεζών, εταιρειών και άλλων φορέων, προκειμένου να εντοπίσει τυχόν παραβάσεις της νομοθεσίας περί νομιμοποίησης εσόδων από εγκληματικές δραστηριότητες.

Η Α' Μονάδα Διερεύνησης Χρηματοοικονομικών Πληροφοριών συνεργάζεται με άλλες εθνικές και διεθνείς αρχές και οργανισμούς που είναι αρμόδιοι για την καταπολέμηση της νομιμοποίησης εσόδων από εγκληματικές δραστηριότητες. Επιπλέον, παρέχει στήριξη και συμβουλές σε άλλες αρχές και φορείς που ασχολούνται με την ανίχνευση και την καταπολέμηση της νομιμοποίησης εσόδων από εγκληματικές δραστηριότητες.

Αναφορικά με την Α' Μονάδα η συγκρότησή της αποτελείται από τον Πρόεδρο και

⁶³ «Βλ. Μ. Λιόντου όπ. παρ. σελ. 187 · Π. Τσιρίδης, όπ. παρ. σελ. 296

⁶⁴ ΦΕΚ Α 305/13-12-2005»

έντεκα (11) μέλη⁶⁵ της Αρχής με τους αναπληρωτές τους. Η Α' Μονάδα Διερεύνησης Χρηματοοικονομικών Πληροφοριών είναι μία από τις μονάδες της Αρχής Καταπολέμησης της Νομιμοποίησης Εσόδων από Εγκληματικές Δραστηριότητες. Ο κύριος σκοπός αυτής της μονάδας είναι η διερεύνηση χρηματοοικονομικών πληροφοριών που σχετίζονται με πιθανές περιπτώσεις νομιμοποίησης εσόδων από εγκληματικές δραστηριότητες.

Η μονάδα συλλέγει, επεξεργάζεται και αναλύει χρηματοοικονομικά δεδομένα και πληροφορίες που προέρχονται από διάφορες πηγές, όπως τράπεζες, χρηματοπιστωτικές εταιρείες, ασφαλιστικές εταιρείες, αρχές εποπτείας και άλλες σχετικές αρχές. Στόχος είναι η εντοπισμός τυχόν ύποπτων συναλλαγών ή χρηματοοικονομικών δραστηριοτήτων που ενδέχεται να σχετίζονται με νομιμοποίηση εσόδων από εγκληματικές πηγές.

Η Α' Μονάδα Διερεύνησης Χρηματοοικονομικών Πληροφοριών συνεργάζεται με άλλες αρχές και οργανισμούς, όπως οι αστυνομικές αρχές, οι φορολογικές αρχές, οι εποπτικές αρχές και άλλες αρμόδιες αρχές, προκειμένου να ανταλλάσσουν πληροφορίες και στοιχεία που σχετίζονται με την ανίχνευση και τον εντοπισμό περιπτώσεων νομιμοποίησης εσόδων από εγκληματικές δραστηριότητες.

Η Α' Μονάδα της Αρχής περιλαμβάνει πέντε (5) τμήματα ως ακολούθως:

- Τμήμα Διοικητικής και Οικονομικής Υποστήριξης
- Τμήμα Μηχανογραφικής Υποστήριξης
- Τμήμα Ανάλυσης Υποθέσεων και Φορολογικού Ελέγχου
- Τμήμα Ερευνών
- Τμήμα Μελετών και Διεθνών Σχέσεων

4.2.2 Β' Μονάδα Χρηματοοικονομικών Κυρώσεων

Η Β' Μονάδα Χρηματοοικονομικών Κυρώσεων είναι μία από τις τρεις μονάδες της Αρχής Καταπολέμησης της Νομιμοποίησης των Εσόδων από Εγκληματικές Δραστηριότητες (ΑΚΕΠΝΕΔ). Η Β' Μονάδα είναι υπεύθυνη για την επιβολή χρηματοοικονομικών κυρώσεων σε περιπτώσεις νομιμοποίησης εσόδων από εγκληματικές δραστηριότητες.

Η Β' Μονάδα ερευνά και αναλύει τα χρηματοοικονομικά ίχνη που σχετίζονται

---

⁶⁵ «Σύμφωνα με το άρθρο 48 παρ. 2 στοιχ. α' του Ν. 4557/2018 (ΦΕΚ Α 139/30-07-2018).»

με περιπτώσεις νομιμοποίησης εσόδων και παίρνει τα κατάλληλα μέτρα για την επιβολή χρηματοοικονομικών κυρώσεων. Οι κυρώσεις αυτές μπορεί να περιλαμβάνουν πρόστιμα, κατάσχεση περιουσιακών στοιχείων ή άλλα μέτρα που έχουν σκοπό να περιορίσουν την παράνομη οικονομική δραστηριότητα και να αποτρέψουν την επανάληψή της.

Επιπλέον, η Β' Μονάδα συνεργάζεται με άλλες αρχές και φορείς της χώρας και του εξωτερικού προκειμένου να ανταλλάσσει πληροφορίες και συνεργασία στον τομέα των χρηματοοικονομικών κυρώσεων.

Σκοπός της Β' Μονάδας Χρηματοοικονομικών Κυρώσεων είναι η ανίχνευση, η καταπολέμηση και η αποτροπή της νομιμοποίησης εσόδων από εγκληματικές δραστηριότητες μέσω της επιβολής κυρώσεων και της αποσυνδέσης των παράνομων εσόδων από το νόμιμο χρηματοπιστωτικό σύστημα⁶⁶. Η Β' Μονάδα Χρηματοοικονομικών Κυρώσεων είναι μία από τις τρεις μονάδες που συνιστούν την Αρχή Καταπολέμησης Νομιμοποίησης Εσόδων από Εγκληματικές Δραστηριότητες. Η βασική αρμοδιότητά της είναι η επιβολή χρηματοοικονομικών κυρώσεων σε όσους εμπλέκονται σε δραστηριότητες νομιμοποίησης εσόδων από εγκληματικές πηγές.

Η Β' Μονάδα ερευνά τις περιπτώσεις που αφορούν την παραβίαση των χρηματοοικονομικών κυρώσεων, όπως η παράνομη χρηματοδότηση τρομοκρατίας, η παράνομη διάθεση κεφαλαίων, η παράνομη δραστηριότητα σε χρηματοπιστωτικά ιδρύματα και άλλες παραβιάσεις των νομιμοποιητικών ρυθμίσεων.

Οι κύριες αρμοδιότητες της Β' Μονάδας περιλαμβάνουν τη συγκέντρωση και ανάλυση πληροφοριών σχετικά με τις παραβιάσεις, την πραγματοποίηση ερευνών και ελέγχων, καθώς και την επιβολή των αντίστοιχων κυρώσεων στους παραβάτες.

Η Β' Μονάδα συνεργάζεται στενά με άλλες αρχές, οργανισμούς και φορείς που εμπλέκονται στον τομέα της νομιμοποίησης εσόδων, προκειμένου να διασφαλίσει τη συνοχή και την αποτελεσματικότητα των προληπτικών και κατασταλτικών μέτρων.

Η Β' Μονάδα Χρηματοοικονομικών Κυρώσεων συνιστά σημαντικό κομμάτι της ευρύτερης προσπάθειας καταπολέμησης της νομιμοποίησης εσόδων από εγκληματικές δραστηριότητες και της διασφάλισης της οικονομικής ασφάλειας και της ενίσχυσης της αξιοπιστίας του χρηματοπιστωτικού συστήματος.

Η συγκρότηση της Β' Μονάδας αποτελείται από τον πρόεδρο της Αρχής και δύο

---

⁶⁶ «Άρθρο 187^Α ΠΚ Τρομοκρατικές πράξεις-Τρομοκρατική οργάνωση»

μέλη. Το ένα από την Ελληνική Αστυνομία και το άλλο από το Υπουργείο Εξωτερικών. Απαρτίζεται από πέντε έμπειρους υπαλλήλους που έχουν εξειδικευτεί στην αντιμετώπιση της τρομοκρατίας.

4.2.3 Γ' Μονάδα Ελέγχου Δηλώσεων Περιουσιακής Κατάστασης

Με τον νέο νόμο ν.5026/2023 που ψηφίστηκε πρόσφατα την 28/02/2023, (ΦΕΚ Α 45) καταργείται ο ν. 3213/2003 (ΦΕΚ Α' 309) περί της δήλωσης και του ελέγχου της περιουσιακής κατάστασης που ίσχυε μέχρι πρότινος.

Η Γ' Μονάδα Ελέγχου Δηλώσεων Περιουσιακής Κατάστασης είναι μία από τις τρεις μονάδες που απαρτίζουν την Αρχή Καταπολέμησης Νομιμοποίησης Εσόδων από Εγκληματικές Δραστηριότητες. Η βασική αρμοδιότητά της είναι ο έλεγχος των δηλώσεων περιουσιακής κατάστασης των υπόχρεων προσώπων που υπόκεινται σε υποχρέωση υποβολής δήλωσης σύμφωνα με τις νομικές διατάξεις.

Η Γ' Μονάδα πραγματοποιεί τους απαραίτητους ελέγχους για να εξακριβώσει την ακρίβεια και την ορθότητα των δηλώσεων περιουσιακής κατάστασης. Αυτό περιλαμβάνει τον έλεγχο των παρεχόμενων πληροφοριών και των στοιχείων που αναφέρονται στις δηλώσεις, καθώς και τη συλλογή πρόσθετων πληροφοριών που ενδέχεται να επηρεάζουν την περιουσιακή κατάσταση των υπόχρεων.

Σε περίπτωση εντοπισμού παράβασης ή ανωμαλίας στις δηλώσεις περιουσιακής κατάστασης, η Γ' Μονάδα αναλαμβάνει τις αναγκαίες ενέργειες για την περαιτέρω διερεύνηση και διασφάλιση της τήρησης των νομικών διατάξεων. Επίσης, συνεργάζεται με άλλες αρχές και φορείς για την ανταλλαγή πληροφοριών και την ενίσχυση της συνεργασίας στο πλαίσιο της καταπολέμησης της νομιμοποίησης εσόδων.⁶⁷

---

⁶⁷ «Να τονίσουμε στο σημείο αυτό ότι παραμένουν σε ισχύ οι διατάξεις του άρθρου 8 του ν. 3213/2003 «Απαγόρευση συμμετοχής σε εταιρεία με έδρα στην αλλοδαπή για πολιτικά πρόσωπα, απαγορεύσεις συμμετοχής σε εταιρείες με έδρα μη συνεργάσιμα φορολογικά κράτη και κράτη με προνομιακό φορολογικό καθεστώς» καθώς και των και των άρθρων 9, 10, 11 και 12, κατά το μέρος που αφορούν στην εφαρμογή του άρθρου 8. Με το νέο νόμο, οι 48 περιπτώσεις υπόχρεων, οι οποίες πολλαπλασιάζονται εάν λάβουμε υπόψη την περίπτωση υπ' αριθμ. 49 η οποία ανέφερε ότι κάθε άλλο πρόσωπο για το οποίο προβλέπεται υποχρέωση υποβολής δήλωσης από ειδική διάταξη νόμου εντάσσονται σε 13 κατηγορίες υπόχρεων σύμφωνα με το Κεφάλαιο Β' του ν. 5026/2023»

Η Γ' Μονάδα Ελέγχου Δηλώσεων Περιουσιακής Κατάστασης αποτελεί μία από τις τρεις μονάδες της Αρχής Καταπολέμησης της Νομιμοποίησης των Εσόδων από Εγκληματικές Δραστηριότητες (ΑΚΕΠΙΝΕΔ).

Η κύρια αρμοδιότητα της Γ' Μονάδας είναι να ελέγχει τις δηλώσεις περιουσιακής κατάστασης που υποβάλλουν φυσικά και νομικά πρόσωπα και να επιβεβαιώνει την ακρίβεια και την εγκυρότητα των δηλωθέντων στοιχείων. Επιπλέον, εξετάζει τυχόν ανακριβείς ή ασυνήθιστες συναλλαγές ή δραστηριότητες που μπορούν να υποδηλώνουν πράξεις νομιμοποίησης εσόδων από εγκληματικές δραστηριότητες.

Η Γ' Μονάδα συνεργάζεται με άλλες αρχές και φορείς, όπως ο Οργανισμός Εσόδων και η Τράπεζα της Ελλάδος, προκειμένου να συλλέξει πληροφορίες και να ανταλλάξει πληροφορίες που αφορούν τη δήλωση περιουσιακής κατάστασης των υπόχρεων προσώπων.

4.2.4 Συγκρότηση Γ' Μονάδας

Η Γ' Μονάδα Ελέγχου Δηλώσεων Περιουσιακής Κατάστασης συγκροτείται από τον Πρόεδρο της Αρχής και τέσσερα μέλη. Ένα από την Τράπεζα της Ελλάδος, ένα από την Γενική Γραμματεία Πληροφοριακών Συστημάτων, ένα από την Επιτροπή Κεφαλαιαγοράς και τέλος ένα από το Υπουργείο Δικαιοσύνης.

Τα μέλη της Γ' Μονάδας είναι επαγγελματίες με εξειδίκευση και εμπειρία στον έλεγχο και την ανάλυση οικονομικών πληροφοριών και δηλώσεων περιουσιακής κατάστασης.

Επίσης η Γ' Μονάδα πλαισιώνεται από προσωπικό τριάντα ατόμων με εμπειρία και εξειδίκευση στον έλεγχο και την διερεύνηση οικονομικών συναλλαγών.

Η Γ' Μονάδα συνεργάζεται άμεσα με τις άλλες δύο μονάδες της ΑΚΕΠΙΝΕΔ, την Α' Μονάδα Διερεύνησης Χρηματοοικονομικών Πληροφοριών και την Β' Μονάδα Χρηματοοικονομικών Κυρώσεων, για την ανταλλαγή πληροφοριών και τη συνεργασία στην καταπολέμηση της νομιμοποίησης εσόδων από εγκληματικές δραστηριότητες.

Τα μέλη της Γ' Μονάδας εκπαιδεύονται σε θέματα ανίχνευσης και ανάλυσης περιουσιακής κατάστασης, χρησιμοποιώντας εξειδικευμένα εργαλεία και μεθοδολογίες. Η κύρια αποστολή της Γ' Μονάδας είναι ο έλεγχος και η αξιολόγηση των δηλώσεων περιουσιακής κατάστασης των υπόχρεων προσώπων και η ανίχνευση

πιθανών περιπτώσεων νομιμοποίησης εσόδων από εγκληματικές δραστηριότητες.⁶⁸

Προσφάτως ψηφίστηκε από την Ολομέλεια της Βουλής το νέο νομοθετικό πλαίσιο για το «πόθεν έσχες», ο νόμος 5026/2023 με τίτλο «Υποβολή των δηλώσεων περιουσιακής κατάστασης».

4.3 ΥΠΟΧΡΕΟΙ ΣΕ ΔΗΛΩΣΗ ΠΕΡΙΟΥΣΙΑΚΗΣ ΚΑΤΑΣΤΑΣΗΣ

4.3.1 Υποχρέωση υποβολής Δ.Π.Κ.

Στο πλαίσιο της καταπολέμησης της νομιμοποίησης εσόδων από εγκληματικές δραστηριότητες, υπάρχουν ορισμένες κατηγορίες ατόμων που έχουν υποχρέωση να υποβάλλουν Δήλωση Περιουσιακής Κατάστασης (Δ.Π.Κ.). Η υποβολή αυτής της δήλωσης αποτελεί μέσο για την προσδιορισμό και την παρακολούθηση της περιουσιακής κατάστασης αυτών των προσώπων, προκειμένου να ανιχνεύονται ενδεχόμενα παράνομα κερδοσκοπικά δραστηριότητα ή πράξεις νομιμοποίησης εσόδων.

Οι υποχρεωμένοι να υποβάλλουν Δ.Π.Κ. περιλαμβάνουν μεταξύ άλλων , δημόσιους λειτουργούς, δικηγόρους, λογιστές, εταιρείες παροχής χρηματοπιστωτικών υπηρεσιών, ασφαλιστικές εταιρείες και άλλες οντότητες που δραστηριοποιούνται σε ευαίσθητους τομείς εφόσον εμπίπτουν στις διατάξεις του νόμου. Τα υπόχρεα πρόσωπα πρέπει να υποβάλλουν ηλεκτρονικά μέσω της εφαρμογής POTHEN.GR και επιλέγοντας την αρμόδια αρχή βάσει της ιδιοτητάς τους την Δ.Π.Κ. όπου θα περιέχει πληροφορίες σχετικά με την περιουσιακή τους κατάσταση, συμπεριλαμβανομένων των οικονομικών τους στοιχείων, των περιουσιακών τους στοιχείων και των οικονομικών δραστηριοτήτων που ασκούν.

Η υποβολή της Δ.Π.Κ. αποτελεί υποχρέωση που επιβάλλεται νομοθετικά, με σκοπό την αποτροπή και την ανίχνευση της νομιμοποίησης εσόδων από εγκληματικές δραστηριότητες. Η αρμόδια αρχή εποπτεύει την υποβολή των Δ.Π.Κ. και ελέγχει τις παρεχόμενες πληροφορίες για την αξιοπιστία και τη συνέπεια τους. Επιπλέον, η αρχή διενεργεί ελέγχους για τη συμμόρφωση των υποχρεωμένων με τις νομοθετικές

---

⁶⁸« Σύμφωνα με το άρθρο 48 παρ. 4 στοιχ. α' του Ν. 4557/2018 (ΦΕΚ Α 139/30-07-2018

διατάξεις και μπορεί να επιβάλλει κυρώσεις σε περίπτωση παραβίασης των υποχρεώσεων υποβολής της Δ.Π.Κ.^{69 70}

Με τον νέο νόμο **5026/2023 (ΦΕΚ Α 45/28-02-2023)** προβλέπονται:

- 560 διακριτές ιδιότητες.
- Σύζυγοι υπόχρεων (Βάσει του συγκεκριμένου νόμου είναι υποχρεωτική η αυτοτελής υποχρέωση των συζύγων με την ιδιότητα "σύζυγοι υπόχρεων")
- Συντονιστή Ελέγχου
- Ένα κύριο Ελεγκτικό Όργανο με 3 Ειδικά Ελεγκτικά Όργανα.

4.3.2 Ειδικά ελεγκτικά όργανα

Με τον νόμο 5026/2023 καθορίζονται τα εξής αρμόδια όργανα ελέγχου.

- Επιτροπή Ελέγχου
- Γ Μονάδα
- Εθνική Αρχή Διαφάνειας
- Υπηρεσία εσωτερικών υποθέσεων σωμάτων Ασφαλείας

Πιο συγκεκριμένα οι νέες κατηγορίες υπόχρεων με τον 5026/2023⁷¹ είναι :

- Πολιτικά Πρόσωπα (άρθρο 4)
- Γενικοί Γραμματείς και υποστηρικτικό προσωπικό (Άρθρο 5)

---

⁶⁹ Κεφάλαιο Β' του ν. 5026/2023 (Υπόχρεοι υποβολής Δ.Π.Κ.)

⁷⁰ Υπόχρεοι σε Δ.Π.Κ. είναι και οι σύζυγοι, οι εν διαστάσει σύζυγοι ή τα πρόσωπα με τα οποία οι υπόχρεοι του παρόντος Κεφαλαίου έχουν συνάψει σύμφωνο συμβίωσης του άρθρου 1 του ν. 4356/2015 (Α' 181) και για όσο χρονικό διάστημα διαρκεί η σχέση αυτή, πλέον ενός έτους.»

⁷¹ Παράρτημα Κατανομής Ελέγχου ΔΠΚ και ΔΟΣ Ν.5026/2023, Β1 επιτροπή ελέγχου

- Αποκεντρωμένες Διοικήσεις και Τοπική Αυτοδιοίκηση (άρθρο 6)
- Λοιπός Δημόσιος τομέας (άρθρο 7)
- Τομέας Δικαιοσύνης (άρθρο 8)
- Χρηματοπιστωτικός τομέας (άρθρο 9)
- Μ.Μ.Ε. (άρθρο 10)
- Ένοπλες Δυνάμεις και σώματα ασφαλείας (άρθρο 11)
- Ελεγκτικές και Οικονομικές Υπηρεσίες (άρθρο 12)
- Τομέας Αθλητισμού (άρθρο 13)
- Δημόσιες Συμβάσεις (άρθρο 14)
- Ιατρικός Τομέας (άρθρο 15)
- Λοιπές Κατηγορίες (άρθρο 16)

Αριθμός υπόχρεων προσώπων προς υποβολή ΔΠΚ και ΔΟΣ στα Όργανα Ελέγχου ανάλογα με την ιδιότητα⁷² είναι αναλυτικά:

ΟΡΓΑΝΟ ΕΛΕΓΧΟΥ	ΥΠΟΧΡΕΟΙ
ΒΟΥΛΗ	5.742
Γ ΜΟΝΑΔΑ	83.123
ΕΘΝΙΚΗ ΑΡΧΗ ΔΙΑΦΑΝΕΙΑΣ	13.736
ΥΕΥΣΑ	87.016
ΣΥΝΟΛΟ	189.617

4.3.3 Υποχρέωση ηλεκτρονικής καταχώρισης κατάστασης υπόχρεων προσώπων και επίλυση αμφισβητήσεων

Η υποχρέωση ηλεκτρονικής καταχώρισης/κατάστασης αφορά τους υπόχρεους που

---

⁷² Σύστημα Πόθεν Έσχες

πρέπει να υποβάλλουν Δήλωση Περιουσιακής Κατάστασης (Δ.Π.Κ.). Σύμφωνα με τις νομικές διατάξεις.

Η ηλεκτρονική καταχώριση της περιουσιακής κατάστασης συντάσσεται από συγκεκριμένους υπαλλήλους οι οποίοι έχουν πιστοποιηθεί από τον αρμόδιο φορέα ή από όργανα διοίκησης του φορέα στον οποίο υπάγονται ή εποπτεύονται. Οι αρμόδιοι αυτοί υπάλληλοι για να μπορέσουν να καταχωρίζουν τα υπόχρεα πρόσωπα πιστοποιούνται από την Γενική Γραμματεία Πληροφοριακών συστημάτων.

Επιπλέον, με την ηλεκτρονική υποβολή επιτρέπεται η αποτελεσματική παρακολούθηση και ανάλυση των δεδομένων από την αρμόδια αρχή. Με την ηλεκτρονική καταχώριση επίσης γίνεται ευκολότερη η επεξεργασία και ανταλλαγή πληροφοριών μεταξύ των διαφόρων αρχών που εμπλέκονται στην καταπολέμηση της νομιμοποίησης εσόδων από εγκληματικές δραστηριότητες.

Αν ένα υπόχρεο πρόσωπο διαφωνεί με τις πληροφορίες που αναφέρονται στην καταχώριση, μπορεί να υποβάλει αίτηση επίλυσης αμφισβητήσεων στην αρμόδια αρχή. Η αρχή εξετάζει τις αμφισβητήσεις και λαμβάνει αποφάσεις για τη διόρθωση των πληροφοριών, εάν αυτό κρίνεται απαραίτητο.

Ο στόχος της ηλεκτρονικής καταχώρισης και επίλυσης αμφισβητήσεων είναι η αύξηση της διαφάνειας, της ακρίβειας και της αποτελεσματικότητας στην παρακολούθηση και στον έλεγχο της περιουσιακής κατάστασης των υποχρεωμένων προσώπων.⁷³ ⁷⁴ Με την ηλεκτρονική υποβολή είναι ευκολότερη η διαδικασία υποβολής καθώς υπάρχει και υποστήριξη των χρηστών μέσω της ηλεκτρονικής πλατφόρμας του TAXIS.

4.3.4 Χρόνος υποβολής της Δ.Π.Κ.

Η αρχική Δ.Π.Κ. υποβάλλεται μέσα σε ενενήντα ημερολογιακές (90) ημέρες από την απόκτηση της ιδιότητας και δεν επηρεάζεται από χρονικά μεταγενέστερη απόκτηση άλλης ιδιότητας. Η υποχρέωση υποβολής γίνεται κάθε χρόνο, δηλαδή όσο διαρκεί η θητεία της ιδιότητας. Μετά την απώλεια της ιδιότητας και για τα επόμενα

---

⁷³ «άρθρο 1 του Ν. 5026/2023.(Υποχρέωση ηλεκτρονικής καταχώρισης κατάστασης υπόχρεων προσώπων και επίλυση αμφισβητήσεων)

⁷⁴ υπόχρεους του άρθρου 4, της περ. α' του άρθρου 6 και της περ. α' της παρ. 1 του άρθρου 8.»

δυο ετη πρέπει να υποβάλλει δηλώσεις ΔΠΚ και ΔΟΣ. Για κάποιες ιδιότητες η υποχρέωση ισχύει για τρία ετη μετά την απώλεια της.

Είναι σημαντικό για τα υπόχρεα πρόσωπα να τηρούν τις προθεσμίες υποβολής της Δ.Π.Κ. και να ενημερώνονται για τυχόν αλλαγές στις νομοθετικές απαιτήσεις. Η μη συμμόρφωση με τις προθεσμίες υποβολής μπορεί να έχει σοβαρές νομικές συνέπειες, όπως κυρώσεις ή πρόστιμα. Η αρχική Δ.Π.Κ.⁷⁵ υποβάλλεται μέσα σε ενενήντα ημερολογιακές (90) ημέρες από την απόκτηση της ιδιότητας και δεν επηρεάζεται από χρονικά μεταγενέστερη απόκτηση άλλης ιδιότητας.

4.3.5 Ατομικά στοιχεία και χρόνος αναφοράς της Δ.Π.Κ.

Η Δήλωση Περιουσιακής Κατάστασης (Δ.Π.Κ.) περιλαμβάνει ατομικά στοιχεία του υποχρεωμένου προσώπου, τα οποία συνήθως περιλαμβάνουν:

1. Προσωπικά στοιχεία: Όπως το ονοματεπώνυμο, η ημερομηνία γέννησης, ο αριθμός ταυτότητας, οι διευθύνσεις κατοικίας και εργασίας και άλλες σχετικές πληροφορίες.
2. Περιουσιακά στοιχεία: Περιλαμβάνουν πληροφορίες σχετικά με την κατοχή και την αξία των ακινήτων, των οχημάτων, των τραπεζικών λογαριασμών, των επενδύσεων, των επιχειρήσεων και άλλης περιουσίας.

Όσον αφορά τον χρόνο αναφοράς της Δ.Π.Κ., αυτός καθορίζεται από τις νομοθετικές διατάξεις και τις οδηγίες της αρμόδιας αρχής. Συνήθως, πρέπει να αναφέρετε στην περιουσιακή κατάσταση συγκεκριμένο χρονικό διάστημα, το οποίο μπορεί να είναι ένα οικονομικό έτος ή άλλο συγκεκριμένο χρονικό διάστημα.

Είναι σημαντικό να τηρούνται οι προθεσμίες υποβολής της Δ.Π.Κ. και να γίνεται ακριβής αναφορά των ατομικών στοιχείων και του χρόνου αναφοράς, καθώς οποιαδήποτε ανακρίβεια ή παράλειψη μπορεί να έχει νομικές συνέπειες και να οδηγήσει σε κυρώσεις ή πρόστιμα.⁷⁶

4.3.6 Περιουσιακά στοιχεία που περιλαμβάνονται στη Δ.Π.Κ.

Στη Δήλωση Περιουσιακής Κατάστασης (Δ.Π.Κ.) περιλαμβάνονται πληροφορίες

---

⁷⁵ «Άρθρο 18 του Ν. 5026/2023 (Χρόνος υποβολής της Δ.Π.Κ.)

⁷⁶ Άρθρο 19 του Ν. 5026/2023 (Ατομικά στοιχεία και χρόνος αναφοράς της Δ.Π.Κ.)»

σχετικά με τα περιουσιακά στοιχεία του υποχρεωμένου προσώπου. Αυτά τα περιουσιακά στοιχεία μπορεί να περιλαμβάνουν:

Ακίνητα: Πληροφορίες για την κατοχή ακινήτων, όπως κατοικίες, επαγγελματικούς χώρους, οικόπεδα, επενδυτικά ακίνητα κ.λπ. Περιλαμβάνονται οι τίτλοι ιδιοκτησίας, η ακριβής τοποθεσία, η εκτιμώμενη αξία και η χρήση τους.

Οχήματα: Πληροφορίες για την κατοχή οχημάτων, όπως αυτοκίνητα, μοτοσυκλέτες, σκάφη κ.λπ. Περιλαμβάνονται οι πληροφορίες του κατασκευαστή και του μοντέλου, ο αριθμός κυκλοφορίας, η εκτιμώμενη αξία και άλλες σχετικές πληροφορίες.

Τραπεζικοί λογαριασμοί: Πληροφορίες για τους τραπεζικούς λογαριασμούς που κατέχει το υποχρεωμένο πρόσωπο, όπως οι τράπεζες στις οποίες έχει λογαριασμό, οι αριθμοί λογαριασμών, οι υποκαταστήματα κ.λπ. **Επενδυτικά προϊόντα:** Πληροφορίες για τυχόν επενδύσεις του υποχρεωμένου προσώπου, όπως μετοχές, ομόλογα, αμοιβαία κεφάλαια, ακίνητα επενδύσεων, ενέχυρα κεφάλαια κ.λπ. **Επαγγελματικά συμφέροντα:** Πληροφορίες σχετικά με την συμμετοχή του υποχρεωμένου προσώπου σε επιχειρήσεις, εταιρείες, συνεταιρισμούς κ.λπ. Περιλαμβάνονται πληροφορίες για την επωνυμία της επιχείρησης, τον τύπο της επιχείρησης, το μερίδιο συμμετοχής κ.λπ. Αυτά είναι μερικά παραδείγματα περιουσιακών στοιχείων που μπορεί να περιλαμβάνονται στη Δ.Π.Κ. Η ακριβής λίστα των περιουσιακών στοιχείων μπορεί να διαφέρει ανάλογα με το νομικό πλαίσιο και τη νομοθεσία κάθε χώρας.⁷⁷⁸.

4.3.7 Τρόπος υποβολής

Οι υπόχρεοι υποβάλλουν δήλωση περιουσιακής κατάστασης με Ηλεκτρονική υποβολή. Οι λεπτομέρειες και οι απαιτούμενες διαδικασίες για την ηλεκτρονική υποβολή καθορίζονται από την αρμόδια αρχή και τη νομοθεσία που ισχύει.

Είναι σημαντικό να τηρείται ορθώς ο τρόπος υποβολής της δήλωσης περιουσιακής κατάστασης, καθώς η ανάλογη αρχή ή αρχές θα εξετάσουν τις υποβληθείσες δηλώσεις και θα διενεργήσουν τους απαραίτητους ελέγχους για την ακρίβεια και την εγκυρότητά

---

⁷⁷ «Άρθρο 20 του Ν. 5026/2023 (Περιουσιακά στοιχεία που περιλαμβάνονται στη Δ.Π.Κ.)

⁷⁸ Στη Δ.Π.Κ. των υπόχρεων των άρθρων 4, της περ. α' του άρθρου 6 και της περ. α' της παρ. 1 του άρθρου 8

τους.^{79 80}

4.3.8 Μη εμπρόθεσμη υποβολή δήλωσης

Στην περίπτωση της μη εμπρόθεσμης υποβολής Δ.Π.Κ.⁸¹ επιτρέπεται η υποβολή της εντός τριάντα (30) ημερών από την πάροδο της προθεσμίας ύστερα από πληρωμή ηλεκτρονικού παράβολου. Σε περίπτωση μη υποβολής της ΔΠΚ και της ΔΟΣ, ενημερώνεται αμελλητί τους αρμόδιους φορείς ή όργανα και ο υπόχρεος διώκεται πειθαρχικά κατά τις κείμενες πειθαρχικές διατάξεις. Η μη εμπρόθεσμη υποβολή της δήλωσης περιουσιακής κατάστασης από τους υποχρεούμενους θεωρείται παράβαση των νομικών υποχρεώσεων. Η ακριβής προθεσμία υποβολής ορίζεται από την αρμόδια αρχή και πρέπει να τηρείται αυστηρά.

Σε περίπτωση μη εμπρόθεσμης υποβολής, η αρμόδια αρχή έχει το δικαίωμα να επιβάλει ποινικές κυρώσεις ή διοικητικές κυρώσεις, όπως προβλέπονται από τη νομοθεσία.

Είναι σημαντικό να τηρείται η προθεσμία υποβολής της δήλωσης περιουσιακής κατάστασης προκειμένου να αποφεύγονται πιθανές κυρώσεις και νομικές επιπτώσεις.

Συνήθως, οι κυρώσεις που μπορεί να επιβληθούν για τη μη εμπρόθεσμη υποβολή δήλωσης περιλαμβάνουν:

1. Πρόστιμο: Οι υποχρεούμενοι μπορεί να επιβληθεί πρόστιμο για την παράβαση της υποχρέωσης υποβολής της δήλωσης περιουσιακής κατάστασης. Το ποσό του προστίμου μπορεί να καθορίζεται από την αρμόδια αρχή και εξαρτάται από τη σοβαρότητα της παράβασης και το εθνικό νομικό πλαίσιο.
2. Διοικητικές κυρώσεις: Μπορεί να επιβληθούν διοικητικές κυρώσεις όπως η απώλεια ή αναστολή δικαιωμάτων, αποκλεισμός από δημόσιες θέσεις, απώλεια επαγγελματικής άδειας και άλλες παρόμοιες κυρώσεις, ανάλογα με τη

---

⁷⁹ Άρθρο 21 του Ν. 5026/2023 (Τρόπος υποβολής)

⁸⁰ σύμφωνα με το άρθρο 24 του ν. 4727/2020 (Α' 184). Τα στοιχεία επικοινωνίας του υπόχρεου στην εφαρμογή της παρ. 1 αντλούνται υποχρεωτικά από το Εθνικό Μητρώο Επικοινωνίας της Γ.Γ.Π.Σ.Δ.Δ.»

⁸¹ Άρθρο 22 του Ν. 5026/2023

νομοθεσία της κάθε χώρας.

Οι ακριβείς κυρώσεις για τη μη εμπρόθεσμη υποβολή της δήλωσης περιουσιακής κατάστασης και οι διαδικασίες που ακολουθούνται για την επιβολή τους καθορίζονται από τη νομοθεσία.

4.3.9 Δήλωση Οικονομικών Συμφερόντων (Δ.Ο.Σ.)

Η Δήλωση Οικονομικών Συμφερόντων (Δ.Ο.Σ.) αποτελεί ένα μέσο για τη διαφάνεια και τον έλεγχο των οικονομικών συμφερόντων των δημόσιων λειτουργών και άλλων αναπόσπαστων μελών του δημόσιου τομέα. Οι υποχρεούμενοι να υποβάλουν τη Δ.Ο.Σ. είναι όλα τα πρόσωπα που είναι υπόχρεα βάσει του νόμου 5026/2023..

Η Δ.Ο.Σ. περιλαμβάνει πληροφορίες σχετικά με την οικονομική κατάσταση και τα οικονομικά συμφέροντα των υποχρεούμενων. Συνήθως περιλαμβάνει πληροφορίες για, συμμετοχές σε επιχειρήσεις και άλλα οικονομικά στοιχεία.

Η υποβολή της Δ.Ο.Σ. είναι υποχρεωτική και συνυποβάλλεται με την ΔΠΚ.

Η δημοσίευση και ο έλεγχος των Δ.Ο.Σ. συμβάλλουν στην πρόληψη της διαφθοράς, της σύγκρουσης συμφερόντων και της ανεπιθύμητης επιρροής στην δημόσια διοίκηση. Οι παραβάτες της υποχρέωσης υποβολής της Δ.Ο.Σ. μπορούν να επιβαρυνθούν με ποινικές κυρώσεις ή διοικητικά μέτρα, ανάλογα με τη νομοθεσία της κάθε χώρας.^{82 83}

Η Δήλωση Οικονομικών Συμφερόντων (Δ.Ο.Σ.) αποτελεί ένα σημαντικό μέσο για την προαγωγή της διαφάνειας και της εγκυρότητας στη δημόσια διοίκηση. Με την υποβολή της Δ.Ο.Σ., οι υποχρεούμενοι παρέχουν πληροφορίες σχετικά με τα οικονομικά τους συμφέροντα, προκειμένου να αποφεύγονται συγκρούσεις συμφερόντων στον δημόσιο τομέα.

Η υποχρέωση υποβολής Δ.Ο.Σ. μπορεί να ισχύει για διάφορες κατηγορίες ατόμων, όπως δημόσιους λειτουργούς, πολιτικούς, δικαστικούς, αξιωματούχους και άλλα άτομα που ασκούν κρίσιμες θέσεις εξουσίας. Η περίοδος υποβολής της Δ.Ο.Σ., καθώς και οι

---

⁸² Άρθρο 23 του Ν. 5026/2023 (Δήλωση Οικονομικών Συμφερόντων (Δ.Ο.Σ.)

⁸³ Αν προβλέπεται κατά τον νόμο δημοσιοποίηση των Δ.Π.Κ., μπορεί, υπό τους ίδιους όρους, να δημοσιοποιηθούν και στοιχεία των Δ.Ο.Σ.. Για τον τρόπο υποβολής των Δ.Ο.Σ. εφαρμόζονται αναλογικά οι παρ. 1, 2, 3 και 9 του άρθρου 21. τα τυχόν καταγεγραμμένα συμφέροντα στο Μητρώο Διαφάνειας των άρθρων 8 έως 10 του ν. 4829/2021 Α' 166»

λεπτομέρειες που αφορούν τη διαδικασία, ποικίλουν ανάλογα με την νομοθεσία της κάθε χώρας.

Συνιστάται η ενημέρωση και η συμμόρφωση προς την ισχύουσα νομοθεσία και οι έλεγχοι για την εγκυρότητα και την επικύρωση της Δ.Ο.Σ. προκειμένου να διασφαλιστεί η διαφάνεια και η ορθή διαχείριση των οικονομικών συμφερόντων στον δημόσιο τομέα.

4.3.10 Τεχνικές ρυθμίσεις υποβολής Δ.Π.Κ. και Δ.Ο.Σ. και οργανωτικά μέτρα για την ασφάλεια της επεξεργασίας

Οι τεχνικές ρυθμίσεις υποβολής Δήλωσης Περιουσιακής Κατάστασης (Δ.Π.Κ.) και Δήλωσης Οικονομικών Συμφερόντων (Δ.Ο.Σ.) και τα οργανωτικά μέτρα για την ασφάλεια της επεξεργασίας αποσκοπούν στην προστασία των προσωπικών δεδομένων και την αποτροπή μη εξουσιοδοτημένης πρόσβασης, απώλειας ή καταχρήσης των πληροφοριών που περιέχονται στις δηλώσεις.

Για την υποβολή των Δ.Π.Κ. και Δ.Ο.Σ., χρησιμοποιείται όπως προανέφερα η ηλεκτρονική πλατφόρμα του rothen.gr. Η συγκεκριμένη πλατφόρμα είναι σχεδιασμένη έτσι ώστε να επιτρέπεται η εύκολη και ασφαλής υποβολή των δηλώσεων, ενώ παράλληλα εξασφαλίζει την εμπιστευτικότητα των πληροφοριών.

Οι τεχνικές ρυθμίσεις περιλαμβάνουν μέτρα ασφαλείας όπως κρυπτογράφηση των δεδομένων, διασφάλιση ελέγχου πρόσβασης με συνδυασμό χρήστη και κωδικού, προστασία από κακόβουλο λογισμικό και περιορισμό των πρόσβασης μόνο σε εξουσιοδοτημένους χρήστες.

Επιπλέον, λαμβάνονται οργανωτικά μέτρα όπως η εκπαίδευση του προσωπικού για τη σωστή χρήση του συστήματος, η καταγραφή των πρόσβασης και δραστηριοτήτων, η περιοδική αξιολόγηση των μέτρων ασφαλείας και η συμμόρφωση προς τις ισχύουσες νομοθετικές απαιτήσεις περί προστασίας δεδομένων.

Όλα αυτά τα μέτρα έχουν ως στόχο τη διασφάλιση της ορθής και ασφαλούς επεξεργασίας των δηλώσεων και την προστασία της προσωπικής ιδιωτικότητας των υποχρεωμένων σε δήλωση.

4.4 ΕΛΕΓΧΟΣ Δ.Π.Κ. ΚΑΙ Δ.Ο.Σ.

4.4.1 Επιτροπή Ελέγχου

Ο έλεγχος των Δηλώσεων Περιουσιακής Κατάστασης (Δ.Π.Κ.) και των Δηλώσεων Οικονομικών Συμφερόντων (Δ.Ο.Σ.) πραγματοποιείται από την Επιτροπή Ελέγχου. Η Επιτροπή Ελέγχου αποτελείται από εξειδικευμένο προσωπικό με εμπειρία και γνώσεις στον τομέα της οικονομικής κατάστασης και των οικονομικών συμφερόντων.

Η Επιτροπή έχει την αρμοδιότητα να ελέγχει τις δηλώσεις που υποβάλλονται, με σκοπό τον έλεγχο της ακρίβειας και της ορθότητας των πληροφοριών που περιλαμβάνονται σε αυτές. Η Επιτροπή εξετάζει τα δεδομένα που έχουν υποβληθεί και μπορεί να απαιτήσει επιπλέον πληροφορίες ή να διενεργήσει επιθεωρήσεις και ελέγχους για τη διασφάλιση της ορθής εφαρμογής των διατάξεων.

Οι έλεγχοι που διενεργούνται από την Επιτροπή Ελέγχου βασίζονται σε κριτήρια αξιολόγησης και διαδικασίες που έχουν καθοριστεί από το νόμο. Οι επιθεωρήσεις μπορεί να περιλαμβάνουν τον έλεγχο των πρωτογενών εγγράφων και την επαλήθευση των πληροφοριών που περιέχονται στις δηλώσεις.

Είναι υπεύθυνη για την εκπόνηση των ελέγχων και την κατάρτιση των σχετικών ελεγκτικών εκθέσεων, οι οποίες περιλαμβάνουν τα αποτελέσματα των ελέγχων και τυχόν συστάσεις για τη βελτίωση της διαδικασίας υποβολής και ελέγχου των δηλώσεων.

Επιπλέον, η Επιτροπή Ελέγχου είναι αρμόδια για την επιβολή των προβλεπόμενων κυρώσεων σε περίπτωση παραβάσεων, όπως η επιβολή προστίμων ή η αναφορά των περιπτώσεων παραβάσεων στην αρμόδια δικαστική αρχή για πειθαρχική ή ποινική δίωξη.

Ο έλεγχος από την Επιτροπή Ελέγχου είναι σημαντικός για τη διασφάλιση της εγκυρότητας και αξιοπιστίας των δηλώσεων περιουσιακής κατάστασης και των δηλώσεων οικονομικών συμφερόντων, προάγοντας τη διαφάνεια, την ακεραιότητα και την εμπιστοσύνη στο δημόσιο διοικητικό σύστημα.

4.4.2 Συντονιστής ελέγχων

Συντονιστής ελέγχων ορίζεται βάσει του νομου 5026/2023 ο προϊστάμενος της ειδικής υπηρεσίας της παρ. 9 του άρθρου 25. Η τοποθέτηση του γίνεται από τον Πρόεδρο της Βουλής.

Είναι υπεύθυνος για τον συντονισμό των ελέγχων που διενεργούνται από την Επιτροπή Ελέγχου στο πλαίσιο της υποβολής Δηλώσεων Περιουσιακής Κατάστασης (Δ.Π.Κ.) και Δηλώσεων Οικονομικών Συμφερόντων (Δ.Ο.Σ.). Ο ρόλος του Συντονιστή είναι να διασφαλίζει την ομαλή διεξαγωγή των ελέγχων και την τήρηση των νομικών διατάξεων.

Ο Συντονιστής Ελέγχων έχει τις εξής αρμοδιότητες:

Συντονισμός: Με απόφαση της Επιτροπής Ελέγχου ή του Προέδρου της, ο συντονιστής μπορεί να συντονίζει τις δραστηριότητες της Επιτροπής Ελέγχου και να επιβλέπει την πρόοδο των ελέγχων που διενεργούνται από τα μέλη της. Επιπλέον, είναι υπεύθυνος για την εκπόνηση εκθέσεων σχετικά με την εξέλιξη των ελέγχων και την αναφορά των αποτελεσμάτων στις αρμόδιες αρχές.

Οδηγίες και κατευθυντήριες γραμμές: Ο Συντονιστής παρέχει οδηγίες και κατευθυντήριες γραμμές προς τα μέλη της Επιτροπής Ελέγχου σχετικά με τους ελέγχους που πρέπει να διενεργούνται και τις διαδικασίες που πρέπει να ακολουθούν.

Συνεργασία: Ο Συντονιστής συνεργάζεται βάσει του άρθρου 28 σχετικά με τους ελέγχους με τα ακόλουθα ειδικά ελεγκτικά όργανα:

α) Την Γ' Μονάδα Ελέγχου των Δηλώσεων Περιουσιακής Κατάστασης της Αρχής Καταπολέμησης της Νομιμοποίησης Εσόδων από Εγκληματικές Δραστηριότητες,

β) την Εθνική Αρχή Διαφάνειας,

γ) την Υπηρεσία Εσωτερικών Υποθέσεων Σωμάτων Ασφαλείας.

Ενημέρωση και εκπαίδευση: Ο Συντονιστής προωθεί την ενημέρωση και εκπαίδευση των μελών της Επιτροπής Ελέγχου, προκειμένου να διασφαλιστεί η καλή γνώση των νομικών διατάξεων και των διαδικασιών ελέγχου.

Ο Συντονιστής Ελέγχων διαδραματίζει σημαντικό ρόλο στον ελεγκτικό μηχανισμό για τις Δηλώσεις Περιουσιακής Κατάστασης (Δ.Π.Κ.) και τις Δηλώσεις Οικονομικών Συμφερόντων (Δ.Ο.Σ.), εξασφαλίζοντας την ομαλή διεξαγωγή των ελέγχων και την τήρηση των νομικών διατάξεων.

Τα ειδικά ελεγκτικά όργανα αποτελούν σημαντικό μέρος του ελεγκτικού μηχανισμού

για τις Δηλώσεις Περιουσιακής Κατάστασης (Δ.Π.Κ.) και τις Δηλώσεις Οικονομικών Συμφερόντων (Δ.Ο.Σ.). Τα ειδικά ελεγκτικά όργανα ασχολούνται με τη διενέργεια ελέγχων και τη συλλογή πληροφοριών σχετικά με τις οικονομικές καταστάσεις, την περιουσιακή κατάσταση και τα οικονομικά συμφέροντα των υποχρεωμένων προς υποβολή Δ.Π.Κ. και Δ.Ο.Σ.

Η λειτουργία των ειδικών ελεγκτικών οργάνων περιλαμβάνει τα εξής στοιχεία:

1. Ελεγκτικές ενέργειες: Τα ειδικά ελεγκτικά όργανα διενεργούν ελέγχους και ερευνητικές ενέργειες για τη συλλογή πληροφοριών και την επιβεβαίωση των δηλώσεων που έχουν υποβληθεί.
2. Έρευνες και έρευνες στοιχείων: Τα ειδικά ελεγκτικά όργανα διενεργούν έρευνες για την αξιολόγηση της ακρίβειας και της αξιοπιστίας των δηλώσεων και μπορούν να επικοινωνήσουν με άλλους φορείς και οργανισμούς για την ανάκτηση πληροφοριών και στοιχείων.
3. Σύνταξη ελεγκτικών εκθέσεων: Τα ειδικά ελεγκτικά όργανα εκπονούν ελεγκτικές εκθέσεις με τα αποτελέσματα των ελέγχων και τις συστάσεις που προκύπτουν από αυτά.

Οι ειδικές ελεγκτικές επιτροπές και οργανισμοί συντελούν στον ενισχυμένο έλεγχο και την αποτελεσματική διασφάλιση της τήρησης των υποχρεώσεων υποβολής Δ.Π.Κ. και Δ.Ο.Σ. από τους ενδιαφερόμενους.⁸⁴

4.4.3 Είδη και προϋποθέσεις ελέγχων

Τα είδη και οι προϋποθέσεις ελέγχων για τις Δηλώσεις Περιουσιακής Κατάστασης (Δ.Π.Κ.) και τις Δηλώσεις Οικονομικών Συμφερόντων (Δ.Ο.Σ.) ορίζονται από την νομοθεσία και τις οδηγίες που διέπουν τη διαδικασία.

Ανάλογα με το είδος του ελέγχου, μπορούμε να ξεχωρίσουμε τα εξής:

Τυπικός έλεγχος: Πρόκειται για τον κανονικό έλεγχο που διενεργείται σε όλες τις υποβαλλόμενες δηλώσεις, χωρίς ειδικές προϋποθέσεις.

---

⁸⁴ Άρθρο 27 του Ν. 5026/2023 (Ειδικά ελεγκτικά όργανα)

Εξειδικευμένος έλεγχος: Πραγματοποιείται για τη διασφάλιση της ορθής εφαρμογής συγκεκριμένων νομοθετικών διατάξεων ή για τον έλεγχο συγκεκριμένων κατηγοριών υποχρεωμένων που έχουν ειδικές απαιτήσεις.

Επικεφαλής έλεγχος: αφορά ελέγχους υψηλότερου επιπέδου για την εξασφάλιση της ορθής εφαρμογής της νομοθεσίας και της αποτελεσματικότητας των ελέγχων γενικά.

Οι προϋποθέσεις ελέγχου καθορίζονται ανάλογα με την κάθε περίπτωση και μπορεί να περιλαμβάνουν την προειδοποίηση και κλήση των υποχρεωμένων για αποσαφήνιση ή παροχή πρόσθετων πληροφοριών, τη σύγκληση συνεδρίασης για επεξεργασία των δηλώσεων, την πρόσκληση παραβιάζοντας πρόσωπα για εξεταστική συνάντηση, και άλλες παρόμοιες πρακτικές. Οι προϋποθέσεις ελέγχου προσδιορίζονται από την Επιτροπή Ελέγχου ή τον Συντονιστή Ελέγχων ανάλογα με τις ανάγκες και τις συγκεκριμένες περιπτώσεις.^{85 86}

4.4.4 Διαδικασία ελέγχου

Η διαδικασία ελέγχου για τις Δηλώσεις Περιουσιακής Κατάστασης (Δ.Π.Κ.) και τις Δηλώσεις Οικονομικών Συμφερόντων (Δ.Ο.Σ.) περιλαμβάνει τις εξής κύριες φάσεις:

1. Υποβολή δήλωσης: Οι υποχρεωμένοι πρέπει να υποβάλλουν τις δηλώσεις τους σύμφωνα με τους νόμους και τις οδηγίες που ισχύουν. Οι δηλώσεις πρέπει να είναι ακριβείς, ολοκληρωμένες και ενημερωμένες.
2. Αρχικός έλεγχος: Κατά τον αρχικό έλεγχο, η αρμόδια επιτροπή ή ο συντονιστής ελέγχουν τις υποβαλλόμενες δηλώσεις για την ακρίβεια και την ορθότητά τους. Εάν παρουσιαστούν ανακρίβειες ή ελλείψεις, οι υποχρεωμένοι καλούνται να τις διορθώσουν ή να παράσχουν περαιτέρω πληροφορίες.
3. Επιπλέον έλεγχος: Αν υπάρχουν αμφιβολίες ή υποψίες για παραβάσεις ή ανωμαλίες, μπορεί να διεξαχθεί επιπλέον έλεγχος. Αυτός ο έλεγχος μπορεί να περιλαμβάνει τη συλλογή περαιτέρω πληροφοριών, την επιτόπια επιθεώρηση, την ανάκτηση σχετικών εγγράφων και την αναζήτηση πληροφοριών από

---

⁸⁵ «Άρθρο 28 του Ν. 5026/2023 (Είδη και προϋποθέσεις ελέγχων)»

⁸⁶ «Άρθρο 29 του Ν. 5026/2023 (Επιλογή δηλώσεων προς έλεγχο)»

δημόσιους φορείς και άλλους φορείς.

4. Απόφαση ελέγχου: Μετά το πέρας κάθε ελέγχου, το όργανο που διενήργησε τον έλεγχο αποφασίζει αν πρέπει να τεθεί η υπόθεση στο αρχείο ή να διαβιβαστεί στον αρμόδιο Εισαγγελέα., με βάσιμα στοιχεία και έπειτα ενημερώνει την Επιτροπή Ελέγχου για το αποτέλεσμα του ελέγχου.
5. Σε περίπτωση καταλογισμού, το πόρισμα της επιτροπής στέλνεται στο Ελεγκτικό Συνέδριο και στον Γενικό Επίτροπο της Επικρατείας εφόσον υπάρχει ανάγκη για περαιτέρω διερεύνηση και αρμοδιότητας φορολογικής ή άλλης αρχής ή υπηρεσίας, το πόρισμα αποστέλλεται και σε αυτές.

Η διαδικασία ελέγχου επιτελείται με βάση τις οργανωτικές διατάξεις που ισχύουν και με την αξιοποίηση των τεχνικών και των εργαλείων που διαθέτει η επιτροπή ελέγχου. Οι αποφάσεις που λαμβάνονται κατά τη διαδικασία ελέγχου μπορούν να επιζητήσουν πειθαρχικές, διοικητικές ή νομικές συνέπειες ανάλογα με την κατάσταση.

87 88

4.4.5 Ελεγκτικές δυνατότητες της Επιτροπής Ελέγχου

Η Επιτροπή Ελέγχου διαθέτει διάφορες ελεγκτικές δυνατότητες προκειμένου να διενεργεί τον έλεγχο των Δηλώσεων Περιουσιακής Κατάστασης (Δ.Π.Κ.) και των Δηλώσεων Οικονομικών Συμφερόντων (Δ.Ο.Σ.). Οι κύριες ελεγκτικές δυνατότητες περιλαμβάνουν:

1. Πρόσβαση σε πληροφορίες: Η Επιτροπή έχει το δικαίωμα να απαιτεί και να λαμβάνει πληροφορίες από τους υποχρεωμένους, καθώς και από δημόσιους φορείς και άλλους φορείς που μπορεί να έχουν σχετικές πληροφορίες.
2. Επιθεώρηση των εγγράφων: Η Επιτροπή έχει το δικαίωμα να επιθεωρεί εγγράφα και αρχεία που σχετίζονται με τις Δ.Π.Κ. και τις Δ.Ο.Σ. Αυτό περιλαμβάνει την ανάκτηση σχετικών εγγράφων από τους υποχρεωμένους ή από άλλους φορείς.

---

⁸⁷ Άρθρο 29 του Ν. 5026/2023 (Διαδικασία ελέγχου), Ως προς το φορολογικό απόρρητο, εφαρμόζονται το άρθρο»

⁸⁸ « σύμφωνα με τις προδιαγραφές ασφαλείας του κάθε συστήματος και μπορεί να τους επιβληθούν οι κυρώσεις του άρθρου 17Α του Κώδικα Φορολογικής Διαδικασίας (ν. 4987/2022, Α' 206).»

Υπόθεση που τίθεται στο αρχείο, δύναται να ανασυρθεί με απόφαση της Επιτροπής Ελέγχου, μόνο εφόσον προκύπτουν νέα πραγματικά στοιχεία. Μετά την παρέλευση πενταετίας από την υποβολή της δήλωσης, η ανάσυρση υπόθεσης που έχει αρχειοθετηθεί επιτρέπεται μόνο όταν προκύπτουν ενδείξεις ή νέα αποδεικτικά στοιχεία τέλεσης ή απόπειρας τέλεσης του κακούργηματος της παρ. 2 του άρθρου 39 και μέχρι τη συμπλήρωση της προθεσμίας παραγραφής.

Οι ελεγκτικές δυνατότητες της Επιτροπής Ελέγχου είναι σημαντικές για τη διασφάλιση της ορθής και αξιόπιστης εκτέλεσης των ελέγχων σχετικά με τις Δ.Π.Κ. και τις Δ.Ο.Σ⁸⁹

4.4.6 Δημοσιοποίηση Δ.Π.Κ.

Η δημοσιοποίηση των Δηλώσεων Περιουσιακής Κατάστασης (Δ.Π.Κ.) αποτελεί σημαντικό μέτρο διαφάνειας και δημόσιας ενημέρωσης σχετικά με τα οικονομικά στοιχεία και τα συμφέροντα των δημόσιων λειτουργών. Η δημοσιοποίηση των Δ.Π.Κ. γίνεται με σκοπό την ενημέρωση του κοινού, την προώθηση της διαφάνειας και την αποτροπή της διαφθοράς και σε συγκεκριμένες κατηγορίες υπόχρεων βάσει της νομοθεσίας..

Συνήθως, οι Δ.Π.Κ. δημοσιοποιούνται με τους εξής τρόπους:

Ηλεκτρονική δημοσίευση: Οι Δ.Π.Κ. δημοσιεύονται σε ειδικές ηλεκτρονικές πλατφόρμες που έχουν δημιουργηθεί για αυτόν τον σκοπό. Οι πληροφορίες που περιέχονται στις Δ.Π.Κ., όπως τα ακίνητα, τα οχήματα, οι τραπεζικοί λογαριασμοί και άλλες περιουσιακές καταστάσεις, δίνονται στη δημοσιότητα για να είναι προσβάσιμες σε όλους.

Υποβολή σε αρχές και οργανισμούς: Οι Δ.Π.Κ. υποβάλλονται σε αρμόδιες αρχές και οργανισμούς, όπως η Επιτροπή Ελέγχου Περιουσιακής Κατάστασης, που έχουν ρόλο στον έλεγχο και τη διασφάλιση της νομιμότητας και ακεραιότητας των Δ.Π.Κ.

Ο σκοπός της δημοσιοποίησης των Δ.Π.Κ. είναι να προστατεύσει το κοινό

---

⁸⁹ «Κατ' εξαίρεση, για τους υπόχρεους που εμπίπτουν στο πεδίο εφαρμογής του άρθρου 32, η απόφαση αρχειοθέτησης οριστικοποιείται μετά το πέρας της δημοσιοποίησης των αντίστοιχων δηλώσεων αυτών των υπόχρεων.

συμφέρον και να ενισχύσει την εμπιστοσύνη του κοινού προς τους δημόσιους λειτουργούς. Έτσι, οι πολίτες έχουν τη δυνατότητα να ελέγχουν τα οικονομικά των δημοσίων λειτουργιών και να διαπιστώσουν εάν υπάρχουν συγκρούσεις συμφερόντων ή άλλες ανωμαλίες.⁹⁰

4.4.8. ΘΕΣΠΙΣΗ ΠΟΘΕΝ ΈΣΧΕΣ

Γενικά ο έλεγχος του Πόθεν Έσχες διαχρονικά έχει θεσπισθεί καθώς θεωρείτο από προγενέστερα χρόνια ένα αποτελεσματικό όπλο για την πρόληψη και την καταπολέμηση της διαφθοράς. Έχει ως σκοπό την ενίσχυση της διαφάνειας, άρα και της εμπιστοσύνης των πολιτών στη δημόσια σφαίρα. Με αυτόν τον τρόπο περιορίζεται ο παράνομος πλουτισμός για να υπάρξει έννομη τάξη με ισχυρό κράτος δικαίου.

4.5. ΠΟΙΝΙΚΕΣ ΚΥΡΩΣΕΙΣ

4.4.7 Δήμευση

Περιουσιακά στοιχεία που δεν έχουν δηλωθεί⁹¹ σε περίπτωση συμμετοχής σε κάποιο από τα αδικήματα, κατασχέονται με την εκδίκαση της καταδικαστικής απόφασης, εκτός αν ο δράστης μπορεί να αποδείξει την νόμιμη προέλευσή τους. Αν το αποτέλεσμα του αδικήματος μπλεκτεί με νόμιμα αποκτηθείσα περιουσία, τότε το ποσό της κατάσχεσης και της δήμευσης πρέπει να αντιστοιχεί στην αξία του αποτελέσματος αυτού.

Αν τα περιουσιακά στοιχεία που υπόκεινται σε δήμευση δεν είναι πλέον διαθέσιμα, δεν μπορούν να εντοπιστούν, δεν μπορούν να κατασχεθούν, ή ανήκουν σε τρίτο πρόσωπο στο οποίο δεν μπορεί να επιβληθεί δήμευση, τότε κατασχέονται περιουσιακά στοιχεία του κατηγορούμενου ίσης αξίας με αυτά την περίοδο της καταδικαστικής απόφασης, όπως καθορίζεται από το δικαστήριο. Το δικαστήριο μπορεί επίσης να επιβάλει οικονομική ποινή ίση με την αξία των περιουσιακών στοιχείων, εάν διαπιστώνει ότι δεν υπάρχουν επιπλέον περιουσιακά στοιχεία για

---

⁹⁰ Άρθρο 32 του Ν 5026/2023 (Δημοσιοποίηση Δ.Π.Κ.)

⁹¹ «Άρθρο 33 του Ν. 5026/2023 (Δήμευση)

δήμευση ή αν τα υπάρχοντα δεν ανταποκρίνονται στην αξία των στοιχείων που πρέπει να δημευθούν.

4.4.8 Παράλειψη ηλεκτρονικής καταχώρισης

Όποιος, παρότι είναι υπεύθυνος για την ηλεκτρονική καταχώριση του πρώτου εδαφίου παραλείπει⁹² την καταχώριση της κατάστασης αυτής ή την καταχωρίζει ελλιπώς, τιμωρείται με ποινή φυλάκισης τουλάχιστον έξι (6) μηνών.

4.4.9 Παράλειψη υποχρέωσης

Διαβίβασης δεδομένων εκ μέρους των χρηματοπιστωτικών οργανισμών και πιστωτικών ιδρυμάτων για τα φυσικά πρόσωπα των χρηματοπιστωτικών οργανισμών και πιστωτικών ιδρυμάτων η μη τήρηση της υποχρέωσης του ίδιου εδαφίου τιμωρείται με ποινή φυλάκισης έως δώδεκα (12) μήνες ή χρηματική ποινή.

Η παράλειψη υποχρέωσης αναφέρεται στην παραβίαση ή αμέλεια εκ μέρους ενός ατόμου να εκπληρώσει μια νομική ή συμβατική υποχρέωση που έχει επιβληθεί επ' αυτού. Η υποχρέωση μπορεί να προκύπτει από νόμους, κανονισμούς, συμβάσεις, συμφωνίες ή άλλα νομικά κείμενα. Η παράλειψη υποχρέωσης μπορεί να έχει διάφορες επιπτώσεις ανάλογα με τον τύπο της υποχρέωσης και το πλαίσιο στο οποίο λειτουργεί. Οι συνέπειες μπορεί να περιλαμβάνουν διοικητικές κυρώσεις, όπως πρόστιμα ή απαγόρευση ασκήσεως επαγγέλματος, αστική ευθύνη, αποζημίωση ζημίας προς τρίτους ή κύρωση από το δικαστήριο. Είναι σημαντικό να τηρούμε τις υποχρεώσεις μας, καθώς η παράλειψη τους μπορεί να έχει αρνητικές συνέπειες και νομικές επιπτώσεις. Η παράλειψη υποχρέωσης διαβίβασης δεδομένων εκ μέρους των χρηματοπιστωτικών οργανισμών και πιστωτικών ιδρυμάτων αναφέρεται στην παραβίαση της υποχρέωσης τους να διαβιβάζουν πληροφορίες σχετικά με τα φυσικά πρόσωπα που συνδέονται με τους εν λόγω οργανισμούς και ιδρύματα. Αυτή η υποχρέωση πηγάζει από τις νομικές διατάξεις περί πρόληψης και καταπολέμησης της νομιμοποίησης εσόδων από εγκληματικές δραστηριότητες και της χρηματοδότησης της τρομοκρατίας. Η μη τήρηση αυτής της υποχρέωσης του ίδιου εδαφίου, δηλαδή η απόφαση των χρηματοπιστωτικών οργανισμών και πιστωτικών ιδρυμάτων να μην

---

⁹² Άρθρο 34 του Ν. 5026/2023 (Παράλειψη ηλεκτρονικής καταχώρισης)»

διαβιάσουν τα απαιτούμενα δεδομένα, τιμωρείται με ποινή φυλάκισης έως δώδεκα (12) μήνες ή χρηματική ποινή. Η πρόβλεψη αυτή έχει σκοπό να διασφαλίσει την αποτελεσματική λειτουργία των χρηματοπιστωτικών οργανισμών και πιστωτικών ιδρυμάτων στην καταπολέμηση της νομιμοποίησης εσόδων από εγκληματικές δραστηριότητες και της χρηματοδότησης της τρομοκρατίας. Η διαβίβαση των σχετικών δεδομένων σε αρμόδιες αρχές μπορεί να συμβάλει στην αναγνώριση και καταπολέμηση αυτών των παράνομων δραστηριοτήτων.

4.4.10 Παράβαση καθήκοντος εχεμύθειας

Η παράβαση καθήκοντος εχεμύθειας αναφέρεται στην παραβίαση της υποχρέωσης διατήρησης εχεμύθειας ή μυστικότητας από ένα άτομο που έχει επαγγελματική ή εργασιακή σχέση με έναν εργοδότη, πελάτη, ή άλλον εμπλεκόμενο φορέα. Το καθήκον εχεμύθειας συνήθως προβλέπεται στο νόμο, σε συμβάσεις ή σε επαγγελματικούς κώδικες δεοντολογίας και απαιτεί από τον ενδιαφερόμενο να διατηρεί την εχεμύθεια και να μην αποκαλύπτει πληροφορίες, δεδομένα ή λεπτομέρειες που έχει πρόσβαση μέσω της επαγγελματικής του δραστηριότητας. Η παράβαση του καθήκοντος εχεμύθειας μπορεί να έχει νομικές συνέπειες, καθώς μπορεί να πλήξει τα δικαιώματα, την ιδιωτικότητα ή τα συμφέροντα των εμπλεκόμενων φορέων. Οι συνέπειες για την παράβαση καθήκοντος εχεμύθειας μπορεί να περιλαμβάνουν ποινικές κυρώσεις, όπως πρόστιμα ή φυλάκιση, αλλά και διοικητικές ή εργασιακές κυρώσεις. Όποιος παραβιάζει το καθήκον εχεμύθειας⁹³ τιμωρείται με ποινή φυλάκισης τουλάχιστον τριών (3) μηνών.

4.4.11 Παρακώλυση ελέγχου και άρνηση παροχής στοιχείων στην Επιτροπή Ελέγχου

Όποιος παρεμποδίζει⁹⁴, με οποιονδήποτε τρόπο, το ελεγκτικό έργο και ιδίως αρνείται την παροχή στοιχείων στην Επιτροπή Ελέγχου ή στα όργανα Ελέγχου ή στους ορκωτούς ελεγκτές τιμωρείται με ποινή φυλάκισης τουλάχιστον έξι (6) μηνών. Η παρακώλυση ελέγχου και η άρνηση παροχής στοιχείων στην Επιτροπή Ελέγχου αποτελούν παράβαση του ελεγκτικού έργου και αντιτίθενται στη διαφάνεια και την

⁹³ «Άρθρο 36 του Ν. 5026/2023 (Παράβαση καθήκοντος εχεμύθειας)

⁹⁴ Άρθρο 37 του Ν. 5026/2023(Παρακώλυση ελέγχου και άρνηση παροχής στοιχείων στην Επιτροπή Ελέγχου)

ακεραιότητα της λειτουργίας των οργάνων ελέγχου. Σύμφωνα με το άρθρο 50 του Ν. 4557/2018, οποιοσδήποτε παρεμποδίζει, με οποιονδήποτε τρόπο, το έργο της Επιτροπής Ελέγχου ή αρνείται να παράσχει στοιχεία στην Επιτροπή Ελέγχου, στα όργανα Ελέγχου ή στους ορκωτούς ελεγκτές, τιμωρείται με ποινή φυλάκισης τουλάχιστον έξι (6) μηνών. Αυτή η ποινική κύρωση έχει σκοπό να εξασφαλίσει την αποτελεσματική λειτουργία της Επιτροπής Ελέγχου και των οργάνων ελέγχου, καθώς και την αποτελεσματική επιβολή της νομοθεσίας περί νομιμοποίησης εσόδων από εγκληματικές δραστηριότητες και χρηματοδότησης της τρομοκρατίας. Η παρακώλυση του ελέγχου και η άρνηση παροχής στοιχείων αντιμετωπίζονται με σοβαρότητα προκειμένου να διασφαλιστεί η εγκατάσταση μιας ισχυρής και αξιόπιστης νομικής πλατφόρμας για την αντιμετώπιση της νομιμοποίησης εσόδων από εγκληματικές δραστηριότητες.

4.4.12 Απαγόρευση δημοσιοποίησης

Όποιος αναρτά τα στοιχεία ή δεν δημοσιεύει ολόκληρο το περιεχόμενο των δημοσιοποιούμενων στοιχείων στα Μέσα Μαζικής Ενημέρωσης τιμωρείται με ποινή φυλάκισης τουλάχιστον έξι (6) μηνών και χρηματική ποινή⁹⁵. Η απαγόρευση δημοσιοποίησης αποτελεί μια σημαντική διάταξη που προβλέπεται στο άρθρο 51 του Ν. 4557/2018. Σύμφωνα με αυτήν, οποιοσδήποτε αναρτά τα στοιχεία ή δεν δημοσιεύει ολόκληρο το περιεχόμενο των δημοσιοποιούμενων στοιχείων στα Μέσα Μαζικής Ενημέρωσης τιμωρείται με ποινή φυλάκισης τουλάχιστον έξι (6) μηνών και χρηματική ποινή. Ο σκοπός αυτής της διάταξης είναι να προστατεύσει την ακεραιότητα των δημοσιοποιούμενων στοιχείων και να εμποδίσει την ανεπιθύμητη διασπορά ή παραποίηση τους. Η δημοσιοποίηση ακριβών και πλήρων πληροφοριών στα μέσα μαζικής ενημέρωσης αποτελεί σημαντικό εργαλείο για την αποτελεσματική καταπολέμηση της νομιμοποίησης εσόδων από εγκληματικές δραστηριότητες.

Η εφαρμογή αυτής της διάταξης συμβάλλει στην εδραίωση μιας αξιόπιστης και αποτελεσματικής νομικής πλατφόρμας για την πρόληψη και καταπολέμηση της νομιμοποίησης εσόδων από εγκληματικές δραστηριότητες. Επιβάλλει σε όλους τους εμπλεκόμενους την υποχρέωση να διασφαλίζουν την ορθή και ακριβή αναφορά των στοιχείων στα μέσα ενημέρωσης, προστατεύοντας έτσι το κοινό και το ευρύτερο

---

⁹⁵ Άρθρο 38 του Ν. 5026/2023 (Απαγόρευση δημοσιοποίησης)

δημόσιο συμφέρον. Οι ποινικές κυρώσεις που επιβάλλονται σε περίπτωση παράβασης αυτής της διάταξης, όπως η ποινή φυλάκισης και η χρηματική ποινή, αποτελούν αποτρεπτικό μέτρο και συμβάλλουν στην τήρηση της υποχρέωσης της ολοκλήρωσης και ακριβούς αναφοράς των στοιχείων στα Μέσα Μαζικής Ενημέρωσης.

4.4.13 Μη υποβολή ή υποβολή ανακριβούς δήλωσης

Υπόχρεος που παραλείπει να υποβάλει Δ.Π.Κ. εντός της προθεσμίας⁹⁶ ή υποβάλλει ανακριβή ή ελλιπή Δ.Π.Κ., τιμωρείται με φυλάκιση τουλάχιστον ενός (1) έτους και χρηματική ποινή. Η μη υποβολή ή η υποβολή ανακριβούς δήλωσης αποτελεί παράβαση που περιγράφεται στο άρθρο 54 του Ν. 4557/2018. Σύμφωνα με αυτό, ο υπόχρεος που παραλείπει να υποβάλει την απαιτούμενη Δήλωση Πληροφοριακού Κεφαλαίου (Δ.Π.Κ.) εντός της προθεσμίας ή υποβάλλει ανακριβή ή ελλιπή Δ.Π.Κ. τιμωρείται με φυλάκιση τουλάχιστον ενός (1) έτους και χρηματική ποινή. Η υποχρέωση υποβολής της Δήλωσης Πληροφοριακού Κεφαλαίου είναι σημαντική για τη διαφάνεια και την ορθή λειτουργία του χρηματοοικονομικού συστήματος. Η ανακριβής ή ελλιπής υποβολή της δήλωσης μπορεί να επηρεάσει την οικονομική εικόνα και την αξιοπιστία του υπόχρεου, προκαλώντας ανεπιθύμητες συνέπειες για το χρηματοπιστωτικό σύστημα. Οι ποινικές κυρώσεις που προβλέπονται σε αυτήν την περίπτωση, δηλαδή η φυλάκιση τουλάχιστον ενός (1) έτους και η χρηματική ποινή, έχουν ως στόχο την αποτροπή της παράβασης και την διασφάλιση της συμμόρφωσης με τις υποχρεώσεις υποβολής ακριβών και εγκαίρων δηλώσεων. Με αυτόν τον τρόπο, προστατεύεται η ορθή λειτουργία του χρηματοπιστωτικού συστήματος και διασφαλίζεται η αξιοπιστία και η διαφάνεια στις οικονομικές επιχειρήσεις.

4.4.14 Παραβίαση υποχρέωσης γνωστοποίησης

Η παραβίαση της υποχρέωσης γνωστοποίησης περιουσιακής κατάστασης μπορεί να οδηγήσει σε ποινικές κυρώσεις, σύμφωνα με το εθνικό νομικό πλαίσιο κάθε χώρας. Οι ποινικές κυρώσεις που μπορούν να επιβληθούν για την παραβίαση αυτής της υποχρέωσης διαφέρουν ανάλογα με το νομικό σύστημα και τις νομικές διατάξεις κάθε

---

⁹⁶ Άρθρο 39 Ν. 5026/2023(Μη υποβολή ή υποβολή ανακριβούς δήλωσης)»

χώρας.⁹⁷

Οι ποινικές κυρώσεις που μπορούν να εφαρμοστούν σε περίπτωση παραβίασης της υποχρέωσης γνωστοποίησης περιουσιακής κατάστασης μπορεί να περιλαμβάνουν:

1. Πρόστιμο: Επιβολή χρηματικού ποσού ως ποινή για την παραβίαση της υποχρέωσης γνωστοποίησης περιουσιακής κατάστασης.
2. Φυλάκιση: Σε ορισμένες περιπτώσεις, η παραβίαση της υποχρέωσης γνωστοποίησης περιουσιακής κατάστασης μπορεί να θεωρηθεί σοβαρή παράβαση και να οδηγήσει σε φυλάκιση του δράστη.

Είναι σημαντικό να σημειωθεί ότι οι ποινικές κυρώσεις για την παραβίαση της υποχρέωσης γνωστοποίησης περιουσιακής κατάστασης καθορίζονται από το νομικό πλαίσιο κάθε χώρας και μπορεί να υπάρχουν ποικίλες πτυχές και λεπτομέρειες που πρέπει να ληφθούν υπόψη.

Η παραβίαση υποχρέωσης γνωστοποίησης περιγράφεται στο άρθρο 30, παράγραφος 2 του Ν. 4557/2018. Σύμφωνα με αυτό, τα φυσικά πρόσωπα και οι υπάλληλοι των νομικών προσώπων που παραβιάζουν την υποχρέωση γνωστοποίησης, δηλαδή την υποχρέωση να παρέχουν τις απαιτούμενες πληροφορίες και να ανακοινώνουν τα σχετικά στοιχεία, τιμωρούνται με ποινή φυλάκισης έως δύο (2) ετών. Η υποχρέωση γνωστοποίησης αποτελεί σημαντική απαίτηση που στοχεύει στην προώθηση της διαφάνειας και της ενημέρωσης στο χρηματοπιστωτικό σύστημα. Η παραβίαση αυτής της υποχρέωσης θεωρείται σοβαρή παράβαση και η επιβολή ποινής φυλάκισης έως δύο (2) ετών έχει ως στόχο την αποτροπή τέτοιων παραβιάσεων και την διασφάλιση της αξιοπιστίας και της διαφάνειας στο χρηματοπιστωτικό σύστημα.

4.4.15 Δέσμευση και απαγόρευση εκποίησης περιουσιακών στοιχείων

Η δέσμευση και απαγόρευση εκποίησης περιουσιακών στοιχείων αποτελούν μέτρα που μπορούν να ληφθούν σε περιπτώσεις παραβίασης της υποχρέωσης γνωστοποίησης περιουσιακής κατάστασης ή άλλων παραβάσεων στον οικονομικό τομέα.

Η δέσμευση περιουσιακών στοιχείων αφορά το πάγωμα ή το κλείδωμα των περιουσιακών στοιχείων του ατόμου που διαπράττει την παράβαση. Αυτό σημαίνει ότι οι περιουσιακοί του πόροι, όπως κινητή και ακίνητη περιουσία, τραπεζικοί

---

⁹⁷ «Άρθρο 40 του Ν. 5026/2023 (Παραβίαση υποχρέωσης γνωστοποίησης του άρθρου 5 του ν. 4557/2018 Α' 139)

λογαριασμοί και άλλα στοιχεία, παγώνονται ή κλειδώνονται, ώστε να μην μπορεί να τα διαθέσει κατά τη διάρκεια της διερεύνησης ή της δίκης.

Η απαγόρευση εκποίησης περιουσιακών στοιχείων αποτρέπει τον κάτοχο των στοιχείων από την πώληση ή μεταβίβασή τους σε τρίτους. Αυτό εξασφαλίζει ότι οι περιουσιακοί πόροι που συνδέονται με την παράνομη δραστηριότητα παραμένουν απαραβίαστοι και δεν μεταβιβάζονται σε άλλα άτομα.

Οι αποφάσεις για δέσμευση και απαγόρευση εκποίησης περιουσιακών στοιχείων λαμβάνονται από τις αρμόδιες αρχές ή δικαστικά όργανα με βάση τις νομικές διατάξεις και τις διαδικασίες που ισχύουν στην κάθε χώρα. Ο σκοπός των μέτρων αυτών είναι να διασφαλίσουν την ασφάλεια της επεξεργασίας και την αποτροπή της παράνομης διάθεσης περιουσιακών στοιχείων που σχετίζονται με παράνομες δραστηριότητες.⁹⁸

4.5 Εξουσιοδοτικές διατάξεις

Οι εξουσιοδοτικές διατάξεις είναι οι νομικές διατάξεις που παρέχουν την εξουσία ή την αρμοδιότητα σε συγκεκριμένα όργανα ή αρχές να λαμβάνουν μέτρα, να εκδίδουν αποφάσεις ή να πραγματοποιούν ελέγχους σε σχέση με την υποχρέωση γνωστοποίησης περιουσιακής κατάστασης ή άλλες σχετικές πτυχές.

Οι εξουσιοδοτικές διατάξεις μπορούν να ορίζουν τις αρμοδιότητες, τις ευθύνες και τις διαδικασίες που πρέπει να ακολουθούνται από τα αρμόδια όργανα ή αρχές κατά την εφαρμογή των μέτρων ελέγχου, την διαδικασία επιθεώρησης και την επιβολή των ποινικών κυρώσεων σε περίπτωση παραβίασης.

Οι εξουσιοδοτικές διατάξεις μπορεί να περιλαμβάνουν επίσης την εξουσία να επιβάλλονται προστίμα, κυρώσεις ή κυρώσεις σε περιπτώσεις παραβίασης των υποχρεώσεων γνωστοποίησης περιουσιακής κατάστασης.

Οι εξουσιοδοτικές διατάξεις διαδραματίζουν σημαντικό ρόλο στον επιτυχή έλεγχο και την επιβολή της νομοθεσίας σχετικά με τη δήλωση περιουσιακής κατάστασης και την ποινική ευθύνη σε περίπτωση παραβάσεων.

---

⁹⁸ Άρθρο 42 του Ν. 5026/2023 Δέσμευση και απαγόρευση εκποίησης περιουσιακών στοιχείων»

4.6 Γενικά οι εξουσίες της Αρχής Καταπολέμησης και των επιμέρους Μονάδων της

Η Αρχή Καταπολέμησης αποτελεί έναν οργανισμό ή μια διοικητική αρχή που συνήθως διαθέτει εξουσίες και αρμοδιότητες για την καταπολέμηση διάφορων μορφών εγκληματικής δραστηριότητας, όπως η λαθρεμπορία, η διαφθορά, η τρομοκρατία, η νομιμοποίηση εσόδων από εγκληματικές δραστηριότητες και άλλα παρόμοια αδικήματα.

Οι επιμέρους μονάδες της Αρχής Καταπολέμησης είναι υποδιαιρέσεις ή τμήματα της αρχής που επικεντρώνονται σε συγκεκριμένους τομείς δράσης. Για παράδειγμα, μπορεί να υπάρχει μια μονάδα που ασχολείται με την ερευνητική διερεύνηση χρηματοοικονομικών πληροφοριών, μια άλλη μονάδα που επιβάλλει χρηματοοικονομικές κυρώσεις και μια τρίτη μονάδα που ελέγχει τις δηλώσεις περιουσιακής κατάστασης.

Οι εξουσίες και οι αρμοδιότητες της Αρχής Καταπολέμησης και των επιμέρους μονάδων της μπορεί να περιλαμβάνουν τα εξής:

- Συλλογή και ανάλυση πληροφοριών σχετικά με εγκληματικές δραστηριότητες.
- Διεξαγωγή έρευνας και διερεύνησης για την ανακάλυψη και τη δίωξη εγκληματικών πράξεων.
- Επιβολή χρηματοοικονομικών κυρώσεων και κυρώσεων σε περιπτώσεις παραβίασης.
- Έλεγχος και αξιολόγηση των δηλώσεων περιουσιακής κατάστασης.
- Εκδίκαση διαφορών και προβλημάτων που αφορούν την εφαρμογή των νόμων κατά της εγκληματικότητας.
- Συνεργασία με άλλες αρχές και οργανισμούς εντός και εκτός της χώρας για την ανταλλαγή πληροφοριών και την καταπολέμηση του εγκλήματος.

Είναι σημαντικό να σημειωθεί ότι οι εξουσίες και οι αρμοδιότητες μπορεί να διαφέρουν ανάλογα με τη χώρα και το συγκεκριμένο νομικό πλαίσιο που ισχύει.⁹⁹

---

⁹⁹ «Βλ. Β. Δούβλης, *Τραπεζικό απόρρητο, προστασία προσωπικών δεδομένων και νομιμοποίηση παράνομων εσόδων κατά τη διεξαγωγή φορολογικών ελέγχων*, ΔΕΕ 2012, σελ. 1093 · Μ. Λιόντου, *όπ. παρ.* σελ. 191

4.7 Η δέσμευση περιουσιακών στοιχείων από τον Πρόεδρο της Αρχής

Σύμφωνα με τον ¹⁰⁰ ¹⁰¹ νόμο ή το νομικό πλαίσιο που διέπει την Αρχή Καταπολέμησης στη συγκεκριμένη χώρα, μπορεί να προβλέπεται η δυνατότητα δέσμευσης περιουσιακών στοιχείων από τον Πρόεδρο ή άλλους αρμόδιους φορείς της Αρχής. Η δέσμευση περιουσιακών στοιχείων αποτελεί μια μέθοδο απαγόρευσης ή περιορισμού της διάθεσης ή της κατοχής περιουσιακών στοιχείων από ένα άτομο ή μια οντότητα.

Η δέσμευση περιουσιακών στοιχείων μπορεί να γίνει ως αποτέλεσμα δικαστικής απόφασης ή απόφασης της Αρχής Καταπολέμησης με βάση τον νόμο. Συνήθως, απαιτείται η ύπαρξη σοβαρών υποψιών για εγκληματική δραστηριότητα ή παράβαση νόμου που σχετίζεται με την περιουσία του ατόμου ή της οντότητας που ελέγχει.

Οι λεπτομέρειες σχετικά με τη διαδικασία και τις προϋποθέσεις για τη δέσμευση περιουσιακών στοιχείων, καθώς και οι ποινικές κυρώσεις που επιβάλλονται σε περίπτωση παράβασης, προσδιορίζονται συνήθως στο νομικό πλαίσιο που διέπει την Αρχή Καταπολέμησης.¹⁰²

Οι εξουσίες της Αρχής Καταπολέμησης και των επιμέρους Μονάδων της ποικίλλουν ανάλογα με το νομικό πλαίσιο και τις αρμοδιότητές τους. Συνολικά, η Αρχή Καταπολέμησης και οι Μονάδες της έχουν την αρμοδιότητα να επιβλέπουν, να ελέγχουν και να καταπολεμούν δραστηριότητες που σχετίζονται με οικονομικά αδικήματα, χρηματοοικονομική απάτη, διαφθορά, λαθρεμπόριο, χρηματοδότηση της τρομοκρατίας και άλλες παράνομες δραστηριότητες που απειλούν την οικονομική ασφάλεια και σταθερότητα. Οι εξουσίες της Αρχής Καταπολέμησης και των επιμέρους Μονάδων της μπορεί να περιλαμβάνουν:

---

¹⁰⁰ Η αρμοδιότητα αυτή δημιουργεί έντονες ενστάσεις ως προς το ζήτημα της παραβίασης του συνταγματικά προστατευμένου δικαιώματος πληροφοριακής αυτοδιάθεσης κατ' άρθρο 9Α του Συντάγματος.

¹⁰¹ Βλ. Β. Δούβλης, *όπ. παρ.* σελ. 1093

¹⁰² άρθρο 42 παρ. 6 του Ν. 4557/2018»

1. Συλλογή και ανάλυση πληροφοριών για ύποπτες δραστηριότητες.
2. Πραγματοποίηση ελέγχων και έρευνας σε επιχειρήσεις, οντότητες και άλλους φορείς.
3. Επιβολή κυρώσεων και ποινικών διωγμένων.
4. Συνεργασία με άλλες αρχές και οργανισμούς εντός και εκτός της χώρας για την ανταλλαγή πληροφοριών και την κοινή δράση κατά του οικονομικού εγκλήματος.
5. Προώθηση ευαισθητοποίησης και εκπαίδευσης σχετικά με την καταπολέμηση του οικονομικού εγκλήματος.

Οι εξουσίες και αρμοδιότητες των επιμέρους Μονάδων, όπως η Α' Μονάδα Διερεύνησης Χρηματοοικονομικών Πληροφοριών, η Β' Μονάδα Χρηματοοικονομικών Κυρώσεων και η Γ' Μονάδα Ελέγχου Δηλώσεων Περιουσιακής Κατάστασης, ορίζονται ανάλογα με τον σκοπό και τις αρμοδιότητες της κάθε μονάδας. Κάθε μονάδα έχει συγκεκριμένα καθήκοντα και δραστηριότητες που συμβάλλουν στον εντοπισμό, την έρευνα και την καταπολέμηση του οικονομικού εγκλήματος.

ΕΠΙΛΟΓΟΣ

Η "Αρχή" επιδιώκει τον έλεγχο των προσώπων για τα οποία υπάρχουν πληροφορίες σχετικά με την ενδεχόμενη παράνομη δραστηριότητά τους ή για πρόσωπα τα οποία έχουν προκαλέσει τόσο με τον τρόπο ζωής τους όσο με και με την συναλλακτική τους δραστηριότητα. Η Αρχή αναδεικνύεται και επί της ουσίας ως ο αδιαμφισβήτητος αποτελεσματικότερος μηχανισμός καταπολέμησης της διαφθοράς στη χώρα μας. Έχει υπερβεί το ρόλο του γραφειοκρατικού ελεγκτή τυπικών παραβάσεων. Σίγουρα στον κομμάτι του ελέγχου και της έρευνας μένουν πολλά ακόμη να γίνουν έτσι ώστε να υπάρχει περιθώριο βελτίωσης, όμως οι προοπτικές είναι πράγματι ευνοϊκές καθώς πληροί όλα τα κριτήρια για καλύτερα αποτελέσματα. Η αναγνώριση της Ευρωπαϊκής Επιτροπής σχετικά με τα αποτελέσματα ερευνών και ελέγχων της Αρχής αλλά και για τον τρόπο της οργάνωσής της, και μάλιστα σε τόσο μικρό χρονικό διάστημα, είναι ένα θετικό και ελπιδοφόρο στοιχείο για την συνέχεια. Για τον συγκεκριμένο τομέα, η επάρκεια του νομικού πλαισίου, η δημιουργία των κατάλληλων μηχανισμών εφαρμογής του νομικού πλαισίου αυτού αλλά και η αποτελεσματικότητα των ελέγχων με βάση τα αποδεδειγμένα συγκεκριμένα στοιχεία, αποτέλεσε σημείο αναφοράς στην Έκθεση Αξιολόγησης της χώρας μας στα πλαίσια της Ευρωπαϊκής Ένωσης για τον τρόπο λειτουργίας των Μονάδων της «Αρχής» και την αποτελεσματικότητά τους.

Δεν γίνονται μόνο θετικά σχόλια αλλά Ειδική Σύσταση προς την Ευρωπαϊκή Ένωση, τα Κράτη Μέλη αλλά συμπεριλαμβανομένων όλων των οργάνων και τους οργανισμούς της Ένωσης, να μελετήσουν και να χρησιμοποιήσουν σαν πρότυπο τον μηχανισμό αυτό. 103.

Σίγουρα βασικός στόχος της 'Αρχής' για τα επόμενα έτη είναι να συνεχίσει το αποτελεσματικό έργο της με μεγαλύτερη προσήλωση στο στόχο της ποιοτικής της βελτίωσης αλλά και να κερδίσει το στοίχημα αμοιβαίων αξιολογήσεων, που πραγματοποιούνται από την Διακυβερνητική Ομάδα Χρηματοοικονομικής Δράσης (FATF).

Πιστεύω πως η ανοδική πορεία της "Αρχής" θα συνεχισθεί με γνώμονα τις σταθερές αξίες, τον σεβασμό απέναντι στον Νόμο και στο Ελληνικό κράτος με

---

¹⁰³ «(βλ. ΣΥΜΒΟΥΛΙΟ ΤΗΣ ΕΥΡΩΠΑΪΚΗΣ ΕΝΩΣΗΣ, 24-05-2012, 7614/2/12 REV 2, Έκθεση Αξιολόγησης για τον πέμπτο γύρο αμοιβαίων αξιολογήσεων «Οικονομικό Έγκλημα και διερεύνηση Χρηματοοικονομικών Συναλλαγών» - Έκθεση για την Ελλάδα).»

ανεξαρτησία, αμεροληψία, εχεμύθεια και φυσικά το υψηλό αίσθημα ευθύνης απέναντι στον Ελληνικό Λαό και την Διεθνή Κοινότητα, καθώς διαθέτει τις απαραίτητες γνώσεις δεξιότητες και εμπειρία έτσι ώστε να επιτυγχάνει την ακεραιότητα και αποτελεσματικότητα που την διακατέχει.

ΒΙΒΛΙΟΓΡΑΦΙΑ

Ελληνική Βιβλιογραφία

1. «Γκούρμη Κ., (2014) *Το ζέπλυμα βρώμικου χρήματος από πλευρά ουσιαστικού ποινικού δικαίου-συμβολή στην ερμηνεία του Ν. 3691/2008*, Αστυνομική Ακαδημία
2. Δημήτριάνας Γ., (2002) *Ξέπλυμα βρώμικου χρήματος-Ζητήματα εφαρμογής του ν. 2331/1995*, Εκδόσεις Νομική Βιβλιοθήκη
3. Β. Δούβλης , οπ. Παρ. σελ. 1093
4. Καμπέρου-Ντάλτα Ε., (2009) *Ο Ν.3691/2008 για το ζέπλυμα βρώμικου χρήματος: Ερμηνευτική προσέγγιση του νόμου & διεθνές ποινικό πλαίσιο*, Εκδόσεις Π.Ν. Σάκκουλας
5. Κάτσιος Σ., (1997) *Ξέπλυμα βρώμικου χρήματος, Η γεωπολιτική του διεθνούς χρηματοπιστωτικού συστήματος, Το φαινόμενο της νομιμοποίησης εσόδων από εγκληματικές δραστηριότητες*, Εκδόσεις Σάκκουλα Α.Ε.
6. Λιόντου Μ., (2016) *Οι δικονομικές διατάξεις της νομοθεσίας για το ζέπλυμα βρώμικου χρήματος*, Δημοκρίτειο Πανεπιστήμιο Θράκης
7. Μυλωνόπουλος Χ., (2001) *Ποινικό Δίκαιο Ειδικό Μέρος: Τα εγκλήματα κατά της ιδιοκτησίας και περιουσίας*, Εκδόσεις Π.Ν. Σάκκουλας
8. Του ιδίου, (2007) *Ποινικό Δίκαιο Γενικό Μέρος*, τ. Ι., Εκδόσεις Π.Ν. Σάκκουλας
9. Του ιδίου, (2008) *Ποινικό Δίκαιο Γενικό Μέρος*, τ. ΙΙ, Εκδόσεις Π.Ν. Σάκκουλας
10. Παύλου Σ./Δημήτριάνας Γ., (2009) *Η Νομιμοποίηση Εσόδων από Εγκληματικές*

Δραστηριότητες στη Διαχρονική της Διάσταση, Εκδόσεις Π.Ν. Σάκκουλας

11. Τραγάκης Γ., (1998) *Οργανωμένο έγκλημα και ξέπλυμα βρώμικου χρήματος*, Εκδόσεις Νομική Βιβλιοθήκη
12. Τσιρίδης Π., (2009) *Ο νέος νόμος για το ξέπλυμα χρήματος (Ν.3691/2008)*, Εκδόσεις Νομική Βιβλιοθήκη
13. Φόλιος Δ. Γεώργιος (2020) Δριΐδρυματικού Προγράμματος Μεταπτυχιακών Σπουδών (ΔΠΜΣ) «Δίκαιο και Πληροφορική»
14. Χατζησπύρου Γ., (2010) *Ξέπλυμα Χρήματος (Νομιμοποίηση εσόδων από παράνομες δραστηριότητες)*, Πανεπιστήμιο Μακεδονίας»

Ελληνική Αρθρογραφία

1. «Βασιλακόπουλος Π., *Ξέπλυμα βρώμικου χρήματος (Κριτικές παρατηρήσεις στις ποινικές διατάξεις του Ν. 2331/1995)*, ΠοινΧρ ΜΣΤ'
2. Δημήτρινας Γ., *Νομιμοποίηση εσόδων: Θέσεις της νομολογίας σε ειδικότερα ζητήματα εφαρμογής του Ν. 2331/1995* (με αφορμή το Βούλευμα του ΣυμβΕφΛαρ 50/2004), ΠοινΔικ, 2004
3. Παύλου Σ. *Η διεύρυνση (;) της έννοιας της «βασικής» εγκληματικής πράξης στο έγκλημα της νομιμοποίησης εσόδων από εγκληματικές δραστηριότητες*, σε έργο / Δημήτρινας Γ., (2009) *Η νομιμοποίηση εσόδων από εγκληματικές δραστηριότητες στη διαχρονική της διάσταση*, Εκδόσεις Π.Ν. Σάκκουλας
4. Διονυσοπούλου Α., *Νομιμοποίηση εσόδων από παράνομες δραστηριότητες και αποδοχή προϊόντων εγκλήματος - Μια συμβολή στο Ζήτημα του προστατευόμενου εννόμου αγαθού του αρ. 2 παρ. 1 του Ν.2331/1995*, ΠοινΧρ ΜΘ' 1999
5. Κουτσαύτη Ζ, *Οι νέες ποινικές διατάξεις για τη νομιμοποίηση εσόδων από εγκληματικές δραστηριότητες*, Μάιος 2019,
6. Πατσάβελλας Λ., *Οι νομοθετικές και επιχειρησιακές πρωτοβουλίες της Ε.Ε. για την καταπολέμηση της νομιμοποίησης εσόδων από εγκληματικές δραστηριότητες-νεότερες εξελίξεις*, ΠοινΧρ 2006
7. Παύλου Σ., *Ο Ν. 3691/2008 για την πρόληψη και καταστολή της νομιμοποίησης εσόδων από εγκληματικές δραστηριότητες και της χρηματοδότησης της τρομοκρατίας - Η οριστικοποίηση μιας διαχρονικής δογματικής εκτροπής και η εμπέδωση της κατασταλτικής αυθαιρεσίας*, ΠοινΧρ ΝΗ' 2008
8. Του ιδίου, *Διωκτικές εκτροπές στην εφαρμογή του Ν. 2331/1995, για το ξέπλυμα*

- βρώμικου χρήματος και ο απαιτούμενος εξορθολογισμός της εφαρμογής του, σε Τιμητικό Τόμο Ν. Ανδρουλάκη (2003), Εκδόσεις Αντ. Ν. Σάκκουλας
9. Πετρόπουλος Β., Ζητήματα υποκειμενικής υπόστασης του εγκλήματος της νομιμοποίησης εσόδων από εγκληματικές δραστηριότητες (άρθρο 2 παρ. 5 του Ν. 3691/2008), ΠοινΧρ ΝΗ' 2008
  10. Τραγάκης Γ., Ο νόμος για τη νομιμοποίηση εσόδων από εγκληματικές δραστηριότητες και οι υποχρεώσεις των τραπεζών και των χρηματοπιστωτικών οργανισμών, Δελτίο ΕΕΤ, Τεύχος 2, Β' Τρίμηνο 2005
  11. Τριανταφύλλου Γ., Νομιμοποίηση εσόδων από εγκληματικές δραστηριότητες: τα προσβαλλόμενα έννομα αγαθά και η συμβολή της στην ερμηνεία του άρθρου 2 παρ. 1 του Ν. 2331/1995, σε Τιμητικό Τόμο Ν. Ανδρουλάκη (2003), Εκδόσεις Αντ. Ν. Σάκκουλας»

Πρακτικά Ελληνικών Συνεδρίων

12. «Αργυρόπουλος Χ., Η δίκαιη ποινή ως πολιτισμικό κεκτημένο, σε Πρακτικά του Δ' Συνεδρίου της ΕΕΠ: Ξέπλυμα βρώμικου χρήματος - «Καθαρή» ή ελεύθερη κοινωνία;, 2007
13. Βασιλακόπουλος Π., «Τινά περί ξεπλύματος»: Λογική - συστημική ερμηνεία και εντροπία του ν. 2331/1995, σε Πρακτικά του Δ' Συνεδρίου της ΕΕΠ: Ξέπλυμα βρώμικου χρήματος - «Καθαρή» ή ελεύθερη κοινωνία;, 2007
14. Ζημιανίτης Δ., Η Τρίτη Κοινοτική Οδηγία για το ξέπλυμα χρήματος: Μια προκαταρκτική θεώρηση, σε Πρακτικά του Δ' Συνεδρίου της ΕΕΠ: Ξέπλυμα βρώμικου χρήματος - «Καθαρή» ή ελεύθερη κοινωνία;, 2007
15. Καϊάφα-Γκμπάντι Μ. Η ποινική αντιμετώπιση του ξεπλύματος βρώμικου χρήματος: Μεταξύ διεθνούς, ευρωπαϊκής και εθνικής νομοθεσίας, σε Πρακτικά του Δ' Συνεδρίου της ΕΕΠ: Ξέπλυμα βρώμικου χρήματος - «Καθαρή» ή ελεύθερη κοινωνία;, 2007
16. Συμεωνίδου-Καστανίδου Ε., Η νομιμοποίηση εσόδων από εγκληματικές πράξεις, Πρακτικά του Ζ' Πανελληνίου Συνεδρίου της ΕΕΠΔ, 2000,
17. Ελληνικά Νομοθετικά Κείμενα
18. Διεθνής Σύμβαση των Ηνωμένων Εθνών κατά του παράνομου εμπορίου των ναρκωτικών και των ψυχοτρόπων ουσιών (1988)
19. Σύμβαση του Συμβουλίου της Ευρώπης σχετικά με το ξέπλυμα, την έρευνα, την

- κατάσχεση και τη δήμευση των προϊόντων που προέρχονται από εγκληματικές δραστηριότητες (1990)
20. Σύμβαση του Συμβουλίου της Ευρώπης σχετικά με το ξέπλυμα, την έρευνα, το πάγωμα και την κατάσχεση των προϊόντων του εγκλήματος και τη χρηματοδότηση της τρομοκρατίας (2005)
  21. Οδηγία 91/308/ΕΟΚ (ΕΕΕΚ L 166/77 της 28ης Ιουνίου 1991) του Συμβουλίου για την για την πρόληψη της χρησιμοποίησης του χρηματοπιστωτικού συστήματος για τη νομιμοποίηση εσόδων από παράνομες δραστηριότητες
  22. Κοινή Δράση 98/699/ΔΕΥ (ΕΕΕΚ L 333/1 της 9ης Δεκεμβρίου 1998) για το ξέπλυμα χρήματος, τον προσδιορισμό, τον εντοπισμό, τη δέσμευση, την κατάσχεση και τη δήμευση των οργάνων και των προϊόντων του εγκλήματος
  23. Απόφαση-Πλαίσιο 2001/500/ΔΕΥ (ΕΕΕΚ L 182/1 της 5ης Ιουλίου 2001) για το ξέπλυμα χρήματος, τον προσδιορισμό, τον εντοπισμό, τη δέσμευση, την κατάσχεση και τη δήμευση των οργάνων και των προϊόντων του εγκλήματος
  24. Οδηγία 2001/97/ΕΚ (ΕΕΕΚ L 344/76 της 28ης Δεκεμβρίου 2001) του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου και του Συμβουλίου για την τροποποίηση της οδηγίας 91/308/ΕΟΚ του Συμβουλίου για την πρόληψη της χρησιμοποίησης του χρηματοπιστωτικού συστήματος για τη νομιμοποίηση εσόδων από παράνομες δραστηριότητες
  25. Απόφαση-Πλαίσιο 2003/577/ΔΕΥ (ΕΕΕΚ L 196/45 της 2ης Αυγούστου 2003) σχετικά με την εκτέλεση των αποφάσεων δέσμευσης περιουσιακών ή αποδεικτικών στοιχείων στην Ευρωπαϊκή Ένωση
  26. Απόφαση-Πλαίσιο 2005/212/ΔΕΥ (ΕΕΕΚ L 68/49 της 15ης Μαρτίου 2005) για τη δήμευση των προϊόντων, οργάνων και περιουσιακών στοιχείων του εγκλήματος
  27. Οδηγία 2005/60/ΕΚ (ΕΕΕΚ L309/15 της 25ης Νοεμβρίου 2005) του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου και του Συμβουλίου σχετικά με την πρόληψη της χρησιμοποίησης του χρηματοπιστωτικού συστήματος για τη νομιμοποίηση εσόδων από παράνομες δραστηριότητες και τη χρηματοδότηση της τρομοκρατίας
  28. Οδηγία 2006/70/ΕΚ (ΕΕΕΚ L214/29 της 4ης Αυγούστου 2006) της Επιτροπής για τη θέσπιση μέτρων εφαρμογής της οδηγίας 2005/60/ΕΚ του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου και του Συμβουλίου όσον αφορά τον ορισμό του πολιτικώς εκτεθειμένου προσώπου και τα τεχνικά κριτήρια για την εφαρμογή της απλουστευμένης δέουσας επιμέλειας ως προς τον πελάτη και την εφαρμογή της εξαίρεσης σε περιπτώσεις άσκησης χρηματοπιστωτικής δραστηριότητας σε περιστασιακή ή πολύ περιορισμένη βάση

29. Απόφαση-Πλαίσιο 2006/783/ΔΕΥ (ΕΕΕΚ L 328/59 της 24ης Νοεμβρίου 2006) σχετικά με την αρχή αμοιβαίας αναγνώρισης στις αποφάσεις δήμευσης
30. Κανονισμός 1889/2005 (ΕΕΕΚ L309/9 της 25ης Νοεμβρίου 2005) για τους ελέγχους των ρευστών διαθεσίμων που εισέρχονται ή εξέρχονται από το έδαφος της ΕΕ 16) Κανονισμός 1781/2006 (ΕΕΕΚ L345/1 της 15ης Νοεμβρίου 2006) του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου και του Συμβουλίου περί των πληροφοριών για τον πληρωτή που συνοδεύουν τις μεταφορές χρηματικών ποσών
31. Κανονισμός 1781/2006 (ΕΕΕΚ L345/1 της 8ης Δεκεμβρίου 2006) του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου και του Συμβουλίου περί των πληροφοριών για τον πληρωτή που συνοδεύουν τις μεταφορές χρηματικών ποσών
32. Οδηγία 2015/849 (ΕΕ L 141/73 της 5ης Ιουνίου 2015) του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου και του Συμβουλίου σχετικά με την πρόληψη της χρησιμοποίησης του χρηματοπιστωτικού συστήματος για τη νομιμοποίηση εσόδων από παράνομες δραστηριότητες ή για τη χρηματοδότηση της τρομοκρατίας, την τροποποίηση του κανονισμού (ΕΕ) αριθ. 648/2012 του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου και του Συμβουλίου, και την κατάργηση της οδηγίας 2005/60/ΕΚ του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου και του Συμβουλίου και της οδηγίας 2006/70/ΕΚ της Επιτροπής
33. Οδηγία 2018/843 (ΕΕ L 156/43 της 19ης Ιουνίου 2018) του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου και του Συμβουλίου Υπουργών της ΕΕ για την τροποποίηση της οδηγίας (ΕΕ) 2015/849 σχετικά με την πρόληψη της χρησιμοποίησης του χρηματοπιστωτικού συστήματος για τη νομιμοποίηση εσόδων από παράνομες δραστηριότητες ή για τη χρηματοδότηση της τρομοκρατίας, και για την τροποποίηση των Οδηγιών 2009/138/ΕΚ και 2013/36/ΕΕ
34. Οδηγία 2018/1673 (ΕΕ L 284/22 της 12ης Νοεμβρίου 2018) του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου και του Συμβουλίου, σχετικά με την καταπολέμηση της νομιμοποίησης εσόδων από παράνομες δραστηριότητες μέσω του ποινικού δικαίου
35. Ν.2145/1993 (ΦΕΚ Α 88) «Ρύθμιση θεμάτων εκτελέσεως ποινών, επιταχύνσεως και εκσυγχρονισμού των διαδικασιών απονομής της δικαιοσύνης και άλλων θεμάτων»
36. Ν.2331/1995 (ΦΕΚ Α 173) «Πρόληψη και καταστολή της νομιμοποίησης εσόδων από εγκληματικές δραστηριότητες και άλλες ποινικές διατάξεις»
37. Ν.3424/2005 (ΦΕΚ Α 305) «Τροποποίηση, συμπλήρωση και αντικατάσταση διατάξεων του ν. 2331/1995 (ΦΕΚ 173 Α') και προσαρμογή της ελληνικής

νομοθεσίας στην Οδηγία 2001/97/EK του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου και του Συμβουλίου για την πρόληψη της χρησιμοποίησης του χρηματοπιστωτικού συστήματος με σκοπό τη νομιμοποίηση εσόδων από εγκληματικές δραστηριότητες και άλλες διατάξεις»

38. Ν.3691/2008 (ΦΕΚ Α 166) «Πρόληψη και καταστολή της νομιμοποίησης εσόδων από εγκληματικές δραστηριότητες και της χρηματοδότησης της τρομοκρατίας και άλλες διατάξεις»
39. Ν.3842/2010 (ΦΕΚ Α 58) «Αποκατάσταση φορολογικής δικαιοσύνης, αντιμετώπιση της φοροδιαφυγής και άλλες διατάξεις»
40. Ν.3932/2011 (ΦΕΚ Α 49) «Σύσταση Αρχής Καταπολέμησης της Νομιμοποίησης Εσόδων από Εγκληματικές Δραστηριότητες και της Χρηματοδότησης της Τρομοκρατίας και Ελέγχου των Δηλώσεων Περιουσιακής Κατάστασης»
41. Ν.4557/2018 (ΦΕΚ Α 139) «Πρόληψη και καταστολή της νομιμοποίησης εσόδων από εγκληματικές δραστηριότητες και της χρηματοδότησης της τρομοκρατίας (ενσωμάτωση της Οδηγίας 2015/849/ΕΕ) και άλλες διατάξεις»
42. Ν.4637/2019 (ΦΕΚ Α 180) «Τροποποιήσεις Ποινικού Κώδικα, Κώδικα Ποινικής Δικονομίας και συναφείς διατάξεις»
43. Ν.4664/2020 (ΦΕΚ Α 32) «Κύρωση της από 24.12.2019 Π.Ν.Π. «Κατεπείγουσες ρυθμίσεις για την αύξηση του ποσού του Κοινωνικού Μέρους για το έτος 2019, την παράταση ισχύος του εξωδικαστικού μηχανισμού ρύθμισης οφειλών και την παράταση της προθεσμίας κατάργησης Υποθηκοφυλακείων και Κτηματολογικών Γραφείων» (Α' 212) και άλλες διατάξεις»
44. 27.Ν.5026/2023 Υποβολή των δηλώσεων περιουσιακής κατάστασης (πόθεν έσχες) και οικονομικών συμφερόντων.»
- 45.Παράρτημα Κατανομής Ελέγχου ΔΠΚ και ΔΟΣ Ν.5026/2023, Β1 επιτροπή ελέγχου
- 46.¹ Σύστημα Πόθεν Έσχες

Ξενογλώσση Αρθρογραφία

1. «Blomberg S. B., Gregory, D., Weerapana, A., (2004) *Economic Conditions and Terrorism*, European Journal of Political Economy, Vol. 20
2. Unger, B., (2006) *The amounts and effects of money laundering*, The Dutch Ministry of Finance Report, Den Haag, Netherlands
3. Unger, B., Siegel, M., Ferwerda, J., (2006) *The Amounts and The Effects Of Money*

Laundering, Report for the Ministry of Finance, Netherlands

4. Yuksel, M., (1991) *Money Laundering*, Reserve Bank of Australia»

Ξενόγλωσσα Νομοθετικά Κείμενα

1. «Federal Act on Banks and Savings Banks (Banking Law of 1934, Swiss)
2. President's Commission on Organized Crime (Executive Order 12345, 1984, USA)
3. Money Laundering Control Act (Public Law 99-570, 1986, USA)»